

ผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย จะเสนอเป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
ที่ดำเนินการอยู่

ก. มาตรฐานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งสังเคราะห์จากเอกสาร คำรา
เอกสารทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่จะใช้เป็น
เกณฑ์ในการประเมิน และผลการประเมินคุณภาพของเกณฑ์มาตรฐานจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ข. สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์
วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ในสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือ เป็นอยู่ จากการ
สัมภาษณ์ การสอบถาม และการทดสอบ

ค. การประเมินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็น
การเปรียบเทียบความสอดคล้องของสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่เกิดขึ้นจริงหรือ เป็นอยู่
กับมาตรฐานการดำเนินงานที่ควรจะเป็น

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ก. การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู และผลการตรวจสอบคุณภาพ
ของรูปแบบ

ข. การพัฒนาเอกสารประกอบการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู เกี่ยวกับรูปแบบการ
สอน (Models of Teaching) และผลการตรวจสอบคุณภาพ

ตอนที่ 3 การศึกษาความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู
ที่พัฒนาไปใช้ เพื่อเป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ

ก. การวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ข. การทดลองใช้

ตอนที่ 1 การประเมินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ก. มาตรฐานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

บริบท

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่

ก) นักศึกษาขาดการเรียนรู้ในลักษณะทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ และมีการฝึกปฏิบัติในโรงเรียนไม่เพียงพอ

ข) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปัญหาที่พบบ่อย

1) ด้านการจัดและดำเนินงานคือ การเตรียมทักษะทางวิชาชีพของนักศึกษาจนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังไม่ดีพอ อาจารย์นิเทศขาดประสบการณ์ และนักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ตรงกับวิชาเอก

2) นักศึกษาขาดความสามารถในการวางแผนการสอนระยะสั้นระยะยาว ขาดทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้เทคนิคและวิธีสอนที่เหมาะสม การเลือกใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม การวัดผลและประเมินผล การควบคุมชั้นเรียนและการจัดการ

3) อาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้คำแนะนำแก่นักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงถึงแม้จะใกล้ชิดกับนักศึกษาแต่ก็ไม่คอยให้การนิเทศและยังขาดการประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์พี่เลี้ยงยังไม่เข้าใจนโยบายการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

4) นักศึกษาไม่ให้ความสนใจแก่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่าที่ควร ต้องการผลเพียง "ผ่าน" เท่านั้น

ค) หน่วยงานผลิตครู โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการนิเทศกันอย่างจริงจัง

ง) ขาดการประเมินผลการจัดประสบการณ์วิชาชีพเป็นระยะ ๆ ที่จะนำผลมาปรับปรุงงานผลิตครูให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

2. แนวคิดในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

- ก) จัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคทฤษฎีควบคู่กับภาคปฏิบัติอย่าง
ต่อเนื่องตลอดหลักสูตร
- ข) เตรียมนักศึกษาใหม่มีความรู้ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพ
อย่างเพียงพอก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์จริง
- ค) นักศึกษาได้เรียนรู้วิชาชีพครูจากสถานการณ์จริงในโรงเรียน
- ง) ฝึกให้นักศึกษามีทักษะที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหาใน
สภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง (Reflective Thinking) กับประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับ อัน
จะนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนต่อไป
- จ) นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภายใต้การนิเทศอย่างใกล้ชิด
จากอาจารย์พี่เลี้ยงที่พร้อมด้วยประสบการณ์ทางวิชาชีพ และเป็นการฝึกประสบการณ์ที่ให้คุณค่า
แก่วิชาชีพ
- ฉ) สถาบันฝึกหัดครู และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประสาน
ความร่วมมือกันในการผลิตครู
- ช) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีรูปแบบและแผนการปฏิบัติงานอย่าง
ชัดเจน
- ซ) พัฒนาและส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และมี
อุดมการณ์ของการเป็นครู

3. คุณภาพของครูตามที่สังคมไทยต้องการ

- ก) มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีทักษะการสอนดี และมี
ความสามารถที่จะวิจัยการเรียนการสอนในชั้นได้ ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้
- ข) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีวิถียุทธศาสตร์ความเป็นครู และมีคุณธรรม
- ค) เป็นผู้นำทางการศึกษา รู้จักพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคม
- ง) มีความประพฤติเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและชุมชน

4. นโยบายการผลิตครูตามแผนพัฒนาการศึกษาชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2529-
2534) ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ก) ปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ให้มี ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในสัดส่วนที่เหมาะสม

ข) ส่งเสริมให้มีการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการฝึกหัดครู ปรับปรุงคุณภาพการผลิตครู และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

5. หลักการ ของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

1. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นกระบวนการหลักของการผลิตครู
2. เน้นการให้ความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ ทั้งในวิทยาลัย และสถานการณจริงที่โรงเรียน เพื่อให้บัณฑิตศึกษามีสมรรถภาพในการเป็นครู
3. ก่อนที่บัณฑิตศึกษาคูจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน ควรได้ มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพอย่างเพียงพอ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่งานครู การคิดพิจารณา ไตรตรองแก้ไขปัญหา และการวิจัยการเรียนการสอน
4. ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรส่งเสริมให้นักศึกษา เกิดการเรียนรู้ ทางวิชาชีพด้วยตนเอง และจากกลุ่มเพื่อนด้วย นอกเหนือจากอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์ นิเทศก์
5. วิทยาลัยครูควรจะประสานความร่วมมือกับทาง โรงเรียนหรือหน่วยงาน ผู้ใช้ครู ในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษา โดยมีแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้าและ ชัดเจน ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นการสร้างปัญหาแก่ทางโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
6. มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู
7. มีการประสานประโยชน์งานวิชาการระหว่างวิทยาลัยกับทางโรงเรียน

6. จุดมุ่งหมาย ของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. เป็นการบูรณาการระหว่างเนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในวิชาชีพครู
2. เป็นการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคปฏิบัติให้นักศึกษา
3. ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทของการเป็นครูที่จะต้องปฏิบัติต่อโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

4. เป็นการสร้างศรัทธา ค่านิยม และคุณธรรมในวิชาชีพ ตลอดจนพัฒนาบุคลิกภาพในการเป็นครู

5. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะประสานความร่วมมือในการผลิตครู

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ศึกษามีสมรรถภาพการเป็นครูครอบคลุมด้านความรู้ทางวิชาชีพ (Cognitive Competencies) ด้านเจตคติ (Affective Competencies) และด้านการปฏิบัติงานครู (Performance Competencies)

ปัจจัยเบื้องต้น

ปัจจัยเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ

1. แหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่
 - ก) ห้องปฏิบัติการหลักสูตร (Curriculum Laboratory)
 - ข) ห้องปฏิบัติการการสอน (Teaching Laboratory)
 - ค) ห้องผลิตสื่อและบริการสื่อการเรียนการสอน
 - ง) โรงเรียนสาธิต
 - จ) โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - ฉ) ศูนย์ส่งเสริมความสัมพันธ์ของนักศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน

ซึ่งอยู่ใกล้วิทยาลัย

2. บุคลากรดำเนินงาน

- ก) คณะกรรมการการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อทำหน้าที่บริหารงาน
- ข) ผู้ประสานงานระหว่างสถาบันผลิตครูกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- ค) อาจารย์นิเทศก์ทั่วไป มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 2 ปี
- ง) อาจารย์นิเทศก์วิชาเฉพาะ มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย

- จ) อาจารย์พี่เลี้ยง มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 3 ปี
- ฉ) ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- ช) คณะกรรมการที่ปรึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

3. ลักษณะการบริหารและบริการงานประสบการณ์วิชาชีพครู

ก) มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และให้ปริมาณงานแก่บุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศนักศึกษา

ข) มีฝ่ายต่าง ๆ ที่จะปฏิบัติงานได้แก่

- 1) ฝ่ายสารบรรณ
- 2) ฝ่ายประชาสัมพันธ์
- 3) ฝ่ายการเงิน
- 4) ฝ่ายพัสดุและครุภัณฑ์
- 5) ฝ่ายการพิมพ์และโรเนียว

ค) งานการจัดประสบการณ์วิชาชีพที่จะคงปฏิบัติ

1) งานลงทะเบียนนักศึกษาที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2) งานรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น ชื่อ จำนวน และที่ตั้งโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นต้น

3) จัดทำปฏิทิน ตารางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและ

การนิเทศ

4) ประสานแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ในวิทยาลัย และกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

5) จัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์พี่เลี้ยง ปีละ

1-2 ครั้ง และอาจารย์นิเทศภาคเรียนละ 1 ครั้ง

6) จัดทำระเบียบบันทึกผลและการประเมินผล การฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครู

7) จัดประชุมนิเทศศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัด

สัมมนาระหว่างการฝึก และหลังการฝึก

๘) ติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานการจัดประสบการณ์

วิชาชีพครู

4. งบประมาณดำเนินงาน

- ก) ควรมีงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมสัมมนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ข) ควรมีงบประมาณสำหรับการวิจัยและโครงการทดลองต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู
- ค) ควรมีงบประมาณค่าพาหนะในการนิเทศตามอัตราที่เป็นจริง
- ง) ควรมีการจัดสรรงบประมาณเป็นค่าตอบแทนแก่บุคลากรผู้ให้การนิเทศ ตามจำนวนนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สภาพการดำเนินงาน

1. กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีแนวปฏิบัติดังนี้
- ก) จัดประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา โดยเริ่มต้นจากสิ่งที่ยังไม่ซับซ้อนไปสู่สิ่งที่ยากซับซ้อนกว่าต่อเนื่องตลอดหลักสูตร และเป็นการประสานการเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ
- ข) จัดให้ฝึกปฏิบัติการสอนในห้องปฏิบัติการ (Laboratory Experience) เกี่ยวกับทักษะการสอนและรูปแบบการสอน (Model of Teaching) นอกจากในสถานการณ์จริงที่โรงเรียน
- ค) จัดให้นักศึกษามีความพร้อมทางด้านความรู้ความสามารถ และทักษะทางวิชาชีพก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน
- ง) จัดให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเป็นระยะเวลาเต็ม 1 ภาคเรียน ก่อนจบการศึกษา ทั้งงานสอนและงานคู่มืออื่น ๆ
- จ) จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ฝึกคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไข้ปัญหา (Reflective Thinking) จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับ
- ฉ) ฝึกให้นักศึกษาได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน (Action Research) และรู้จักใช้ผลการวิจัยปรับปรุงการเรียนการสอน

ช) ใหขอมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่นักศึกษาในการฝึก
 ประสพการณวิชาชีพรู

ช) จคกกิจกรรมหรือโครงการตาง ๆ ใชเป็นระยะ ๆ ตอเนื่องตลอด
 หลกสูตรใหนักศึกษา เพื่อลงเสริมและพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะจากวิชาชีฟยั้งยืน

2. การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล มีแนวปฏิบัติดังนี้

การนิเทศ

ก) ผู้นิเทศควรรไคมีการประชุมปรึกษากันกับนักศึกษาหลังจากที่ไดสังเกต
 การสอนที่จะใหขอมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา ทั้งขอเตนและขอตอย โดยมีเวลาใให้การนิเทศ
 นักศึกษาอยางนอยคนละ 3 ครั้งใน 1 ภาคใหนักศึกษาไดฝึกประสพการณวิชาชีฟ

ข) สรางบรรยากาศการนิเทศแบบเป็นกันเองกับนักศึกษา ยอมรับ
 ความคิดเห็นของนักศึกษา

ค) ส่งเสริมใหนักศึกษาใรับการนิเทศจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group)
 นอกเหนือจากอาจารย์นิเทศกและอาจารย์ที่เลี้ยง

ง) จคปฐมนิเทศและสัมมนาใหนักศึกษาระหวางฝึกประสพการณวิชาชีพรู
 อยางนอย 2 ครั้ง และหลังจากฝึกประสพการณวิชาชีพรู 1 ครั้ง การสัมมนาควรเนนใ
 นักศึกษาเกิดความคิดพิจารณาไตรตรองแก้ไขปญหา (Reflective Thinking) จาก
 ประสพการณทางวิชาชีฟที่ใรับ

การวัดผลและประเมินผล

ก) ระบุสมรรถภาพการเป็นครู ซึ่งใเป็นเกณฑ์ใการประเมินผล
 การฝึกประสพการณวิชาชีฟของนักศึกษา

ข) การประเมินผลการฝึกประสพการณวิชาชีพรูของนักศึกษา ควร
 มีทั้งการประเมินตามแนวคิดแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม มีการประเมินความก้าวหน้า
 (Formative Evaluation) และประเมินผลสรุป (Summative Evaluation)

ค) ส่งเสริมใหนักศึกษาใประเมินผลการฝึกประสพการณวิชาชีฟ
 ของตน (Self Evaluation)

- ง) การประเมินตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
เมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation) ควรเป็นผลมาจากการพิจารณารวมกัน
ของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน
- จ) ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
(Summative Evaluation) ควรมีระดับต่าง ๆ กัน ตามความสามารถของนักศึกษา
- ฉ) มีการประเมินผลการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อ
นำข้อมูลจากการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

สัมฤทธิ์ผลของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

นักศึกษามีสมรรถภาพการเป็นครูทั้งด้านความรู้ในวิชาชีพครู (Cognitive Competencies) ด้านเจตคติ (Affective Competencies) และด้านการทำงาน
ครู (Performance Competencies) กล่าวคือ นักศึกษาร้อยละ 80 สามารถทำแบบ
ทดสอบวัดความรู้ทางวิชาชีพครูได้ถูกต้อง 70% (49 ขอบจาก 70 ขอบ) นักศึกษาได้รับการ
ประเมินสมรรถภาพด้านคุณลักษณะการเป็นครูที่ดี และสมรรถภาพด้านการทำงานครูในระดับ
ดี ($\bar{x} \geq 2.50$) จากแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการประเมินคุณภาพของมาตรฐานของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา จำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน แล้วตอบแบบประเมินความคิดเห็นแบบประมาณค่าผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อคุณภาพของมาตรฐานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ประเด็นที่ถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	\bar{x}	ความหมาย
1. ความครอบคลุมของสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	3.4	ครอบคลุมปานกลาง
2. ความครอบคลุมของคุณภาพครูตามที่สังคมไทยต้องการ	4.0	ครอบคลุมมาก
3. ความครอบคลุมของนโยบายการผลิตครู	3.8	ครอบคลุมมาก
4. แนวคิดต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูมีความชัดเจน	4.3	ชัดเจนมาก
5. ตัวหลักการของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และแนวความคิดในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	4.6	สอดคล้องมากที่สุด
6. จุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสอดคล้องกับนโยบายการผลิตครู	4.7	สอดคล้องมากที่สุด
7. ความชัดเจนในการระบุจุดมุ่งหมายของการจัดการประสบการณ์วิชาชีพที่จะนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้	4.2	ชัดเจนมาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นที่ถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	\bar{x}	ความหมาย
8. สมรรถภาพการเป็นครูของนักศึกษาที่มีความชัดเจน	4.0	ชัดเจนมาก
9. ความชัดเจนของการระบุปัจจัยเบื้องต้นในการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครู	4.3	ชัดเจนมาก
10. ปัจจัยเบื้องต้นที่กำหนดมีความเหมาะสม	4.3	เหมาะสมมาก
11. ความครอบคลุมของปัจจัยเบื้องต้นที่กำหนดไว้ซึ่งจะทำ ใ้การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบรรลุเป้าหมาย	4.3	ครอบคลุมมาก
12. ความเป็นไปได้ของปัจจัยเบื้องต้นต่อสภาพการดำเนินงานจัด ประสบการณ์วิชาชีพครู	4.2	ความเป็นไปได้มีมาก
13. ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติการจัดการระบบการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูกับบริบทของการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูและปัจจัยเบื้องต้น	4.3	สอดคล้องมาก
14. แนวปฏิบัติการจัดการระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.2	นำไปปฏิบัติได้มาก
15. ความสอดคล้องของการนิเทศ การวัดผล และประเมิน ผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กับสภาวะแวดล้อมของ การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูและปัจจัยเบื้องต้น	4.0	สอดคล้องมาก
16. ความเหมาะสมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครู	4.2	เหมาะสมมาก
รวม	4.2	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า มาตรฐานการจัด
 ประสภารณวิชาชีพครูที่สังเคราะห์ขึ้นนี้มีความเหมาะสมในระดับมาก อย่างไรก็ตามได้มีขอ
 เสนอแนะบางประการเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหา หลักการ และสภาพการดำเนินงานจาก
 ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขและปรับปรุงเพิ่มเติมรายละเอียดในส่วนนี้แล้ว

ข. สิ่งที่เกิดขึ้นจริง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดประสภารณวิชาชีพครูของวิทยาลัยครู
 ในสทวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ในสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเป็นอยู่ จากการสัมภาษณ์ประจวบ
 หรือรองประธานคณะกรรมการการจัดฝึกประสภารณวิชาชีพครู ประกอบกับการวิเคราะห์จาก
 เอกสาร "กระบวนการฝึกประสภารณวิชาชีพครู พุทธศักราช 2529 ของกรมการฝึกหัดครู"

1. บริบทของการจัดประสภารณวิชาชีพครู ในเชิงสภาพปัญหาเกี่ยวกับการ
 จัดประสภารณวิชาชีพครู สรุปได้วา

ก) นักศึกษาครูขาดการเรียนรู้จากการปฏิบัติอย่างจริงจัง และได้เรียนรู้
 จากสภาพการณ์จริงไม่เพียงพอ การเรียนรู้ทฤษฎีไม่ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ

ข) อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพครูภาคทฤษฎีบางคนไม่ได้เป็นไปในนิเทศ การฝึก
 ประสภารณวิชาชีพครูภาคปฏิบัติของนักศึกษา ทำให้ไม่มีการประสานสัมพันธ์เนื้อหาทางทฤษฎี
 และปฏิบัติ

ค) อาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง ยังขาดการประสานงานกัน
 การนิเทศนักศึกษา

ง) นักศึกษาส่วนมากยังไม่ให้ความสำคัญและความตั้งใจในการฝึก
 ประสภารณวิชาชีพครูเท่าที่ควร

จ) ทางโรงเรียนฝึกประสภารณวิชาชีพครู ยังไม่เข้าใจในหลักการ
 นโยบาย และจุดมุ่งหมายของการจัดประสภารณวิชาชีพครูให้นักศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนี้
 ระบบการบริหารงานในการจัดประสภารณวิชาชีพครูทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย ยังไม่
 เอื้ออำนวยในการจัดประสภารณวิชาชีพให้นักศึกษาครู ที่จะบังเกิดผลเท่าที่ควร

2. หลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

วิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้ยึดหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในเอกสาร "กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529" ตามโครงการปรับปรุงคุณภาพการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู สรุปได้ว่า

หลักการ

ก) ประสบการณ์วิชาชีพครู ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญและเป็นหัวใจของการฝึกหัดครู

ข) ประสบการณ์วิชาชีพครู มีความหมายไม่จำกัดเฉพาะการฝึกสอน แต่จะครอบคลุมถึงประสบการณ์ทั้งหมด ที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นให้นักศึกษามีสมรรถภาพด้านต่าง ๆ คือ สมรรถภาพด้านความรู้ สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี และสมรรถภาพด้านคุณลักษณะ

ค) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูมุ่งประสานทฤษฎีกับการฝึกปฏิบัติให้ควบคู่กัน โดยมีการจัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม การทดลองสอน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปต่อเนื่องกันไป ตั้งแต่ปีแรกจนกระทั่งถึงปีสุดท้ายของการศึกษา

ง) ในการผลิตครู ได้จัดระบบให้หน่วยเจ้าสังกัดโรงเรียน และผู้สอนได้ตระหนักในภาระหน้าที่ การทำงานร่วมกับวิทยาลัยครู เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักศึกษา ในการปฏิบัติงาน

จุดมุ่งหมาย มุ่งให้นักศึกษามีสมรรถภาพทั้ง 3 ด้านดังนี้

ก) สมรรถภาพทางด้านความรู้ เป็นความสามารถของนักศึกษาครูทางด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะนำไปใช้สอนโดยตรง ความรู้ในวิชาชีพครูที่จะให้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความรู้รอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติ

ข) สมรรถภาพทางด้านเทคนิควิธี เป็นความสามารถของนักศึกษาครูในการนำความรู้ไปปฏิบัติงานในหน้าที่ครูทั้งด้านงานสอน งานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ งานพัฒนาตนและพัฒนาสังคม

ค) สมรรถภาพด้านคุณลักษณะ เป็นความสามารถของนักศึกษาครู ในการพัฒนาตนให้ตั้งมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มีความรักความศรัทธาในอาชีพครู มีความตระหนักในคุณค่าของการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ และให้มีจิตสำนึกในการ พัฒนาสังคมหรือชุมชน

3. ปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ก) แหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู

วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูพระนคร และวิทยาลัยครู จันทระเกษม มีแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไปนี้ หอปฏิบัติการณ์หลักสูตร หอปฏิบัติการสอน หอผลิตสื่อการเรียนการสอน หอบริการสื่อการเรียนการสอน หอฝึกทักษะการสอน โดยที่แต่ละวิทยาลัยจะใช้หอปฏิบัติการสอนเพื่อฝึกทักษะการสอน ด้วย และมีโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศของวิทยาลัยครูสวนดุสิต โรงเรียนสาธิตมัธยม วัดพระศรีมหาธาตุของวิทยาลัยครูพระนคร ซึ่งวิทยาลัยครูจันทระเกษมไม่มีโรงเรียนสาธิต แต่ก็มีหอเรียนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนบดินทรเดชา ที่ไผ่มา อาศัยวิทยาลัยเป็นสถานที่ทำการเรียนการสอน ส่วนวิทยาลัยครูธนบุรีมีแต่หอปฏิบัติการ หลักสูตร ซึ่งใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วย แต่ก็ได้มีโครงการที่จะทำหอปฏิบัติการ พฤติกรรมการสอนสำหรับวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีหอปฏิบัติการหลักสูตร และ หอผลิตสื่อการเรียนการสอนของภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มีโรงเรียน สาธิตประถม และสาธิตมัธยม ทั้งนี้ทุกวิทยาลัยมีโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งใน ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา อย่างพอเพียง

ข) บุคลากรดำเนินงาน

1) คณะกรรมการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของ แต่ละวิทยาลัยครู จะเป็นไปตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างการบริหารงานประสบการณ์วิชาชีพครู ของกรมการฝึกหัดครู จะมีต่างกันก็เพียงเล็กน้อย กล่าวคือ

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และวิทยาลัยครูธนบุรี จะประกอบด้วยหัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์เป็นประธานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รอง

หัวหน้าคณะฝ่ายวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยเป็นรองประธาน และมีหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ ที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ ใดแก่ ภาควิชาพื้นฐาน

การศึกษา ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาทดสอบและการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ภาควิชาพลศึกษา และหัวหน้าภาควิชาเอกที่นักศึกษาวิชาเอกนั้น ๆ ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาคเรียนนั้น และเลขานุการของคณะวิทยาศาสตร์ เป็นกรรมการ

วิทยาลัยครูสวนดุสิต จะประกอบด้วยหัวหน้าคณะวิชา วิทยาศาสตร์ เป็นประธานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รองหัวหน้าคณะวิชา วิทยาศาสตร์ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นรองประธาน ผู้แทนจากภาควิชาอนุบาล ผู้แทนจากภาควิชาการศึกษาพิเศษ ผู้แทนจากคณะวิทยาศาสตร์ ผู้แทนจากคณะวิชาวิทยาศาสตร์ ผู้ประสานงานรายสัปดาห์ ผู้ทำหน้าที่เลขานุการ และผู้ทำหน้าที่ประเมินผลเป็นกรรมการ

วิทยาลัยครูจันทร เกษม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในลักษณะกรรมการศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าศูนย์เป็นประธานกรรมการ และประกอบด้วยรองประธานฝ่ายต่าง ๆ ใดแก่ ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน ฝ่ายทักษะ ฝ่ายผลิตสื่อและจัดหา และฝ่ายประเมินผล เป็นกรรมการ

วิทยาลัยครูพระนคร ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูประกอบด้วย หัวหน้าคณะวิชา วิทยาศาสตร์ เป็นประธานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รองหัวหน้าคณะวิชา วิทยาศาสตร์ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นรองประธาน และมีหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ ใดแก่ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาทดสอบและการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ภาควิชาพลศึกษา ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียน สาคิตมัธยมวัดพระศรีมหาธาตุ มีตัวแทนภาควิชาหลักสูตรและการสอนเป็นเลขานุการ และหัวหน้าสำนักงานคณะวิทยาศาสตร์เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

วิทยาลัยครูต่าง ๆ ข้างต้น ได้กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า

(ก) วางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มเวลา ทุกชั้นตอนของนักศึกษา กล่าวคือ ชั้นการศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม การทดลองสอน และการฝึกเต็มรูป ในทุกระดับชั้น ทุกวิชาเอก ตลอดจนหลักสูตรที่เรียน โดยประสานงานกับฝ่ายวิชาการของวิทยาลัย และคณะวิชา (ยกเว้นวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ได้มอบหมายการฝึกชั้นการทดลองสอน ให้กับทางภาควิชาเอกเป็นผู้ดำเนินการจัดฝึกนักศึกษา)

(ข) ประสานงานกับภาควิชา เพื่อจัดและเสนอแต่งตั้ง อาจารย์นิเทศประจำวิชา หรืออาจารย์นิเทศวิชาเอก

(ค) จัดและเสนอแต่งตั้งอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน หรืออาจารย์นิเทศทั่วไป

(ง) จัดหาและติดต่อโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และจัดทำตารางนิเทศ

(จ) จัดทำคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบบันทึก และแบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

(ฉ) จัดปฐมนิเทศ และสัมภาษณ์นักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู

(ช) เป็นผู้ประสานงานและประสานความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศประจำวิชา เกี่ยวกับงานการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู การนิเทศ การประเมินผล และอื่น ๆ

(ซ) ควบคุมการเงิน เบิกจ่ายค่านิเทศ งานพัสดุ การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) อาจารย์นิเทศ

วิทยาลัยครูทุกแห่งจะจัดอาจารย์นิเทศเป็น 2 ประเภท คือ อาจารย์ผู้ประสานงานโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หรืออาจารย์นิเทศทั่วไป หรือเรียกว่าอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน และอาจารย์นิเทศประจำวิชา โดยที่คณะกรรมการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู จะเป็นผู้จัดหาและเสนอแต่งตั้ง อาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ส่วนอาจารย์นิเทศประจำวิชานั้น ทางภาควิชาเป็น

ผู้จัดทำ และเสนอให้คณะกรรมการดำเนินงานได้เสนอแต่งตั้ง แคนในทางปฏิบัติ คณะกรรมการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของทุกวิทยาลัย จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศก์ทั่วไป หรืออาจารย์นิเทศก์ประจำวิชาด้วย และปรากฏว่าทั้งอาจารย์นิเทศก์ทั่วไป และอาจารย์นิเทศก์ประจำวิชาส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาอย่างน้อย 5 ปี

ทั้งนี้ส่วนใหญ่อาจารย์นิเทศก์ทั่วไปจะรับผิดชอบในการนิเทศนักศึกษาคนละ 1 โรงเรียน ซึ่งมีนักศึกษาประมาณ 7-10 คน และอาจารย์นิเทศก์ประจำวิชาจะรับผิดชอบในการนิเทศนักศึกษาประมาณ 4-6 คน

3) อาจารย์พี่เลี้ยง

วิทยาลัยต่าง ๆ มอบให้ทางโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นผู้จัด และแต่งตั้งอาจารย์พี่เลี้ยงให้กับนักศึกษา ทั้งนี้อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่จะรับผิดชอบในการนิเทศนักศึกษา ประมาณ 1-2 คน

ค) การบริหารและบริการงานจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

วิทยาลัยครูต่าง ๆ ส่วนมากจะมีโครงสร้างและการแบ่งสายงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู คล้ายกับที่ระบุไว้ในเอกสารกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529 กล่าวคือ คณะวิชาครุศาสตร์จะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีหัวหน้าคณะวิชาเป็นประธาน รองหัวหน้าคณะวิชาฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นรองประธาน หัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ เป็นกรรมการ และคณาจารย์อื่นที่ทางคณะวิชาเห็นสมควรได้รับการแต่งตั้งให้รวมเป็นกรรมการดำเนินงานด้วย ที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มเวลาให้นักศึกษา ตลอดจนการดำเนินงานด้านธุรการ ซึ่งได้แก่ งานธุรการ งานข้อมูลและสถิติ งานบริการและติดต่อ งานประเมินผล และติดตามผล

การปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งทางคณะกรรมการดำเนินงานจะพยายามจัดโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่อยู่ไกลบ้านให้อาจารย์นิเทศก์ และส่งเสริมให้อาจารย์ไปนิเทศนักศึกษาตามตารางการนิเทศ โดยไม่ต้องมาลงนามปฏิบัติราชการที่วิทยาลัยในวันนั้น แต่ต้องมีตารางการนิเทศนักศึกษาในวันนั้นอย่างน้อย 3 คน

ง) งบประมาณ

งบประมาณที่คณะวิชาครุศาสตร์แต่ละวิทยาลัยได้รับ และนำมาใช้ในงานจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นเงินจากงบประมาณของวิทยาลัย เพื่อจ่ายเป็นค่าพาหนะในการไปนิเทศของอาจารย์ การจัดสัมมนาทางวิชาการ เกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพ และอีกส่วนหนึ่งจะได้จากการจำหน่ายเอกสารคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แต่ละชั้นตอนให้นักศึกษา ซึ่งจะนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษา

4. สภาพการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ก) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป

วิทยาลัยครูต่าง ๆ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูพรนคร และวิทยาลัยครูจันทระเกษม ได้จัดให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่าง ๆ กล่าวคือ การศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม การทดลองสอน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป ให้นักศึกษาในชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529 ของกรมการฝึกหัดครู จะมีแตกต่างกันบ้างที่ประเด็นย่อยเท่านั้น ซึ่งวิทยาลัยครูสวนสุนันทาได้จัดประสบการณ์วิชาชีพครูทั้ง 4 ชั้นตอนให้นักศึกษาดังนี้ การศึกษาและสังเกตจัดให้นักศึกษาฝึกในชั้นปีที่ 2 การมีส่วนร่วมจัดให้นักศึกษาฝึกในชั้นปีที่ 3 การทดลองสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป จัดให้นักศึกษาฝึกในชั้นปีที่ 4 ในลักษณะการฝึก 2 ชั้นตอนต่อเนื่องในภาคเรียนเดียวกัน และโรงเรียนเดียวกัน

ทั้งนี้สรุปลักษณะการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

1) ในชั้นการศึกษาและสังเกต และการมีส่วนร่วม ทางวิทยาลัยจะให้นักศึกษาฝึกในโรงเรียนชั้นตอนละ 1 หรือ 2 สัปดาห์ โดยทางวิทยาลัยจะให้ความรู้ภาคทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะไปสังเกต และการไปมีส่วนร่วมแก่นักศึกษาก่อน มีการปฐมนิเทศ นักศึกษาก่อนออกไปฝึก และปัจฉิมนิเทศหลังจากที่นักศึกษาฝึกมาแล้วแต่ละชั้นตอน สำหรับการ

ประเมินผลการฝึกในช่วงนี้ วิทยาลัยครูต่าง ๆ จะให้อาจารย์พี่เลี้ยงร่วมประเมินกับอาจารย์นิเทศก์ ยกเว้นวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ให้อาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมินฝ่ายเดียว

2) ในขั้นการทดลองสอน ทางวิทยาลัยจะจัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการสอนทั้งวิชาเอกและวิชาโทในโรงเรียนเป็นเวลา 1 หรือ 2 สัปดาห์ หลังจากนี้นักศึกษาได้เรียนภาคทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสอนวิชาเอกและวิชาโทแล้ว ซึ่งทางวิทยาลัยครูสวนดุสิตและวิทยาลัยครูจันทระ เกษมจัดให้นักศึกษาออกฝึกวิชาเอกแยกจากฝึกวิชาโทคนละภาคเรียน โดยฝึกทดลองสอนครั้งละ 1 สัปดาห์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้มอบให้ภาควิชาเป็นผู้ดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพชั้นนี้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้วิทยาลัยครูธนบุรีและวิทยาลัยครูสวนดุสิตได้จัดให้นักศึกษาฝึกชั้นทดลองสอนในโรงเรียนเดียวกับที่นักศึกษาจะต้องไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปต่อไป การประเมินผลขั้นนี้แต่ละวิทยาลัยจะให้อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์รวมกันประเมินผลการฝึกของนักศึกษา

3) แต่ละวิทยาลัยจัดให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ประมาณ 16-18 สัปดาห์ โดยจัดปฐมนิเทศก่อนจัดสัมมนาระหว่างการฝึกที่วิทยาลัย 2-3 ครั้ง และปัจฉิมนิเทศหลังจากการฝึกแล้ว ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อสรุปแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้รับซึ่งกันและกัน การฝึกประสบการณ์ในขั้นนี้ นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติงานครูในหน้าที่ต่าง ๆ นอกจากงานสอน ผู้ทำหน้าที่ประเมินผลนักศึกษาคือ อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ประจำวิชา อาจารย์นิเทศก์ทั่วไป และผู้บริหารโรงเรียนหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายแทน จะรวมกันพิจารณาประเมิน

ข) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา หมายถึงการจัดให้นักศึกษาได้ศึกษาภาคปฏิบัติควบคู่กับภาคทฤษฎีของรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาชีพครูทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย โดยไม่จำเป็นต้องใช้เวลาต่อเนื่องกัน ซึ่งอาจใช้เวลาเพียงหนึ่งวัน ครึ่งวัน หรือบางชั่วโมงก็ได้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสาร "กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529" ของกรมการฝึกหัดครูนั้น ปรากฏว่าทางคณะกรรมการดำเนินงานจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มอบให้อาจารย์ผู้สอนวิชานั้น ๆ เป็นผู้พิจารณาดำเนินการเอง ซึ่งในทางปฏิบัติอาจารย์ผู้สอนส่วนมากเกือบทุกคนที่ไม่ได้จัดให้นักศึกษา เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับเวลาและโรงเรียนที่จะให้นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติ

ค) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เสริม

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เสริม หมายถึง การจัดกิจกรรม หรือโครงการ เสริมสมรรถภาพทางด้านความรู้ เทคนิควิธี และคุณลักษณะการ เป็นครูให้แก่นักศึกษา ได้มีประสบการณ์ในหน้าที่ของครูอย่างกว้างขวางตามที่ระบุไว้ในเอกสาร "กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529" ของกรมการฝึกหัดครู ปรากฏว่าในทางปฏิบัติ แต่ละวิทยาลัยมอบให้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักกิจการนักศึกษา ที่จะพิจารณาดำเนินการ และส่วนมากก็จะจัดกิจกรรมเกี่ยวกับจริยธรรม ศาสนา และกีฬาให้นักศึกษา และมักจะจัดในลักษณะรวมกับนักศึกษาคณะวิชาอื่น ๆ ด้วย

ง) การนิเทศ การวัดผล และประเมินผล

คณะกรรมการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ได้จัด ประมุขนิเทศนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ละชั้นตอน ซึ่งเป็นการชี้แจงให้นักศึกษา ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนนั้น ๆ การปฏิบัติ ทัศนและวางตนขณะฝึกในโรงเรียน การวัดผลและประเมินผล และได้จัดสัมมนาในขณะฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป 2-3 ครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนปัญหา พร้อมกับขอคำแนะนำในการแก้ปัญหา นั้น ๆ และจัดปัจฉิมนิเทศให้นักศึกษาในตอนท้ายของการ ฝึกแต่ละชั้นตอน เพื่อเป็นการสรุปประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับ เป็นการบรรยายแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กัน ไม่ได้เน้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิดพิจารณาไตร่ตรอง (Reflective Thinking) ในประสบการณ์นั้น ๆ อนึ่ง ในขณะที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ชั้น การทดลองสอน หรือการฝึกประสบการณ์ชั้นเต็มรูป แต่ละวิทยาลัยก็ไม่ได้ส่งเสริมให้นักศึกษา ได้มีการนิเทศโดยกลุ่มเพื่อน (Peer Group) กันอย่างจริงจังชัดเจน คงมุ่งเน้นแต่ให้ นักศึกษาได้รับการนิเทศจากอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศจากวิทยาลัย

ส่วนการวัดผลและประเมินผลนั้น วิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้ยึดหลักการ และแนวปฏิบัติ ในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามกระบวนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ของกรมการฝึกหัดครู จะแตกต่างกันไปในประเด็นย่อยเท่านั้น กล่าวคือ

การประเมินผลขั้นตอนการศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม และ การทดลองสอน เป็นการประเมินเพื่อวินิจฉัยข้อดีและข้อควรปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ

ต่อเนื่องกัน โดยพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษา การเอาใจใส่ การฝึกปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่าง ๆ แต่ละวิทยาลัยจะประเมินขั้นตอนละ 1-2 ครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินงาน รวมทั้งจะกำหนดให้ใครเป็นผู้ประเมิน ผลการประเมินแต่ละขั้นตอนดังกล่าว เช่น ผาน, ไม่ผาน, ผานยอดเยี่ยม แต่วิทยาลัยครู จันทเกษม ได้ปรับปรุงวิธีการประเมินโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า ในชั้นการมีส่วนร่วม และการทดลองสอนเป็น 4 ระดับคือ คะแนน 4, 3, 2 และ 1 ซึ่งให้ความหมายว่า ผานดี, ผานค่อนข้างดี, ผาน และไม่ผาน ตามลำดับ แล้วกำหนดเกณฑ์การประเมินผล ช่วงคะแนนที่แสดงว่า ผานดี, ผานค่อนข้างดี, ผานปรับปรุง หรือไม่ผาน

การประเมินผลขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการฝึก นักศึกษาจะต้องมีผลการประเมิน "ผาน" ทั้ง 3 ขั้นตอนแรก มาก่อนแล้ว ถ้าไม่ผานในขั้นตอนใดจะต้องซ่อมเสริมให้ผานก่อน จึงจะฝึกในขั้นตอนสุดท้าย ได้ การประเมินผลในขั้นตอนนี้จะประเมินคุณลักษณะการปฏิบัติตนของนักศึกษา การปฏิบัติงาน สอน และการปฏิบัติงานครูในหน้าที่อื่น ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินผลนักศึกษา คือ อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศประจำวิชา และอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียนแต่ละคนจะประเมินผลนักศึกษา ในความรับผิดชอบเป็น 3 ช่วงของระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสรุปผลประเมิน การฝึกในขั้นนี้เป็น ผาน ไม่นผาน และผานยอดเยี่ยม เช่นกัน สำหรับวิทยาลัยครูจันทเกษม ก็ได้ปรับปรุงวิธีการประเมินโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น และ ก็สรุปผลการประเมินเป็น ผาน ไม่นผาน และผานยอดเยี่ยมเช่นกัน นอกจากนี้วิทยาลัยครู จันทเกษม มีการจัดพิธีให้อธิการของวิทยาลัยมอบเกียรติบัตร "การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดีเด่น" ประจำปีการศึกษาแก่นักศึกษาที่ได้ผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นเต็มรูป "ผาน ยอดเยี่ยม"

อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการ ประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้จากผู้สัมภาษณ์ทุกท่าน สรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญและความสนใจกับงานนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในขั้นตอนต่าง ๆ

2. ทางโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่วนมาก ไม่ต้องการให้นักศึกษาฝึกชั้นการศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม และการทดลองสอนที่โรงเรียน นอกจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพชั้นครูขั้นเต็มรูปแบบ

3. อาจารย์พี่เลี้ยงยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ และนโยบายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ดำเนินอยู่ จึงยังไม่ได้ปฏิบัติบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยงเท่าที่ควรจะเป็น

4. วิธีการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบ ผ่าน, ไม่ผ่าน และผ่านยกเว้นยี่สิบ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มักได้รับการประเมินผล "ผ่าน" ทำให้นักศึกษาขาดความกระตือรือร้น และไม่เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ประธานหรือรองประธานคณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเห็นค่อนข้างสอดคล้องตรงกันว่า นอกจากการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาคูได้รับประสบการณ์ทางวิชาชีพแล้ว สถิติปัญญา ความรู้ความสามารถของนักศึกษา ที่จะเข้ามาศึกษาทางวิชาชีพครู (Inputs) ก็เป็นองค์ประกอบอีกประการหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณา

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ในสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเป็นอยู่ จากการสอบถามการประเมิน และการทดสอบ

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ก) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของคณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู
 ต่อแนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

แนวคิดที่วิทยาลัยนำไปปฏิบัติ	ระดับความเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคทฤษฎีควบคู่กับภาคปฏิบัติให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดหลักสูตร	5.11	0.90	มาก
2. การเตรียมนักศึกษาใหม่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างเพียงพอ ก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์จริง	4.97	0.59	มาก
3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภายใต้การนิเทศอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์พี่เลี้ยง	4.71	1.05	มาก
4. การส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหา (Reflective Thinking) ในประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับ อันจะนำไปสู่การตัดสินใจ แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนต่อไป	3.46	0.98	ค่อนข้างน้อย
5. การประสานความร่วมมือกันในการผลิตครูระหว่างวิทยาลัยและโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.44	1.00	ค่อนข้างมาก
6. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีรูปแบบและแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	4.88	0.66	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แนวคิดที่วิทยาลัยนำไปปฏิบัติ	ระดับความเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
7. การจัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิชาชีพครู จากสถานการณ์จริงในโรงเรียน	4.89	0.85	มาก
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้นักศึกษามี อุดมการณ์และเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู	4.59	1.20	มาก
รวม	4.63	0.87	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงว่าคณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่า วิทยาลัยได้นำแนวคิดดังกล่าวทั้งหมดไปใช้ในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมาก ทั้งนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับ ยังนำไปเป็นแนวปฏิบัติค่อนข้างน้อย

ข) ปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของคณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู
ต่อบรรยากาศเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ปัจจัยเบื้องต้น	ระดับความเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. ความพร้อมของแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์ วิชาชีพครู (เช่น หอปฏิบัติการหลักสูตร และ หอปฏิบัติการสอนและโรงเรียนสาธิตที่จะให้ บริการแก่นักศึกษา	3.41	1.28	ค่อนข้างน้อย
2. ความสะดวกในการเดินทางไปโรงเรียนฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	4.23	0.94	ค่อนข้างมาก
3. ความตั้งใจและจริงจังในการปฏิบัติงานของ อาจารย์นิเทศก์	4.86	0.61	มาก
4. ความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ ของคณะกรรมการดำเนินงานจัดประสบการณ์ วิชาชีพ	4.60	0.70	มาก
5. ความตั้งใจและจริงจังในการปฏิบัติงานของ อาจารย์พี่เลี้ยง	4.55	1.04	ค่อนข้างมาก
6. ประสิทธิภาพในการประสานงานของวิทยาลัย ต่อโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.58	0.90	ค่อนข้างมาก
7. ประสิทธิภาพของโครงสร้างการบริหารงาน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	4.47	0.58	ค่อนข้างมาก

ปัจจัยเบื้องต้น	ระดับความเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
8. มีข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู (เช่น สถิติ และแผนภูมิเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ ของนักศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ฝึกประสบการณ์ เป็นต้น)	4.37	0.78	ค่อนข้างมาก
9. มีคู่มือ ตารางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการนิเทศ ทุกชั้นตอนในแต่ละปีการศึกษา	4.79	0.82	มาก
10. มีการจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และอาจารย์ พี่เลี้ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่าง สม่ำเสมอ	3.71	1.05	ค่อนข้างมาก
11. มีการจัดประชุมสัมมนาระหว่างคณะกรรมการ ดำเนินงานประสบการณ์วิชาชีพครูกับอาจารย์ นิเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	4.47	1.01	ค่อนข้างมาก
12. มีโครงการติดตามผลดำเนินงาน การจัด ประสบการณ์และวิชาชีพครู รายงานผลให้ ที่ประชุมทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.93	ค่อนข้างน้อย
13. วิทยาลัยให้ความสำคัญกับงานนิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	4.30	0.83	ค่อนข้างน้อย
14. ความพอเพียงของงบประมาณการดำเนินงาน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	4.14	1.10	ค่อนข้างมาก
รวม	4.35	0.80	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 6 แสดงวาทะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่า วิทยาลัยมีปัจจัยเบื้องต้นดังกล่าวทั้งหมดในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ความพร้อมของแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู และโครงการติดตามผลการดำเนินงาน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูมีหรือจัดทำอยู่ค่อนข้างน้อย

ค) สภาพการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ตารางที่ 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของคณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์
วิชาชีพครู ต่อสภาพการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของ
มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

สภาพการดำเนินงาน	ระดับความเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์จากการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่าง ๆ			
- การศึกษาและสังเกต	4.20	1.17	ค่อนข้างมาก
- การมีส่วนร่วม	3.65	1.21	ค่อนข้างมาก
- การทดลองสอน	3.57	1.39	ค่อนข้างมาก
- การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูป	4.83	0.88	มาก
2. นักศึกษาได้ขอผลย้อนกลับ (Feedback) จาก การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นต่าง ๆ			
- การศึกษาและสังเกต	4.48	1.00	ค่อนข้างมาก
- การมีส่วนร่วม	3.40	1.05	ค่อนข้างน้อย
- การทดลองสอน	3.12	0.87	ค่อนข้างน้อย
- การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูป	4.64	0.72	มาก
3. โรงเรียนได้ให้ความร่วมมืออย่างดีในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นต่าง ๆ			
- การศึกษาและสังเกต	3.47	0.94	ค่อนข้างน้อย
- การมีส่วนร่วม	2.98	0.96	ค่อนข้างน้อย
- การทดลองสอน	3.35	1.28	ค่อนข้างน้อย
- การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูป	4.74	0.88	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ระดับความเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
4. วิทยาลัยมีปัญหากับการจัดการจัดหาโรงเรียนเพื่อให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นต่าง ๆ			
- การศึกษาและสังเกต	4.23	1.06	ค่อนข้างมาก
- การมีส่วนร่วม	3.47	0.93	ค่อนข้างน้อย
- การทดลองสอน	3.60	1.14	ค่อนข้างมาก
- การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูปแบบ	1.56	0.97	น้อย
5. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการศึกษาสังเกต การมีส่วนร่วม และการทดลองสอนในโรงเรียน ได้สร้างความมั่นใจให้นักศึกษาที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นเต็มรูปแบบต่อไป	4.58	1.19	มาก
6. การจัดสัมมนานักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ละขั้นตอน ได้บรรลุความมุ่งหมายที่กำหนดไว้	4.86	1.36	มาก
7. อาจารย์นิเทศก์ได้ชี้แนะนักศึกษาตัวต่อตัวทันทีหลังจากสอนเสร็จ ทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของการสอน	5.10	1.04	มาก
8. ทานทำการนิเทศนักศึกษาด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง และยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	5.02	0.60	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ระดับความเห็น		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
9. ท่านได้ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาที่ท่าน ทำการนิเทศ กับอาจารย์พี่เลี้ยงอย่าง สม่ำเสมอ	4.64	1.31	มาก
10. ปัญหาจากการใช้ระบบการประเมินผลแบบ ผวน, ไมผวน	4.60	0.76	มาก
11. นักศึกษาเห็นความสำคัญและคุณค่าของการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นเต็มรูป	2.31	0.98	น้อย
12. นักศึกษาได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู บางเวลาในสถานการณจริงจากการศึกษา รายวิชาต่าง ๆ	2.20	1.11	น้อย
13. นักศึกษาให้ความสนใจและเห็นคุณค่ากับ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา	2.70	0.43	ค่อนข้างน้อย
14. วิทยาลัยได้จัดประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม ในลักษณะโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้ นักศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร	2.56	0.90	ค่อนข้างน้อย
15. ประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมที่วิทยาลัยจัดให้ นักศึกษานั้นน่าสนใจ และได้มีส่วนส่งเสริม สนับสนุนต่อสมรรถภาพการเป็นครูของนักศึกษา ยิ่งขึ้น	4.35	0.65	ค่อนข้างมาก
รวม	3.49	0.93	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 7 แสดงว่า คณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่กำลังดำเนินการอยู่ดังกล่าวทั้งหมดในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นตอนการศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วมและการทดลองสอน ถึงแม้จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์และความรู้ทางวิชาชีพครูค่อนข้างมาก และทำให้นักศึกษามีความมั่นใจ แต่เป็นขั้นตอนการจัดประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับความร่วมมือจากทางโรงเรียนค่อนข้างน้อย และเห็นว่านักศึกษาได้รับข้อมูลย้อนกลับของการฝึกขึ้นการมีส่วนร่วม และขั้นการทดลองสอนค่อนข้างน้อย นอกจากนี้วิทยาลัยเองก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาโรงเรียนให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในขั้นตอนเหล่านี้เช่นกัน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทางโรงเรียนค่อนข้างน้อย ในขณะที่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นเต็มรูปแบบไม่มีปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ คณะดำเนินงานเห็นว่าการสัมมนาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ละขั้นตอนบรรลุจุดมุ่งหมายไค่มาก นักศึกษาได้รับการนิเทศด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง และได้รับคำแนะนำตัวต่อตัวทันทีที่สอนเสร็จ อย่างไรก็ตาม คณะดำเนินงานเห็นว่า การใช้ระบบประเมินผลแบบผ่าน, ไม่ผ่าน ทำให้มีปัญหามาก นักศึกษาก็เห็นความสำคัญและคุณค่าของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นเต็มรูปแบบ

สำหรับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา และการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมนั้น คณะดำเนินงานเห็นว่าวิทยาลัยจัดไค่น้อย และค่อนข้างน้อยตามลำดับ ทั้ง ๆ ที่การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมที่วิทยาลัยจัดอยู่นั้นน่าสนใจ และมีส่วนสนับสนุนต่อสมรรถภาพการเป็นครูของนักศึกษา

สรุปความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งคณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูไค่ได้ตอบทุกคน ตอบเพียง 65 คน ข้อมูลที่ไค่นำมาเรียบเรียงและจัดลำดับตามความถี่ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ ควรเป็นระบบค่าคะแนนมากกว่าเป็น ผ่าน, ผ่านยอดเยี่ยม และไม่ผ่าน เพื่อนักศึกษาจะได้เห็นความสำคัญ และมีความกระตือรือร้นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากขึ้น (จำนวน 77 คน)
2. ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดขั้นตอนแรก ๆ ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เนื่องจากเป็นการฝึกมากขึ้นตอนเกินไป และแต่ละขั้นตอน (ยกเว้นการฝึกขึ้น

เต็มรูป) ก็ฝึกเพียง 1-2 สัปดาห์ ทำให้นักศึกษาไม่ไต่ประโยชน์เต็มที่และเป็นการเพิ่มภาระให้กับทางโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนก็ไม่ค่อยเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ ถ้าเป็นไปได้ควรจัดให้นักศึกษาออกฝึกเพียง 2 ชั้นตอน (จำนวน 45 คน) คือ การศึกษาสังเกตและมีส่วนรวมกับการฝึกประสบการณ์ชั้นเต็มรูป (จำนวน 26 คน)

3. กอมนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป ควรจัดการปฐมนิเทศแบบเข้มข้น 3-5 วัน เพื่อสร้างความพร้อมเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพ โดยเฉพาะทักษะการสอน (จำนวน 36 คน)

4. ผู้บริหารของวิทยาลัย อาจารย์คณะวิชาครุศาสตร์ และอาจารย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตนักศึกษาครู ควรถือวาทานิเทศนักศึกษาเป็นหน้าที่สำคัญที่คงปฏิบัติเช่นเดียวกับหน้าที่สอน (จำนวน 34 คน) ควรลดชั่วโมงสอนให้อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่นิเทศนักศึกษา (จำนวน 6 คน)

5. แบบฟอร์มประเมินผล และวิธีการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความเหมาะสมดีแล้ว (จำนวน 22 คน)

6. อาจารย์ที่เลี้ยงไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่นิเทศนักศึกษาเท่าที่ควร (จำนวน 14 คน)

7. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่จัดเป็น 4 ชั้นตอน มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่การชี้แจงให้ทางโรงเรียนเข้าใจถึงหลักการและวิธีการอย่างถ่องแท้ (จำนวน 10 คน)

8. อาจารย์นิเทศไม่ได้ไปนิเทศนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (จำนวน 9 คน)

9. ควรจัดให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ชั้นการทดลองสอน และชั้นการฝึกประสบการณ์เต็มรูป ในโรงเรียนเดียวกัน (จำนวน 9 คน)

10. วิทยาลัยควรมีโรงเรียนสาธิต เพื่อใช้เป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพของนักศึกษา (จำนวน 7 คน) และคณะวิชาครุศาสตร์ ควรร่วมมือประสานงานกับโรงเรียนสาธิตของวิทยาลัยที่จะใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ตัวอย่างในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครู (จำนวน 4 คน)

11. ควรมีการประชุมอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อความเข้าใจ และแก้ปัญหาในการดำเนินงาน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง (จำนวน 3 คน)

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ตารางที่ 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
1. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่วิทยาลัยครู ดำเนินอยู่ มีชั้นการศึกษาและสังเกต การ มีส่วนร่วม และการทดลองสอนในโรงเรียน แล้วจึงให้นักศึกษาออกฝึกเต็ม 1 ภาคเรียน เช่นนี้ ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองเข้าสู่ วิชาชีพครูที่ละน้อย	5.26	1.42	มาก
2. ในสภาพการณ์ปัจจุบัน ขั้นตอนต่าง ๆ ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ควรจัด ให้นักศึกษามาฝึกปฏิบัติในโรงเรียน			
ก. การศึกษาและสังเกต	2.30	1.37	ค่อนข้างน้อย
ข. การมีส่วนร่วม	3.81	1.21	ค่อนข้างมาก
ค. การทดลองสอน	2.79	1.00	ค่อนข้างน้อย
ง. การฝึกชั้นเต็มรูป 1 ภาคเรียน	5.62	0.80	มากที่สุด
3. โรงเรียนควรมีส่วนรับผิดชอบในการผลิต นักศึกษาครูร่วมกับวิทยาลัย โดยให้ฝึก ปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพในสถานการณ จริงที่โรงเรียน ควบคู่กับการเรียนภาค ทฤษฎีอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตรของ นักศึกษา	3.78	1.12	ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
4. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาเมื่อผ่านการฝึกเต็ม 1 ภาคเรียน แบบ "ผ่าน, ไม่ผ่าน" มีความเหมาะสมดีแล้ว	1.62	1.05	น้อย
5. วิทยาลัยไทรประสานงานบริหารการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครู ชั้นตอนต่าง ๆ (การ ศึกษาสังเกต การมีส่วนร่วม การทดลองสอน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป) กับทางโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.38	1.25	ค่อนข้างมาก
6. นักศึกษามีความรู้ ทักษะ และความสามารถ ทางการสอนเป็นอย่างดีก่อนจะออกฝึกชั้น เต็มรูป 1 ภาคเรียน	3.04	.89	ค่อนข้างน้อย
7. โรงเรียนท่านมีความพร้อมที่จะให้ความ ร่วมมือกับวิทยาลัย ในการฝึกปฏิบัติ ประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนควบคู่ กับการเรียนภาคทฤษฎีในวิทยาลัยอย่าง ต่อเนื่องตลอดหลักสูตร	3.47	0.92	ค่อนข้างน้อย
8. คณะจารย์ในโรงเรียนให้ความสนใจและ เห็นความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็น อาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษาประสบการณ์ วิชาชีพครู	4.96	0.90	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
9. อาจารย์นิเทศจากวิทยาลัยไค้ประสานงานการนิเทศนักศึกษากับอาจารย์พี่เลี้ยง หรือทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.76	0.75	ค่อนข้างมาก
10. อาจารย์พี่เลี้ยงเป็นบุคคลที่มีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อการฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา	5.66	0.53	มากที่สุด
11. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยพร้อมที่จะให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหานี้ ๑. รวมทั้งทางโรงเรียน	5.09	0.81	มาก
12. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้รับการยอมรับจากผู้บริหารครูและชุมชน	4.49	1.11	ค่อนข้างมาก
13. นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในชั้นตอนต่าง ๆ ที่โรงเรียนอย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ	3.40	0.79	ค่อนข้างน้อย
14. โดยสรุปท่านมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูกับทางวิทยาลัยในชั้นตอนต่าง ๆ กล่าวคือ			
ก. การศึกษาและสังเกต	2.74	0.96	ค่อนข้างน้อย
ข. การมีส่วนร่วม	4.60	1.19	มาก
ค. การทดลองสอน	3.39	1.20	ค่อนข้างน้อย
ง. การฝึกขั้นเต็มรูป 1 ภาคเรียน	5.46	0.71	มาก
รวม	3.98	1.00	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 8 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่กำลังดำเนินอยู่ดังกล่าวทั้งหมด ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นว่า การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่วิทยาลัยครูดำเนินอยู่ในชั้นตอนต่าง ๆ นั้น ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองสู่วิชาชีพครูที่ละน้อย ซึ่งโรงเรียนควรมีส่วนรับผิดชอบค่อนข้างมากในการผลิตนักศึกษาครูร่วมกับวิทยาลัย โดยจัดให้ฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนในชั้นตอนต่าง ๆ แต่ก็เห็นว่าโรงเรียนยังมีความพร้อมที่จะร่วมดำเนินการค่อนข้างน้อย ถึงแม้ว่าวิทยาลัยจะไ้ประสานงานบริหารการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่าง ๆ กับทางโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพค่อนข้างมากแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตามผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า อาจารย์ที่เลี้ยงเป็นบุคคลที่มีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษามากที่สุด และอาจารย์ที่เลี้ยงในโรงเรียนก็ให้ความสนใจและความสำคัญที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้นักศึกษาอย่างมาก นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาในชั้นฝึกเต็มรูปแบบ ผ่าน, ไม่ผ่าน, ผ่านยอดเยี่ยมนั้น มีความเหมาะสมในระดับน้อย ทำให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานตามชั้นตอนต่าง ๆ ด้วยความสามารถและความรับผิดชอบค่อนข้างน้อย

โดยสรุปแล้วผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมร่วมกับวิทยาลัยครูที่จะจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นการมีส่วนร่วม และการฝึกขั้นเต็มรูปแบบ 1 ภาคเรียนมากกว่าในชั้นการศึกษาสังเกตและการทดลองสอน แต่วิทยาลัยครูได้เตรียมนักศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถทางการสอนเป็นอย่างดีก่อนที่จะออกฝึกขั้นเต็มรูปแบบ

สรุปความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่ได้ตอบทุกคน ตอบเพียง 32 คน ข้อมูลที่ได้นำมาเรียบเรียง และจัดลำดับตามความถี่ ปรากฏผลดังนี้

1. นักศึกษาขาดความกระตือรือร้น และไม่สนใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเท่าที่ควร วิทยาลัยควรปรับผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาเป็นเกรด มากกว่าพิจารณา ผ่าน - ไม่ผ่าน (จำนวน 23 คน)

2. ผู้บริหารจำนวน 21 คน เห็นว่าการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ควรลดเหลือเพียง 2 ขั้นตอนคือ การศึกษาสังเกต และการมีส่วนร่วมกับการทดลองสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นเต็มรูป เพื่อให้ศึกษามีเวลาฝึกในโรงเรียนเต็มที่ และไม่เป็นการแก่ทางโรงเรียนเกินไป
3. วิทยาลัยควรปรับปรุงการประสานงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูกับทางโรงเรียนใหม่ประสิทธิภาพมากกว่านี้ เป็นคนว่า ควรติดต่อปรึกษากับทางโรงเรียนก่อนในเรื่องจำนวนนักศึกษา วิชาเอก ขั้นตอนการฝึก ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ก่อนที่จะส่งนักศึกษามายังโรงเรียนในแต่ละภาคการศึกษา (จำนวน 15 คน)
4. อาจารย์นิเทศควรมานิเทศนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการปรึกษาหารือกับอาจารย์พี่เลี้ยง เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาด้วย (จำนวน 11 คน)
5. นักศึกษามีใช้การสอนแบบบรรยาย ไม่มีทักษะเทคนิคการสอนอื่น ๆ (จำนวน 10 คน)
6. นักศึกษายังขาดทักษะการควบคุมชั้นเรียน (จำนวน 8 คน)
7. ทางโรงเรียนมุ่งหวังอยากให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นผู้นำความรู้ทางเทคนิคทักษะการสอนใหม่ ๆ และทักษะการผลิตสื่อการเรียนจากวิทยาลัยมาสู่โรงเรียน (จำนวน 8 คน)
8. ผู้ปกครองบางคนมีทัศนคติไม่ดีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพราะไม่เชื่อถือในความสามารถทางการสอน (จำนวน 7 คน)
9. ทางวิทยาลัยควรมุ่งให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามวิชาเอก มากกว่าวิชาโท เพราะนักศึกษาจะมีทักษะและความชำนาญในวิชาเอกมากกว่า (จำนวน 7 คน)
10. ทางวิทยาลัยควรส่งนักศึกษามาฝึกประสบการณ์แต่เนิ่น ๆ ก่อนเปิดภาคเรียนประมาณ 2 สัปดาห์ เพื่อนักศึกษาจะได้ปรับตัวและมีเวลาเตรียมการ (จำนวน 5 คน)
11. การฝึกชั้นการศึกษาและสังเกตในโรงเรียนเวลา 1 สัปดาห์นั้น น้อยเกินไป ควรจะเป็น 2-3 สัปดาห์ (จำนวน 4 คน)
12. นักศึกษามีความพร้อมดีที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (จำนวน 3 คน)

นอกจากนี้ ผลจากการสัมภาษณ์อาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนต่าง ๆ ขณะที่ผู้วิจัยไปทำการสังเกตพฤติกรรมการสอนของนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัย (N = 68 คน) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาเรียงตามความถี่ สรุปได้ดังนี้

1. การตัดสินใจผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ ครอบงำเป็นระบบเกรด มากกว่า ผ่าน, ผ่านยอดเยี่ยม และไม่ผ่าน เพราะจะทำให้นักศึกษากระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบมากกว่านี้ (จำนวน 61 คน)
2. อาจารย์พี่เลี้ยงเป็นบุคคลที่มีบทบาทและสำคัญยิ่งต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา (จำนวน 56 คน) นอกจากนี้เห็นว่าอาจารย์นี้เองเป็นผู้มีบทบาทและความสำคัญ
3. ทางวิทยาลัยควรรวมขั้นตอนการฝึกเป็น 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 เป็นการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม ชั้นที่ 2 การทดลองสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ (จำนวน 42 คน)
4. นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นเต็มรูปแบบด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (จำนวน 41 คน)
5. นักศึกษายังขาดทักษะและเทคนิควิธีการสอน เมื่อมาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นเต็มรูปแบบ เช่น การอธิบาย การตั้งคำถาม วิธีสอนแบบต่าง ๆ การควบคุมชั้นเรียน และการสร้างข้อสอบ เป็นต้น (จำนวน 37 คน)
6. วิทยาลัยควรประสานงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพให้ดีกว่าที่เป็นอยู่กับผู้บริหารของโรงเรียนและอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นี้เองสมควรจะมีเวลาที่จะให้คำแนะนำและปรึกษาหารือกับทางโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา (จำนวน 32 คน)
7. การจัดให้นักศึกษาฝึกในโรงเรียน 3 ขั้นตอนแรกคือ การศึกษาและสังเกตการณ์มีส่วนร่วม และการทดลองสอน แต่ละขั้นจะใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งน้อยเกินไป นักศึกษาไม่ค่อยได้ประสบการณ์ และทางโรงเรียนก็ไม่สามารถจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ตามที่วิทยาลัยต้องการ ทางวิทยาลัยควรรีโหระเหวเวลานักศึกษาฝึกแต่ละขั้นมากกว่านี้ คือ ประมาณ 3-4 สัปดาห์ (จำนวน 30 คน)

8. นักศึกษายังไม่ค่อยรู้เนื้อหาวิชาที่สอนลึกซึ้งและแม่นยำ (จำนวน 27 คน)
9. นักศึกษายังขาดความรับผิดชอบ และไม่คอยกระตือรือร้นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่าที่ควร (จำนวน 27 คน)
10. อยากให้นักศึกษาเป็นตัวแทนนำวิชาความรู้และวิธีสอนใหม่ ๆ ที่น่าสนใจจากวิทยาลัยครูมาสู่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (จำนวน 23 คน)
11. ทางวิทยาลัยควรจัดฝึกอบรมความรู้และเทคนิคการสอน บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยง ให้กับอาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษา (จำนวน 19 คน)
12. การจัดให้นักศึกษาฝึกหัด 4 ขั้นตอน ไม่มีปัญหากับทางโรงเรียน เพราะวิทยาลัยประสานงานกับทางโรงเรียนได้ค่อนข้างดี (จำนวน 15 คน)
13. ทางวิทยาลัยควรจัดให้อาจารย์นิเทศมาประจำอยู่ที่โรงเรียนสัปดาห์ละ 1 วัน (จำนวน 9 คน)

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา ต่อการจัดประสบการณ์
วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร

ก) นักศึกษาชั้นปีที่ 2

ตารางที่ 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดประสบการณ์
วิชาชีพครูชั้นการศึกษาและสังเกต

ชั้นการศึกษาและสังเกต	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
1. นักศึกษาสามารถทำการศึกษาและสังเกต เรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
- สภาพทั่วไปของโรงเรียน	4.86	0.77	มาก
- งานในหน้าที่ครูผู้สอนและครูประจำชั้น	2.65	0.75	ค่อนข้างน้อย
- พฤติกรรมการเรียนการสอนของครู และนักเรียน	3.00	0.61	ค่อนข้างน้อย
- งานบริหารและบริการของโรงเรียน	3.79	1.14	ค่อนข้างมาก
- สภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.61	1.23	ค่อนข้างมาก
2. นักศึกษาได้เรียนรายวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับ เรื่องที่จะไปทำการศึกษาและสังเกตในภาค เรียนเดียวกัน หรือเรียนก่อนล่วงหน้าเพียงใด	3.89	1.08	ค่อนข้างมาก
3. นักศึกษาได้นำความรู้ภาคทฤษฎีที่เรียนใน วิทยาลัยไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับสภาพที่ ได้จากการศึกษาและสังเกตในโรงเรียน เพียงใด	4.23	0.82	ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ชั้นการศึกษาและสังเกต	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
4. โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการฝึกชั้นการศึกษาและสังเกตของนักศึกษาเพียงใด	2.74	0.90	ค่อนข้างน้อย
5. ความเหมาะสมของการจัดใหม่ให้นักศึกษาได้ฝึกชั้นการศึกษาและสังเกตในโรงเรียนตั้งแต่ระดับชั้นปีที่ 1 มีเพียงใด	3.05	1.04	ค่อนข้างน้อย
6. นักศึกษาได้ขอมูลย้อนกลับจากการไปศึกษาและสังเกตในโรงเรียนเพียงใด	4.00	1.06	ค่อนข้างมาก
7. ความสะดวกในการเดินทางไปโรงเรียนเพื่อฝึกชั้นนี้มีเพียงใด	5.10	1.23	มาก
8. ประสบการณ์วิชาชีพครูที่นักศึกษาได้รับจากการออกไปศึกษาและสังเกตในโรงเรียน (เมื่อเปรียบเทียบกับศึกษาเฉพาะรายวิชาในวิทยาลัย) มีเพียงใด	4.65	0.68	มาก
9. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว วิทยาลัยควรจัดใหม่ให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการศึกษาและสังเกตเพียงใด	4.69	1.09	มาก
รวม	3.87	0.98	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 9 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการศึกษาและสังเกตที่กำลังดำเนินอยู่ ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นว่า นักศึกษาได้รับประสบการณ์วิชาชีพครูจากการออกไปศึกษาและสังเกตในโรงเรียนใน

ระดับมาก ถึงแม้จะได้ทำการศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอน ครูประจำชั้น และพฤติกรรม
การเรียนการสอนของครูและนักเรียนใต้น้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่ก็สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีที่
เรียนในวิทยาลัยไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับสภาพที่ไต่จากการศึกษาคอนข้างมาก นักศึกษาเห็น
ว่า วิทยาลัยยังไม่ควรส่งนักศึกษาออกไปศึกษาและสังเกตในโรงเรียนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1
นอกจากนี้ทางโรงเรียนก็ให้ความสำคัญกับการฝึกชั้นนี้ค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณา
โดยภาพรวมแล้ว วิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นนี้

ตารางที่ 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการมีส่วนร่วม

ชั้นการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. นักศึกษาได้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมกับอาจารย์ พี่เลี้ยงในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
- งานธุรการชั้นเรียน	4.16	1.30	ค่อนข้างมาก
- งานเกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียน	3.49	0.85	ค่อนข้างน้อย
- งานกิจกรรมและการแนะแนว	3.10	1.22	ค่อนข้างน้อย
- งานพัฒนาโรงเรียนและชุมชน	2.65	1.02	ค่อนข้างน้อย
2. นักศึกษาได้เรียนรายวิชาต่าง ๆ ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฝึกชั้นมีส่วนร่วมใน โรงเรียน ในภาคเรียนเดียวกันหรือเรียนก่อน ล่วงหน้าเพียงใด	3.91	1.11	ค่อนข้างมาก
3. นักศึกษาได้นำความรู้ภาคทฤษฎีที่เรียนใน วิทยาลัยไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ชั้นมีส่วนร่วม เพียงใด	3.34	0.98	ค่อนข้างน้อย
4. นักศึกษาสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากชั้น การศึกษาและสังเกตมาใช้ในชั้นการมีส่วนร่วม เพียงใด	4.65	0.79	มาก
5. โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการฝึกชั้นการมี ส่วนร่วมของนักศึกษาเพียงใด	2.52	1.00	ค่อนข้างน้อย
6. นักศึกษาได้ขอผลย้อนกลับ (Feedback) จาก การไปฝึกชั้นการมีส่วนร่วมในโรงเรียนเพียงใด	4.37	0.83	ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ชั้นการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
7. ประสบการณ์วิชาชีพครูที่นักศึกษาได้รับจากการออกไปฝึกชั้นมีส่วนร่วมในโรงเรียน (เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาเฉพาะรายวิชาในวิทยาลัย) มีเพียงใด	4.40	0.79	ค่อนข้างมาก
8. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว วิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการมีส่วนร่วมเพียงใด	4.48	0.86	ค่อนข้างมาก
รวม	3.72	0.98	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 10 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยต่อสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการมีส่วนร่วมดังกล่าวทั้งหมด ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นว่า นักศึกษาได้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยงเกี่ยวกับงานธุรการชั้นเรียนได้มากกว่าเรื่องอื่น ๆ ถึงแม้ว่าตนสามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีที่เรียนในวิทยาลัยไปใช้ในการฝึกชั้นใดค่อนข้างน้อย แต่ก็สามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากชั้นการศึกษาและสังเกตมาใช้ในชั้นการมีส่วนร่วมได้มาก และนักศึกษาก็ได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการฝึกในชั้นนี้ค่อนข้างมาก นักศึกษาเห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการฝึกชั้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษาค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว นักศึกษาเห็นว่าวิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการศึกษาและสังเกต กับชั้นการมีส่วนร่วม จากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งนักศึกษ

ไม่ได้ตอบทุกคน ตอบเพียง 31 คน ข้อมูลที่ได้นำมาเรียบเรียงและจัดลำดับตามความถี่ปรากฏผลดังนี้

ชั้นการศึกษาและสังเกต

1. ทางวิทยาลัยควรไปประสานงานกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี ในการที่ส่งนักศึกษาไปฝึกชั้นการศึกษาและสังเกต และควรเป็นโรงเรียนที่ขึ้นดีและเต็มใจ ตลอดจนเข้าใจในหลักการและแนวความคิดที่จะให้ประสบการณ์ชั้นนี้แก่นักศึกษา (จำนวน 20 คน)
2. ทางวิทยาลัยยังไม่ควรให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพใด ๆ ในโรงเรียน เนื่องจากนักศึกษายังไม่มีความพร้อมทั้งด้านจิตใจและวิชาชีพครูพอ และทางโรงเรียนก็ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพชั้นนี้ คิดว่าเป็นการเพิ่มภาระแก่ทางโรงเรียน (จำนวน 19 คน)
3. การศึกษาและสังเกตเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ให้นักศึกษาได้ความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพนอกเหนือจากการเรียนรายวิชาในวิทยาลัย ควรจัดให้นักศึกษาได้สังเกตทั้งสภาพโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา (จำนวน 14 คน)
4. ระยะเวลาในการไปศึกษาและสังเกตในโรงเรียนเพียง 1 สัปดาห์นั้นน้อยไป ให้นักศึกษาได้ฝึกไม่เต็มที่ เป็นการเสียเวลา (จำนวน 14 คน)
5. อาจารย์นิเทศควรไปนิเทศนักศึกษา เพื่อให้กำลังใจและคำแนะนำในขณะที่ฝึกชั้นนี้ด้วย (จำนวน 13 คน)
6. ทางวิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาออกฝึกในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนใหม่ไปเลย เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาเรียน (จำนวน 11 คน)
7. โรงเรียนที่ส่งนักศึกษาไปฝึกชั้นนี้ควรจะอยู่ใกล้ที่พักของนักศึกษา หรือใกล้วิทยาลัย เพื่อความสะดวกในการเดินทาง (จำนวน 6 คน)

การมีส่วนร่วม

1. ทางวิทยาลัยควรประสานงานกับทางโรงเรียนที่ส่งนักศึกษามาฝึกประสบการณ์ชั้นนี้ ให้เข้าใจหลักการและวิธีการจัดประสบการณ์ให้นักศึกษา และเลือกโรงเรียนที่เต็มใจและยินดีให้ความร่วมมือกับทางวิทยาลัย (จำนวน 17 คน)

2. ทางวิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาออกไปฝึกชั้นการศึกษาสังเกต และการมีส่วนร่วมคิดต่อในครั้งเดียวกัน (จำนวน 17 คน)
3. ควรจัดนักศึกษาไปฝึกชั้นการมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมมากกว่านี้ เพราะส่วนมากมักจะฝึกแต่ในโรงเรียนประถมเป็นส่วนใหญ่ (จำนวน 13 คน)
4. อาจารย์พี่เลี้ยงเอาใจใส่และแนะนำนักศึกษาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ดี (จำนวน 11 คน)
5. หลายโรงเรียนจัดให้นักศึกษาเข้าสอนนักเรียนด้วย ทำให้นักศึกษาลำบากและอึดอัดใจ เพราะนักศึกษายังไม่มีทักษะการสอนพอ (จำนวน 9 คน)
6. การฝึกมีส่วนร่วมมักจะเป็นการช่วยอาจารย์พี่เลี้ยงตรวจการบ้าน และช่วยทางโรงเรียนจัดบอร์ด นักศึกษาไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอื่น ๆ เป็นการฝึกที่ไม่ค่อยคุ้มค่าเวลา (จำนวน 7 คน)
7. วิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาได้เรียนวิชาเกี่ยวกับการผลิตและสร้างสื่อออกนอกฝึกชั้นนี้ จะได้นำความรู้มาใช้ปฏิบัติงานในโรงเรียน (จำนวน 5 คน)

ข) นักศึกษาชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต่อการจัด
 ประสพการณ์วิชาชีพครูชั้นการทดลองสอน

ชั้นการทดลองสอน	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนที่จะออกฝึกชั้นการทดลองสอนเพียงใด	3.37	0.88	ค่อนข้างน้อย
2. นักศึกษาได้ประสพการณ์จากการทดลองสอนในโรงเรียนเพียงใด	3.68	1.18	ค่อนข้างมาก
3. นักศึกษามีความมั่นใจและคุ้นเคยต่อการสอนหลังจากฝึกชั้นทดลองสอนแล้ว	4.60	0.94	มาก
4. นักศึกษาสามารถนำประสพการณ์ที่ได้จากชั้นการศึกษาและสังเกต ชั้นการมีส่วนร่วมในโรงเรียน มาใช้ในการทดลองสอนเพียงใด	4.63	0.73	มาก
5. อาจารย์พี่เลี้ยงได้ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการฝึกชั้นการทดลองสอนเพียงใด	2.35	1.08	น้อย
6. อาจารย์นิเทศก์ได้ไปให้การนิเทศเพียงใด	3.23	0.67	ค่อนข้างน้อย
7. นักศึกษาได้ขอมูลย้อนกลับ (Feedback) จากการทดลองสอนเพียงใด	2.98	1.30	ค่อนข้างน้อย
8. โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการฝึกชั้นการทดลองสอนเพียงใด	3.46	0.76	ค่อนข้างน้อย
9. ความสะดวกในการเดินทางไปยังโรงเรียนที่ทำการทดลองสอนมีเพียงใด	4.51	0.55	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ชั้นการทดลองสอน	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
10. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว วิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการทดลองสอนในโรงเรียนเพียงใด	3.49	1.24	ค่อนข้างน้อย
รวม	3.61	0.90	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 11 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการทดลองสอนดังกล่าวทั้งหมด ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนที่จะออกฝึกชั้นการทดลองสอนค่อนข้างน้อย แต่นักศึกษาก็สามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากชั้นการศึกษาและสังเกต ชั้นการมีส่วนร่วมในโรงเรียนมาใช้ในการทดลองสอนได้มาก นอกจากนี้นักศึกษาเห็นว่า ตนได้ขอมูลย้อนกลับจากการฝึกชั้นนี้ค่อนข้างน้อย โรงเรียนก็ให้ความสำคัญกับการฝึกชั้นนี้ค่อนข้างน้อยด้วย ถึงแม้ว่านักศึกษาก็มีความมั่นใจและคุ้นเคยมากต่อการสอนหลังจากการฝึกชั้นนี้แล้วก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว วิทยาลัยไม่ควรจัดให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการทดลองสอน จากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งนักศึกษาไม่ได้ตอบทุกคน ตอบเพียง 45 คน ข้อมูลที่ได้นำมาเรียบเรียงและจัดลำดับตามความถี่ ปรากฏผลดังนี้

1. เวลาที่ใช้ในชั้นการทดลองสอนเพียง 1 สัปดาห์นั้นน้อยเกินไป ทำให้นักศึกษาไม่ได้ประโยชน์จากการฝึกอย่างเต็มที่ ควรไปจัดรวมกับชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป (จำนวน 24 คน)

2. การฝึกชั้นการทดลองสอนควรรูป เนื่องจากนักศึกษาไม่ได้ประโยชน์จากการฝึกชั้นนี้คุ้มกับเวลาที่ต้องเสียไป นักศึกษาไม่ได้รับการนิเทศและข้อมูลย้อนกลับ ที่จะให้เห็นขอบกรอบของการสอน (จำนวน 18 คน)
3. ก่อนออกฝึกชั้นการทดลองสอนในโรงเรียน นักศึกษาควรได้ทดลองสอนโดยใช้เทคนิคและวิธีการสอนต่าง ๆ ในชั้นเรียนจนเกิดความชำนาญก่อน (จำนวน 15 คน)
4. ทางวิทยาลัยควรชี้แจงหลักการและวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการทดลองสอนนี้ให้ทางโรงเรียนเข้าใจ เพื่อจะได้ให้ความร่วมมือกับทางวิทยาลัย และนักศึกษามากขึ้น (จำนวน 13 คน)
5. การฝึกชั้นการทดสอบที่วิทยาลัยจัดอยู่ มีความเหมาะสมดีแล้ว (จำนวน 9 คน)
6. ควรมีการฝึกการทดลองสอนโดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อน และเรียนเก่ง (จำนวน 5 คน)

ค) นักศึกษาชั้นปีที่ 4

ตารางที่ 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ

ชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. นักศึกษาได้นำประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกชั้นการศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม และการทดลองสอน มาใช้ในการฝึกประสบการณ์แบบเต็มรูปแบบเพียงใด	3.98	0.90	ค่อนข้างมาก
2. นักศึกษามีความรู้และทักษะการสอน ก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพียงใด	3.80	0.72	ค่อนข้างมาก
3. นักศึกษามีความมั่นใจต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นนี้เพียงใด	5.07	0.58	มาก
4. นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
- งานสอน	5.56	0.80	มากที่สุด
- งานธุรการ	3.90	0.92	ค่อนข้างมาก
- งานแนะแนว	3.37	1.20	ค่อนข้างน้อย
- งานกิจการนักเรียน	4.53	1.24	มาก
- งานพัฒนาสังคม (เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน)	2.67	1.14	ค่อนข้างน้อย
5. ในการฝึกประสบการณ์ชั้นนี้ นักศึกษาสามารถพัฒนาตนให้เหมาะสมกับการเป็นครูที่ดีได้เพียงใด	4.98	0.69	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
6. ในขณะที่ฝึกประสบการณ์ชั้นนี้ นักศึกษามีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
- การวางแผนการสอนระยะสั้น ระยะยาว	2.76	1.35	ค่อนข้างน้อย
- การเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม	5.33	1.20	มาก
- การเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม	2.32	1.01	น้อย
- การสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล	5.10	0.85	มาก
- การควบคุมและการจัดชั้นเรียน	5.21	1.15	มาก
7. นักศึกษาได้รับการนิเทศจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) เพียงใด	1.72	0.70	น้อย
8. อาจารย์พี่เลี้ยงได้แนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพียงใด	4.33	0.70	ค่อนข้างมาก
9. นักศึกษาได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์มีเพียงใด	3.52	0.93	ค่อนข้างมาก
10. โรงเรียนได้อำนวยความสะดวกต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพียงใด	4.42	0.74	ค่อนข้างมาก
11. ความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงานของท่านกับเพื่อนนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้วยกันมีเพียงใด	5.08	1.29	มาก
12. ความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงานของท่านกับบุคลากรอื่นในโรงเรียนมีเพียงใด	4.50	1.16	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
13. กิจกรรมต่อไปนี้ ใดสนับสนุนและส่งเสริมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษาเพียงใด			
- การปฐมนิเทศและการอบรมปฏิบัติการก่อนฝึก	5.00	0.88	มาก
- การสัมมนาระหว่างฝึก	4.48	0.83	ค่อนข้างมาก
- การสัมมนาหลังจากฝึกแล้ว	3.30	1.24	ค่อนข้างน้อย
14. ความสะดวกในการเดินทางไปโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีเพียงใด	5.47	0.69	มาก
15. หลังจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นนี้แล้ว นักศึกษามีความมั่นใจในสมรรถภาพการเป็นครูต่อไปนี้เพียงใด			
- สมรรถภาพด้านความรู้ทางวิชาชีพ	3.94	1.18	ค่อนข้างมาก
- สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานครูต่าง ๆ	4.62	1.03	มาก
- สมรรถภาพด้านคุณลักษณะการเป็นครูที่ดี	4.00	1.21	ค่อนข้างมาก
รวม	4.16	0.94	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปดังกล่าวทั้งหมด ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นว่า ประสบการณ์จากการฝึกชั้นการศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วมและการทดลองสอน มีประโยชน์ค่อนข้างมากต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป และคิดว่าตนมีความรู้และทักษะการสอน และมีความมั่นใจพร้อมที่จะฝึกประสบการณ์ชั้นนี้ นักศึกษามีโอกาสได้ฝึกงานสอนมากที่สุด และกิจการนักเรียนก็ฝึกได้มาก แต่มีโอกาสดูฝึกงานแนะแนว และงานพัฒนาสังคมค่อนข้างน้อย ปัญหาที่นักศึกษาประสบขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมาก

คือ การเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม การวัดผลและประเมินผล และการควบคุมและการจัดชั้นเรียน นักศึกษาได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงค่อนข้างมาก ซึ่งจากกลุ่มเพื่อนไคน้อย ทางโรงเรียนได้อำนวยความสะดวกต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ค่อนข้างมาก กิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษาได้มาก คือ การปฐมนิเทศและการสัมมนาระหว่างฝึก ทั้งนี้ นักศึกษาเห็นว่าหลังจากการฝึกชั้นนี้แล้วตนมีความมั่นใจในสมรรถภาพการเป็นครู

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นเต็มรูป ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งนักศึกษาไม่ได้ตอบทุกคน ตอบเพียง 97 คน ข้อมูลที่ได้นำมาเรียบเรียงและจัดลำดับตามความถี่ ปรากฏผลดังนี้

1. อาจารย์นิเทศไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่นักศึกษา (จำนวน 41 คน)
2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปเป็นสิ่งที่ดีมาก ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง เป็นการสร้างความมั่นใจให้นักศึกษาที่จะไปประกอบอาชีพครูต่อไป (จำนวน 32 คน)
3. อาจารย์พี่เลี้ยงเป็นคนที่มีความสำคัญและใกล้ชิดกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ฉะนั้นอาจารย์พี่เลี้ยงควรให้กำลังใจและเป็นกันเองที่จะคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษา ไม่ทำตัวห่างเหินกับนักศึกษา (จำนวน 27 คน)
4. นักศึกษาควรได้รับการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับทักษะการสอน ทักษะการควบคุมชั้นเรียนมากกว่าที่ได้รับ ก่อนที่จะส่งนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป (จำนวน 27 คน) และจำนวนอีก 3 คน เห็นว่าในการจัดปฐมนิเทศนักศึกษา ควรชี้สภาพประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของทางโรงเรียนที่นักศึกษาจะต้องไปประสบด้วย
5. นักศึกษาไม่มีงบประมาณในการจัดทำสื่อประกอบการสอน ทางวิทยาลัยควรได้ให้การสนับสนุนการเงิน หรือวัสดุที่ใช้ในการผลิตสื่อ (จำนวน 25 คน)
6. วิทยาลัยควรจัดส่งนักศึกษาไปฝึกให้ตรงกับวิชาเอก และควรเน้นให้นักศึกษาฝึกวิชาเอกมากกว่าวิชาโท ซึ่งทางโรงเรียนไม่ค่อยยอมรับความสามารถในการสอนวิชาโทของนักศึกษา (จำนวน 23 คน)

7. วิทยาลัยควรจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนให้นักศึกษาเพียง 2 ชั้นตอน (จำนวน 22 คน) คือ ชั้นการศึกษาสังเกตและการฝึกเต็มรูป หรือชั้นการมีส่วนร่วม และการฝึกเต็มรูป

8. วิทยาลัยควรไปประสานงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับผู้บริหารโรงเรียนให้มากกว่านี้ เพื่อทางโรงเรียนจะได้อำนวยความสะดวก และเห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ตลอดจนยกย่องให้เกียรตินักศึกษา (จำนวน 15 คน)

9. ในช่วงสัปดาห์แรก ๆ ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปนี้ ควรให้นักศึกษาได้ทำการศึกษาและสังเกตสภาพของโรงเรียน ทำความรู้จักกับบุคลากรอื่น ๆ ที่นักศึกษาต้องเกี่ยวข้อง นอกเหนือจากอาจารย์พี่เลี้ยง กอนที่จะให้นักศึกษาลงฝึกปฏิบัติจริง (จำนวน 7 คน)

4. ผลการวิเคราะห์สัมฤทธิ์ผลของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ก) สมรรถภาพการสอนของนักศึกษา (โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาในชั้นแล้วทำการประเมิน)

ตารางที่ 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการประเมินสมรรถภาพการสอนของนักศึกษา

สมรรถภาพการสอน	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การนำเข้าสู่บทเรียน			
- ใช้วิธีเร้าความสนใจของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	2.26	0.54	ต้องปรับปรุง
- สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของนักเรียน	2.64	0.67	ไม่ต้องปรับปรุง
- ความชัดเจนในการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจ	2.82	0.43	ไม่ต้องปรับปรุง
- พิจารณาความพร้อมของนักเรียนก่อนการดำเนินการสอนจริง	2.80	0.58	ไม่ต้องปรับปรุง
- ใช้เวลาในการนำเข้าสู่บทเรียนได้เหมาะสม	2.28	0.61	ต้องปรับปรุง
2. กิจกรรมการเรียนการสอน			
- ใช้วิธีสอนและกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่สอน	2.46	0.90	ต้องปรับปรุง
- กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับนักเรียน เวลา และสภาพห้องเรียน	2.62	0.82	ไม่ต้องปรับปรุง
- กิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับชั้นอย่างต่อเนื่องนำไปสู่เป้าหมายอย่างน่าสนใจ	2.53	0.86	ไม่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สมรรถภาพการสอน	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
- เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างเหมาะสม	2.33	1.03	ต้องปรับปรุง
- ให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้หรือคิดหาคำตอบด้วยตนเอง	2.17	0.79	ต้องปรับปรุง
- มีการฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่จะให้ใคร่ความรู้อะไรร่วมกัน	1.41	0.92	ปรับปรุงรีบด่วน
- เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดหาเหตุผลและแก้ปัญหาอย่างมีระบบ	1.30	0.75	ปรับปรุงรีบด่วน
- มีกิจกรรมการเรียนรู้การสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์	1.30	0.89	ปรับปรุงรีบด่วน
3. การสื่อสารและการเสริมแรง			
- อธิบายมีลำดับขั้น ก่อให้เกิดความเข้าใจโดยง่าย	2.55	0.85	ไม่ต้องปรับปรุง
- อธิบายโดยใช้คำเสียง ชัดเจน ภาษาถูกต้อง มีจังหวะเหมาะสม	2.73	0.61	ไม่ต้องปรับปรุง
- อธิบายและซักถามได้ตรงประเด็นเรื่องที่สอน	2.84	0.69	ไม่ต้องปรับปรุง
- ใช้ตัวอย่างใดที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และสัมพันธ์กับชีวิตจริง	2.06	1.06	ต้องปรับปรุง
- ใช้สีหน้า ท่าทางประกอบการสอนได้เหมาะสม	2.56	0.88	ไม่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สมรรถภาพการสอน	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
- ใช้คำถาม และดูแลให้ความสนใจ นักเรียนอย่างทั่วถึงทั้งชั้น	2.40	1.01	ต้องปรับปรุง
- เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและ แสดงความคิดเห็น	1.82	1.03	ต้องปรับปรุง
- เน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่สำคัญและควร สนใจในบทเรียน	2.50	0.85	ไม่ต้องปรับปรุง
- ตั้งคำถามที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดและ ตอบคำถามระดับสูง (High Level)	2.48	1.16	ต้องปรับปรุง
- ตอบคำถามนักเรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับ อย่างเหมาะสม	2.55	0.65	ไม่ต้องปรับปรุง
- ให้ความสนใจนักเรียนในการคิดและ ตอบคำถามอย่างเหมาะสม	1.84	0.75	ต้องปรับปรุง
- ตั้งคำถามโดยใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับ การศึกษาของนักเรียน	2.62	0.64	ไม่ต้องปรับปรุง
- ใช้คำพูด สีสัน ท่าทาง และน้ำเสียงที่ เหมาะสมในการเสริมกำลังใจนักเรียน	2.51	0.85	ไม่ต้องปรับปรุง
- สรุบบทเรียนด้วยวิธีการที่กระชับ ช่วย ให้นักเรียนเกิดแนวคิดตามวัตถุประสงค์	1.57	1.20	ต้องปรับปรุง
- สรุบบทเรียนโดยโยงความสัมพันธ์กับ บทเรียนครั้งต่อไป	1.27	0.89	ปรับปรุงรีบด่วน
- เสนอแนวการนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ประจำวันแต่ละกรณี	1.15	1.00	ปรับปรุงรีบด่วน

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สมรรถภาพการสอน	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
4. การใช้สื่อการเรียนการสอน			
- เลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับ บทเรียน นักเรียน และสภาพห้องเรียน	2.86	1.24	ไม่ต้องปรับปรุง
- ใช้สื่อใดถูกต้อง คุ่มค่า และดึงดูดความ สนใจของนักเรียนได้ดี	1.65	0.77	ต้องปรับปรุง
- เขียนและลบกระดานคำอย่างถูกต้องวิธี	3.00	1.08	ไม่ต้องปรับปรุง
5. ความรอบรู้และแม่นยำเกี่ยวกับการสอน			
- สามารถให้ความรู้ในเนื้อหาที่สอนได้ ชัดเจนถูกต้อง	2.93	0.68	ไม่ต้องปรับปรุง
- มีความรอบรู้ ถูกต้องในเนื้อเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับการสอน อาทิ การยก ตัวอย่าง การเล่าเรื่องประกอบ หรือการรวมอภิปรายกับนักเรียน	2.77	0.91	ไม่ต้องปรับปรุง
- แสดงกิจกรรมการสอนต่าง ๆ โดยนำ ความรู้ในวิชาชีพครูมาประยุกต์ใช้	2.22	1.05	ต้องปรับปรุง
6. การควบคุมชั้นเรียนและการจัดการ			
- ให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	2.53	0.97	ไม่ต้องปรับปรุง
- บริหารเวลาในการดำเนินการเรียน การสอนได้เหมาะสมและคุ้มค่า	2.48	1.60	ต้องปรับปรุง
- ใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจูงใจให้ นักเรียน เขารวมกิจกรรมการเรียน การสอน	2.22	0.88	ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สมรรถภาพการสอน	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
- ใ้การอบรมจริยธรรมเพื่อความเป็นระเบียบ และมีวินัยของนักเรียนตามโอกาสเหมาะสม	2.57	1.16	ไม่ต้องปรับปรุง
- มีความเข้าใจและเป็นกันเองต่อนักเรียน	2.64	0.63	ไม่ต้องปรับปรุง
- สามารถควบคุมนักเรียนทุกคนเข้าร่วม กิจกรรมในชั้น	2.43	0.98	ต้องปรับปรุง
7. การวัดผลและประเมินผล			
- วัดและประเมินผลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการเรียนการสอน	2.34	1.00	ต้องปรับปรุง
- วิธีการวัดผล สามารถวัดได้ครอบคลุม เหมาะสมกับบทเรียน เวลาเรียน และวัย ของนักเรียน	1.64	1.07	ต้องปรับปรุง
- ใช้วิธีการวัดผลระประเมินผลหลายรูปแบบ	2.08	0.93	ต้องปรับปรุง
- วิเคราะห์และให้ข้อมูลความรูย้อนกลับแก่ นักเรียนอย่างสมเหตุสมผลและทันเหตุการณ์	2.53	0.95	ไม่ต้องปรับปรุง
รวม	2.27	0.85	ต้องปรับปรุง

จากตาราง 13 แสดงว่า สมรรถภาพการสอนของนักศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุง และสมรรถภาพการสอนที่ควรจะได้รับการพัฒนาโดยรีบด่วน ได้แก่

1. ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดหาเหตุผล และแก้ปัญหาอย่างมีระบบ
3. ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์
4. ความสามารถในการสรุปบทเรียน ที่จะโยงความสัมพันธ์กับบทเรียนครั้งต่อไป
5. ความสามารถในการเสนอแนวทางการนำความรู้จากบทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ส่วนสมรรถภาพการสอนที่ควรจะต้องมีการปรับปรุง มีดังต่อไปนี้

1. การนำเข้าสู่บทเรียน ได้แก่ การเร้าความสนใจของนักเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน และการใช้เวลาที่จะนำเข้าสู่บทเรียน
2. กิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้วิธีสอนและกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่สอน การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้หรือคิดหาคำตอบด้วยตนเอง
3. การสื่อสารและการเสริมแรง ได้แก่ การใช้ตัวอย่างให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสัมพันธ์กับชีวิตจริง ทักษะการใช้คำถาม และการสรุปบทเรียน
4. การใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้สื่อใดถูกต้อง คุ่มค่า และดึงดูดความสนใจของนักเรียน
5. การควบคุมชั้นเรียนและการจัดการ ได้แก่ การบริหารเวลาในการดำเนินการเรียนการสอน การใช้วิธีการที่จะจูงใจให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และการควบคุมนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรม
6. การวัดผลประเมินผล ได้แก่ วัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ครอบคลุมเหมาะสมกับบทเรียน เวลาเรียน และใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลายรูปแบบ

ผลการวิเคราะห์ข้อสังเกตทั่วไปเกี่ยวกับการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู ของวิทยาลัยครูในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ (N = 105) ปรากฏผลดังนี้

ข้อสังเกตทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
1. วิธีสอนที่นักศึกษาใช้ส่วนใหญ่เป็นแบบใด		
บรรยาย	80	76.1
สาธิตให้นักเรียนดู	24	22.8
ให้นักเรียนทำงานกลุ่ม	14	13.3
อภิปราย	-	-
ให้นักเรียนทดลองปฏิบัติ	23	21.9
ให้นักเรียนทำงานเดี่ยว	11	10.5
อื่น ๆ	5	4.7
2. ลักษณะการสอนเป็นการสอนรูปแบบใด		
ครูเป็นศูนย์กลางเป็นส่วนใหญ่	58	55.3
นักเรียนเป็นศูนย์กลางเป็นส่วนใหญ่	12	11.4
ทั้งครูและนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	35	33.3
3. การปรับสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้อึดอำนวย		
ต่อการเรียนรู้ มีเพียงใด		
มีการปรับได้ดี	7	6.7
มีการปรับบ้างเล็กน้อย	35	33.3
ไม่มีการปรับเลย	63	60.0
4. มีการใช้อำนาจครู การบังคับ การตำหนิ การลงโทษ เพียงใด		
มาก	15	14.2
น้อย	25	24.0
ปานกลาง	28	26.6
ไม่มีเลย	37	35.2

ข้อสังเกตทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
5. การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาเป็นไป อย่างคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง เพียงใด		
มาก	18	17.1
น้อย	28	26.7
ปานกลาง	42	40.0
ควรปรับปรุง	17	16.2
6. ลักษณะการสอนแสดงว่าผู้สอนมีความรู้อย่างลึกซึ้งในเนื้อหา วิชาที่สอน เพียงใด		
มาก	74	70.5
น้อย	24	22.9
ปานกลาง	7	6.6
7. ลักษณะการสอนโดยทั่วไปแสดงว่าผู้สอนมีความสามารถในการ สอนนักเรียนได้ดี เพียงใด		
ดีมาก	10	9.5
ดี	21	20.0
ปานกลาง	46	43.8
ควรปรับปรุง	28	26.7
8. นักศึกษามีบุคลิกภาพเหมาะสมในการเป็นครู เพียงใด		
ดีมาก	25	23.8
ดี	52	49.5
ปานกลาง	22	21.0
ควรปรับปรุง	6	5.7

นั่นคือนักศึกษาส่วนมากจะใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากกว่าวิธีสอนแบบอื่น ๆ โดยมี
ลักษณะการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ไม่มีการปรับสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้อ่านช่วย
การเรียนรู้ของนักเรียน แต่นักศึกษาก็มีความรู้ลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาที่สอน และมีบุคลิกภาพเหมาะสม
ที่จะเป็นครู

ข) สมรรถภาพด้านเทคนิควิธีของนักศึกษา (จากการประเมินของ
อาจารย์พี่เลี้ยง)

ตารางที่ 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการประเมินของอาจารย์พี่เลี้ยง เกี่ยวกับสมรรถภาพด้าน
เทคนิควิธีของนักศึกษา

สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. งานกิจการนักเรียน			
- ควบคุมการเข้าแถวเคารพธงชาติ และจัดระเบียบนักเรียนในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	2.86	0.66	ไม่ต้องปรับปรุง
- ดูแลแนะนำให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (เป็นต้นว่า สามารถอธิบายพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนได้ตรงกับความจริง)	2.75	0.47	ไม่ต้องปรับปรุง
- ดูแล แนะนำให้นักเรียนจัดทำความสะอาดจัดป้ายนิเทศในห้องเรียน เพื่อให้มีบรรยากาศสบาย	2.81	0.51	ไม่ต้องปรับปรุง
- ดูแล ให้คำปรึกษา และแนะนำการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนตามโอกาสต่าง ๆ ด้วยความเป็นกันเองอย่างเหมาะสม	3.00	0.65	ไม่ต้องปรับปรุง
- ร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์ประจำควบคุม และแนะนำการปฏิบัติงานของนักเรียน เช่น การแต่งกาย กิริยามารยาทได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.89	0.86	ไม่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
2. งานให้คำปรึกษาและแนะแนว			
- ปรึกษาและหาทางช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาพร้อมกับอาจารย์ที่เลี้ยงได้	2.82	0.63	ไม่ต้องปรับปรุง
- ให้คำแนะนำวิธีการเรียนและการศึกษาคด้วยตนเองแก่นักเรียน (ที่มีปัญหา) ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	2.87	0.71	ไม่ต้องปรับปรุง
- ให้การอบรมแก่นักเรียนโดยเลือกเรื่องได้เหมาะสมกับสถานการณ์และวัยของนักเรียน	2.76	0.69	ไม่ต้องปรับปรุง
- ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาส่วนตัวได้อย่างเหมาะสม	2.73	0.56	ไม่ต้องปรับปรุง
- จัดบอร์ดนิทรรศการ แนะนำแหล่งสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ	3.14	0.55	ไม่ต้องปรับปรุง
- รักษาความลับของนักเรียนแต่ละบุคคลได้	3.05	0.93	ไม่ต้องปรับปรุง
- สอดแทรกจริยธรรม และแนะแนวทางการพัฒนาตนแก่นักเรียนตามความเหมาะสม	2.85	0.81	ไม่ต้องปรับปรุง
- มีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มใจ จริงใจ จริงจัง ทั้งในด้านการเงิน และปัญหาส่วนตัว	3.20	0.75	ไม่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
3. งานธุรการ			
- เรียกชื่อนักเรียนได้ถูกต้องและรู้จักนักเรียนตามรายชื่อมากขึ้นทุกขณะ	3.22	0.62	ไม่ต้องปรับปรุง
- วางแผนร่วมกับอาจารย์เลี้ยงที่จะจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับการเรียนรู้และนักเรียนได้	2.94	0.83	ไม่ต้องปรับปรุง
- ปฏิบัติหน้าที่ครูเวรตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.98	1.04	ไม่ต้องปรับปรุง
- ช่วยอาจารย์เลี้ยงทำงานธุรการอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.08	0.85	ไม่ต้องปรับปรุง
- เขาร่วมการประชุมครูของโรงเรียนตามวาระ และโอกาสต่าง ๆ ด้วยพฤติกรรมอันเหมาะสม	3.10	1.17	ไม่ต้องปรับปรุง
- อธิบายขั้นตอนและบทบาทหน้าที่ของงานธุรการที่ปฏิบัติอยู่ได้อย่างถูกต้อง	2.40	1.10	ต้องปรับปรุง
- ปฏิบัติตนต่อบุคลากรประจำของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.18	0.66	ต้องปรับปรุง
4. งานพัฒนาสังคม			
- เขาร่วมปฏิบัติกิจกรรมของชุมชนตามความต้องการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.02	1.21	ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
- มีความสามารถในการเข้าร่วมประชุมของสมาคมครู ผู้ปกครอง และสถาบันในชุมชน โดยได้รับความยินยอมจากโรงเรียนและสถาบันดังกล่าว ควบคู่กับการปฏิบัติที่เหมาะสม	2.82	1.13	ต้องปรับปรุง
- แสดงพฤติกรรมสนใจในกิจกรรมของชุมชน หรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ใ้ได้อย่างเหมาะสม	2.76	0.69	ไม่ต้องปรับปรุง
5. งานพัฒนาคน			
- ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางโรงเรียน วิทยาลัย และประเพณีวัฒนธรรม (เช่น การแต่งกาย การปฏิบัติงาน)	3.32	0.78	ไม่ต้องปรับปรุง
- สร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์ประจำวิชาในสายวิชาที่รับผิดชอบ ใ้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.40	0.81	ต้องปรับปรุง
- มีการประสานงานกับนักศึกษาด้วยกันเอง หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่จะจัดป้าย-นิทรรศการวิชาการเป็นประจำ	3.18	0.53	ต้องปรับปรุง
- ปรีกษาหารือ ขอคำแนะนำจากอาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในขณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่	3.14	0.79	ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
- คนควาและแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งความรู้ทั่วไป วิชาที่สอน และวิชาชีพครู	3.05	0.68	ต้องปรับปรุง
- มีการประยุกต์ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม แลวนำมาปฏิบัติงานสอน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม	2.86	0.61	ต้องปรับปรุง
- มีการประเมินตนเอง และปรับปรุงตนตาม ผลการประเมิน	2.23	0.90	ต้องปรับปรุง
- พยายามแก้ไขปรับปรุงจุดบกพร่องในการ ปฏิบัติงานและปัญหาทางบุคลิกภาพของตน	3.00	1.12	ต้องปรับปรุง
- ประชุมหรือสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนรวมแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้วยกันได้ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	2.92	0.61	ต้องปรับปรุง
- มีการปรึกษาหารือด้านพัฒนาวิชาการ และ พัฒนาประสบการณ์นักเรียน เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติจริง	2.86	0.68	ต้องปรับปรุง
- เข้าร่วมประชุม หรือสัมมนาทางวิชาการ ที่โรงเรียน หรือวิทยาลัยจัดขึ้น แลวนำ ความรู้ที่ได้มาเผยแพร่ ตลอดจนประยุกต์ ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	2.89	0.62	ไม่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
- เป็นผู้ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นหรือยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง	2.45	0.45	ต้องปรับปรุง
- แสดงพฤติกรรมเป็นบุคคลที่สามารถจัดการบริหารเวลาและตรงต่อเวลา	2.31	0.60	ต้องปรับปรุง
- แสดงพฤติกรรมเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองอย่างมีเหตุผล	3.05	0.48	ไม่ต้องปรับปรุง
- แสดงพฤติกรรมเป็นบุคคลที่มั่นใจ โดยเฉพาะกับนักเรียน	3.32	0.42	ไม่ต้องปรับปรุง
รวม	2.88	0.71	ไม่ต้องปรับปรุง

จากตาราง 13 แสดงว่า สมรรถภาพการเป็นครูด้านเทคนิควิธีของนักศึกษา ไม่จำเป็นต้องปรับปรุง ซึ่งสมรรถภาพในด้านงานกิจกรรมนักเรียน งานให้คำปรึกษาและแนะแนวงานธุรการ (ยกเว้นเรื่องการอธิบายขั้นตอนและบทบาทหน้าที่ของงานธุรการที่ปฏิบัติอยู่ ที่ต้องปรับปรุง) และงานพัฒนาสังคมนั้น อาจารย์ที่เลี้ยงพิจารณาเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานเหล่านี้ดีอยู่แล้ว วิทยาลัยไม่จำเป็นต้องปรับปรุง แต่สมรรถภาพในการพัฒนาตนของนักศึกษาบางเรื่อง ที่มีความจำเป็นซึ่งทางวิทยาลัยควรได้ปรับปรุง กล่าวคือ

1. การสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์ที่เลี้ยง และอาจารย์ประจำวิชาในสาขาวิชา
2. การประเมินตนเองและปรับปรุงผลตามผลการประเมิน
3. เป็นผู้ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง
4. แสดงพฤติกรรมเป็นบุคคลที่สามารถจัดการบริหารเวลาและตรงต่อเวลา

ก) สมรรถภาพด้านบุคลิกลักษณะการเป็นครูที่ดีของนักศึกษา (จากการประเมินของอาจารย์พี่เลี้ยง)

ตารางที่ 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการประเมินของอาจารย์พี่เลี้ยง เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านบุคลิกลักษณะการเป็นครูที่ดีของนักศึกษา

สมรรถภาพด้านบุคลิกลักษณะการเป็นครูที่ดี	ระดับการประเมิน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การมีความรักและศรัทธาในอาชีพครู	3.09	0.58	ไม่ต้องปรับปรุง
2. ความรับผิดชอบต่อนาที่ที่ใครมอบหมาย	2.52	0.66	ไม่ต้องปรับปรุง
3. การรู้จักประเมินตนเองอยู่เสมอ	2.24	0.90	ต้องปรับปรุง
4. การมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน	3.16	0.61	ไม่ต้องปรับปรุง
5. การไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม	3.31	1.07	ไม่ต้องปรับปรุง
6. การควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง ไม่โกรธง่าย	3.23	0.81	ไม่ต้องปรับปรุง
7. การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู	3.44	0.79	ไม่ต้องปรับปรุง
8. ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	3.06	0.83	ไม่ต้องปรับปรุง
9. ความขยันขันแข็งและกระตือรือร้นในการทำงาน	2.10	0.63	ต้องปรับปรุง
10. การมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น และการทำในสิ่งที่เห็นเหตุผล	3.04	0.71	ไม่ต้องปรับปรุง
11. การประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน	2.95	1.05	ไม่ต้องปรับปรุง
รวม	2.88	0.72	ไม่ต้องปรับปรุง

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษามีบุคลิกลักษณะการเป็นครูส่วนมากคืออยู่แล้ว ไม่ต้องปรับปรุง ทั้งนี้ยกเว้นเรื่อง ความขยันขันแข็งและกระตือรือร้นในการทำงาน และการรู้จักประเมินตนเองอยู่เสมอที่นักศึกษาควรปรับปรุง อย่างไรก็ตามนักศึกษาจะต้องตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อนาที่ที่ใครมอบหมาย และการประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนให้มากกว่าที่ประพฤติปฏิบัติอยู่

ง) สมรรถภาพด้านความรู้ในวิชาชีพครู (จากการทดสอบ)

ตารางที่ 16 ผลของการทดสอบเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาชีพครูของนักศึกษา

	จำนวน
- นักศึกษาที่ทำแบบทดสอบวัดสมรรถภาพด้านความรู้ในวิชาชีพครูทั้งหมด	182 คน
- นักศึกษาสามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง 70% (49 ข้อ)	131 คน
- คิดเป็นนักศึกษาที่สามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์	72%

จากตาราง 16 แสดงว่า มีนักศึกษาเพียง 72% ที่มีสมรรถภาพด้านความรู้ทางวิชาชีพครูหลังจากการฝึกขั้นประสบการณ์วิชาชีพครู เต็มรูป

จ) ความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย-
รัตนโกสินทร์

ตารางที่ 17 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของ
มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ของคณะดำเนินงาน

ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่วิทยาลัย ดำเนินอยู่ในขั้นตอนต่าง ๆ นั้น ทำให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเองเข้าสู่วิชาชีพครูที่ละ น้อย	3.67	0.91	ค่อนข้างมาก
2. ในสภาพการณ์ปัจจุบัน การจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูของวิทยาลัยตามขั้นตอนต่อไปนี้			
- การศึกษาและสังเกต	4.58	1.00	มาก
- การมีส่วนร่วม	4.44	1.25	มาก
- การทดลองสอน	3.30	0.90	ค่อนข้างน้อย
- การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ	5.07	1.02	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการผลิตครูของ โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	5.00	0.62	มาก
4. วิธีการประเมินผลขั้นฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ "ผ่าน/ไม่ผ่าน"	1.42	0.46	น้อยที่สุด
5. การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษา	4.60	0.96	มาก
6. การบริหารการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ที่วิทยาลัยกำลังดำเนินการอยู่	4.70	0.79	มาก

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
7. ความรู้ ความสามารถ และทักษะการสอนของ นักศึกษาที่ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบเต็มรูป	3.10	1.02	ค่อนข้างน้อย
8. ผลของการมีส่วนร่วมในการผลิตครูของโรงเรียน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.33	0.80	ค่อนข้างน้อย
9. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว ท่านมีความ พึงพอใจกับสัมฤทธิ์ผลการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาในชั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้			
- การศึกษาและสังเกต	4.39	0.78	ค่อนข้างมาก
- การมีส่วนร่วม	4.41	1.14	ค่อนข้างมาก
- การทดลองสอน	4.37	0.66	ค่อนข้างมาก
- การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป	4.69	0.94	ค่อนข้างมาก
รวม	4.04	0.85	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 17 แสดงว่า คณะดำเนินงานมีความพึงพอใจค่อนข้างมาก ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้คณะดำเนินงานมีความพึงพอใจค่อนข้างน้อยในการจัดชั้นการทดลองสอน และมีความพึงพอใจน้อยที่สุดเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลชั้นฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ ผ่าน/ไม่ผ่าน นอกจากนี้มีความพึงพอใจค่อนข้างน้อย ต่อผลของการมีส่วนร่วมในการผลิตครูของทางโรงเรียน และความรู้ความสามารถ ทักษะการสอนของนักศึกษาที่ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป

ค. การประเมินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ผลการประเมินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่
ดำเนินการอยู่ โดยเปรียบเทียบความสอดคล้องของสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานการดำเนินงาน

1. ผลการประเมินบริบทในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

จากการพิจารณาบริบทในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์
เป็นเกณฑ์มาตรฐานของการประเมินดังกล่าวข้างต้น และบริบทของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู
ที่ได้จากการสัมภาษณ์ประกอบการวิเคราะห์เอกสาร "กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
พุทธศักราช 2529" ของกรมการฝึกหัดครู ซึ่งใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน และข้อมูลที่ได้
จากการสอบถาม ผลการประเมินความสอดคล้อง เป็นดังนี้

ก) ในเชิงสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มีความ
สอดคล้องกันบางประการ กล่าวคือ นักศึกษาขาดการเรียนรู้ในลักษณะทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ
และมีการฝึกปฏิบัติในสภาพการณ์จริงที่โรงเรียนไม่เพียงพอ นอกจากนี้นักศึกษาไม่ได้รับการ
เตรียมพร้อมที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ อาจารย์
นิเทศก์ขาดประสบการณ์ตรงในเรื่องที่นิเทศ นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ตรงกับวิชาเอก
เมื่อออกฝึกประสบการณ์ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการสอน วิธีการสอน การเลือกใช้อุปกรณ์
การสอน การวัดผลประเมินผลนักเรียน และการควบคุมและการจัดการชั้นเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการ
บริหารงานและประสานงาน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งในวิทยาลัยและระหว่าง
วิทยาลัยกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้สนับสนุนต่อ
การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ยังมีสภาพปัญหาอีกบางประการที่เอกสาร "กระบวนการ
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู" ไม่ได้ระบุไว้ แต่เป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์
วิชาชีพครูด้วย ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านก็เห็นด้วยคือ อาจารย์นิเทศก์ไม่มีเวลาเพียงพอในการ
นิเทศนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงถึงแม้จะอยู่ใกล้ชั้นนักศึกษา แต่ก็ไม่คอยให้การนิเทศ และ
ยังขาดการประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศกับอาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาเองก็ไม่คอยให้ความ
สำคัญ และความสนใจต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่าที่ควร และมหาวิทยาลัยก็ไม่มีการ
ประเมินผลการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างจริงจัง ที่จะนำผลมาปรับปรุงงานการผลิตครูให้
มีประสิทธิภาพ

ข) แนวคิดในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ปรากฏข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และจากการสอบถามคณะดำเนินงาน มีความสอดคล้องกัน เกือบทั้งหมดกับเกณฑ์มาตรฐาน เกี่ยวกับแนวคิดที่จะกำหนดลักษณะการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งคณะดำเนินงานเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{x} = 5.11$) ว่าวิทยาลัยมีแนวคิดที่จะจัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคทฤษฎีควบคู่กับภาคปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร ที่จะพัฒนาและส่งเสริมใหญ่ เรียนมีอุดมการณ์และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.59$) จัดให้ได้เรียนรู้อาชีพจากสถานการณ์จริง โดยมีแนวคิดเรื่องการเตรียมนักศึกษาใหม่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะทางวิชาชีพอย่างเพียงพอก่อนที่จะออกไปฝึกในสถานการณ์จริง และจัดให้นักศึกษาฝึกภายใต้การนิเทศอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญ และมีอิทธิพลต่อประสบการณ์ที่นักศึกษาจะได้รับขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้วิทยาลัยก็เห็นความสำคัญ ที่จะต้องประสานความร่วมมือกันระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีรูปแบบและแผนการปฏิบัติที่ชัดเจน ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

ในส่วนที่ไม่สอดคล้อง คือ การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาคอร์ได้เน้นให้นักศึกษามีทักษะที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหาในสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของ (Reflective Thinking) ที่จะนำไปสู่การรู้จักตัดสินใจแก้ปัญหาเนื่องจากการเรียนการสอนต่อไป ซึ่งในประเด็นที่ยังไม่มีการระบุเป็นแนวคิดในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยให้ชัดเจน

ค) คุณภาพของครูตามที่สังคมไทยต้องการ สอดคล้องกันในแง่ที่ว่าในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ก็ได้คำนึงถึงคุณภาพของนักศึกษาครูว่าจะต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีทักษะการสอนดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีวิญญานความเป็นครู และมีคุณธรรม มีความประพฤติเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและชุมชน รู้จักพัฒนาตนและพัฒนาสังคม และที่ไม่สอดคล้องคือ ในเกณฑ์มาตรฐาน กล่าวถึงการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูว่า มุ่งคุณภาพของครูในด้านความสามารถที่จะทำวิจัยการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ เนื่องจากครูควรจะเป็นผู้นำทางการศึกษา ในการศึกษาค้นคว้า และนำความรู้ขึ้นมาปฏิบัติ

ง) นโยบายการผลิตครูตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2529-2534) สอดคล้องในแง่ที่ว่า การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยครู ให้ความสำคัญถึงการปรับปรุงเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ใหม่อิงทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในสัดส่วนที่เหมาะสม และมีการค้นคว้า พัฒนาปรับปรุงคุณภาพการผลิตครู ยกระดับมาตรฐาน วิชาชีพครู ดังที่กรมการฝึกหัดครูได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครู เพื่อปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยจัดทำเอกสาร และสไลด์ แนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่จะใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นมา และปรับปรุงแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เหมาะสม ยิ่งขึ้น พร้อมกันจัดทำเอกสาร "กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529" ขึ้นใหม่ เพื่อให้วิทยาลัยครูนำไปใช้เป็นคู่มือและแนวปฏิบัติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 ได้มี การปรับปรุงเอกสารกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นใหม่ เพื่อให้สัมพันธ์สอดคล้อง กับหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2530 ทั้งนี้กระบวนการฝึก- ประสบการณ์วิชาชีพยังมีแนวทางและสาระสำคัญเหมือนเดิม ดังนั้นในการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูของวิทยาลัยครู ก็ให้ความสำคัญถึงนโยบายการผลิตครูตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้เป็นตัวบริบทด้วย

จ) หลักการและจุดมุ่งหมาย ปรากฏว่าการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ได้ยึดหลักการและจุดมุ่งหมายในการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครู ของกรมการฝึกหัดครูเป็นแนวปฏิบัติ ในส่วนที่สอดคล้องกับหลักการ และจุดมุ่งหมายของเกณฑ์มาตรฐาน คือ วิทยาลัยครูทุกแห่งถือว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นกระบวนการหลักของการผลิตครู เน้นการให้ความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ ทั้งใน วิทยาลัยและสถานการณ์จริง เพื่อให้นักศึกษามีสมรรถภาพการเป็นครู ก่อนที่นักศึกษาจะออก ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน ควรให้นักศึกษามีความรู้และทักษะทางวิชาชีพอย่างเพียงพอ โดยมีการประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยครูกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีแบบปฏิบัติการล่วงหน้าอย่างชัดเจน

ในส่วนที่ไม่สอดคล้องคือ เกณฑ์มาตรฐานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ใดกล่าวถึง การส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการ เรียนรู้ทางวิชาชีพในระหว่างฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูด้วยตนเองจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) นอกเหนือจากอาจารย์พี่เลี้ยง และ อาจารย์นิเทศก์ การศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น การประสานประโยชน์ระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ จะทำให้การประสานความร่วมมือการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูประสบความสำเร็จ ซึ่งประเด็น เหล่านี้ไม่มีใครระบุไว้ในหลักการการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของกรม ตามที่วิทยาลัยยึดเป็น แนวทางปฏิบัติ

สำหรับจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ที่วิทยาลัยครู ใต้นำไปปฏิบัติ มีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งได้กำหนดตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ตามแนวคิดของบลูม (Bloom) คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยมุ่งจัดครูศึกษา แบบเน้นสมรรถภาพ (Competency Based) ในการแสดงออกซึ่งความสามารถในการปฏิบัติ งานครูตามที่กำหนดไว้ ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ และมีการกำหนด เกณฑ์การประเมินสมรรถภาพด้านต่าง ๆ นี้ ตามที่ระบุไว้ล่วงหน้าแล้ว

2. ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์แต่ละแห่ง มีปัจจัยเบื้องต้นในสภาพ ใกล้เคียงกัน และค่อนข้างจะสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน กล่าวคือ

ก) แหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู ปรากฏว่า วิทยาลัยครู ส่วนดุสิต วิทยาลัยครูพระนคร และวิทยาลัยครูจันทระเกษม ได้จัดห้องปฏิบัติการหลักสูตร ห้องปฏิบัติการสอน (ซึ่งจะใช้เป็นห้องฝึกทักษะการสอนด้วย) ห้องผลิตสื่อการเรียนการสอน และห้องบริการสื่อการเรียนการสอน ส่วนวิทยาลัยครูธนบุรีได้จัดห้องปฏิบัติการหลักสูตร ซึ่ง ใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วย วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีห้องปฏิบัติการหลักสูตร (ซึ่งจะใช้เป็นห้องปฏิบัติการสอนด้วย) และห้องบริการสื่อการเรียนการสอน สำหรับ โรงเรียนสาธิตจรัลใหม่ที่วิทยาลัยครูสวนดุสิต (ระดับอนุบาลศึกษา) วิทยาลัยครูพระนคร (ระดับมัธยมศึกษา) และวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (ระดับประถมและมัธยมศึกษา) แต่ทุกวิทยาลัยก็มีโรงเรียนทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา ที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร หรือกรมสามัญศึกษา เป็นที่ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

นอกจากนี้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ได้ระบุให้มีศูนย์ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับผู้ปกครองและชุมชน ที่จะ เป็นแหล่งเสริมสร้างประสบการณ์ให้นักศึกษาได้คุ้นเคย และเข้าใจสภาพของชุมชน ตลอดจนคนของชุมชนในฐานะผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งวิทยาลัยครูต่าง ๆ ไม่ได้สนับสนุนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ยกเว้นแต่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่นักศึกษาครูบางส่วนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับ "กลุ่มแสงเทียน" ที่วัดบางไผ่ไถ่ ซึ่งเป็นในชุมชนที่อยู่ใกล้วิทยาลัย กิจกรรมของกลุ่มแสงเทียนคือ พระกับชาวบ้านใคร่ร่วมมือกันส่งเสริมพัฒนาความรู้และจริยธรรมให้กับเด็กเล็กและเด็กนักเรียนในชุมชน นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้เองด้วยความสนใจและสมัครใจ โดยผ่านความเห็นชอบของฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัย ในลักษณะเป็นกิจกรรมของนักศึกษาตามความสมัครใจ

อย่างไรก็ตามแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครูที่วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์มีอยู่นั้น คณะดำเนินงานเห็นว่ามีความพร้อมที่จะให้บริการแก่นักศึกษาค่อนข้างน้อย ($\bar{x} = 3.40$)

ข) บุคลากรดำเนินงาน ปรากฏว่าวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์แต่ละแห่งได้จัดให้มีบุคลากรดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูครบถ้วนสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่สังเคราะห์ขึ้น กล่าวคือ จัดให้มีทั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู คณะกรรมการดำเนินงาน อาจารย์นิเทศก์ทั่วไป อาจารย์นิเทศก์วิชาเฉพาะ อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมทั้งผู้ประสานงานระหว่างสถาบันผลิตครูกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่นี้คือ รองหัวหน้าคณะหรือรองประธานฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครู และปรากฏว่าคณะดำเนินงานเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ของวิทยาลัยมีความตั้งใจและจริงจังในการปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{x} = 4.86$) คณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูก็มีความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.60$) และอาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษา ก็มีความตั้งใจและจริงจังในการปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{x} = 4.55$) ด้วย เช่นเดียวกับที่ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เห็นว่าคณาจารย์ในโรงเรียนให้ความสนใจและความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่พี่เลี้ยงของนักศึกษามาก ($\bar{x} = 4.96$)

ค) ลักษณะการบริหารและบริการงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เนื่องจากผลการสัมภาษณ์ปรากฏว่าวิทยาลัยครูต่าง ๆ จะมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน แต่ละวิทยาลัยจะมีคณะกรรมการดำเนินงานที่รับผิดชอบหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูฝ่ายต่าง ๆ คือ งานสารบรรณ งานประชาสัมพันธ์ งานการเงิน ซึ่งมักจะรวมกับงานพัสดุครุภัณฑ์ งานพิมพ์และโรเนียว งานจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และงานวัดประเมินผลนักศึกษา ซึ่งลักษณะของงานจะสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ แต่จำนวนผู้ปฏิบัติงานแต่ละฝ่ายจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนคณะกรรมการดำเนินงานของวิทยาลัย บางวิทยาลัยจะมีฝ่ายละ 1-2 คนเท่านั้น และมักจะปฏิบัติหน้าที่อาจารย์นิเทศก์ ควบ ร่องหัวหน้าคณะหรือรองประธานฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครู ก็จะต้องเป็นผู้ดำเนินงาน รวมทั้งประสานงานกับคนอื่น ๆ ทำให้คณะกรรมการมีภาระหน้าที่ต้องปฏิบัติมาก และขาดความคล่องตัว สำหรับการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาหลายขั้นตอนเช่นนี้

งานที่คณะกรรมการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพปฏิบัติ ก็จะสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานเกือบทั้งหมด กล่าวคือ งานลงทะเบียนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู งานรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู การจัดทำปฏิทิน และตารางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการนิเทศ การประสานแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในวิทยาลัยและกับทางโรงเรียน การจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งเกือบทุกวิทยาลัยจะจัดประชุมปีละ 1 ครั้ง การประชุมของอาจารย์นิเทศก์ (โดยเฉลี่ย จะจัดภาคเรียนละ 2 ครั้ง) การประชุมของคณะกรรมการดำเนินงาน (จัดประชุมภาคเรียนละ 1 ครั้ง) การทำระเบียบบันทึกผลและประเมินผล การจัดปฐมนิเทศนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระหว่างฝึก และหลังจากการฝึกแล้ว แต่ที่วิทยาลัยไม่ได้ปฏิบัติกันโดยชัดเจนคือ การติดตามและประเมินผล การดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่ปฏิบัติอยู่

ปรากฏว่า คณะดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ก็เห็นว่าวิทยาลัยมีประสิทธิภาพของโครงสร้างการบริหารงานค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 4.47$) มีการเก็บข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ($\bar{x} = 4.34$) การจัดทำปฏิทินตารางการฝึกประสบการณ์และการนิเทศทุกขั้นตอนแต่ละชั้นปี ($\bar{x} = 4.79$) และ

เห็นว่าวิทยาลัยมีความสม่ำเสมอในการจัดประชุมสัมมนา ระหว่างคณะกรรมการดำเนินงานกับ อาจารย์นิเทศ ($\bar{x} = 4.47$) แต่คณะดำเนินงานก็พิจารณาเห็นว่าวิทยาลัยมีโครงการ ติดตามผลดำเนินงาน ตลอดจนรายงานผลให้ที่ประชุมไตราบทวนอย่างน้อย ($\bar{x} = 2.65$) อย่างไรก็ตามคณะดำเนินงานมีความพึงพอใจมากต่อภาพรวมของการบริหารการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูของวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.70$)

ง) งบประมาณดำเนินงาน ปรากฏว่าทุกวิทยาลัยในสหวิทยาลัย

รัตนโกสินทร์ ได้สนับสนุนงบประมาณดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเพียงพอ ที่จะจัดประชุมสัมมนาต่าง ๆ และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ค่าพาหนะในการนิเทศตามความเป็นจริง ซึ่งคณะดำเนินงานก็เห็นด้วยค่อนข้างมากกว่า มีงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงาน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ($\bar{x} = 4.14$) ทั้ง ๆ ที่แต่ละวิทยาลัยไม่มีการจัดสรร งบประมาณเป็นค่าตอบแทนแก่อาจารย์ผู้ให้การนิเทศ หรืองบประมาณสำหรับการวิจัย และ โครงการทดลองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูโดยเฉพาะ ตามที่เกณฑ์ มาตรฐานไคระบูไว

3. ผลการประเมินสภาพการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ก) กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

เนื่องจากแต่ละวิทยาลัยได้จัดให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในชั้นตอนต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่การศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม การทดลองสอน และการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป เป็นเวลา 1 ภาคเรียน ทั้งงานสอนและงานครูอื่น ๆ ใน ปี 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ถึงแม้ว่าการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลาทำไตน้อย ($\bar{x} = 2.20$) จึงสอดคล้องกับกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่ระบุไว้ว่า การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาต้องเริ่มตนจากสิ่งที่ยาก ไปสู่สิ่งที่ยาก ซ้ำซ้อนกว่าต่อ เนื่องตลอดหลักสูตร ที่จะพัฒนาทัศนคติ ความรู้ และทักษะการปฏิบัติงาน และ จะต้องจัดให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน เป็น ระยะเวลาเต็ม 1 ภาคเรียน และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาได้เพียงพอ ทั้งนี้ คณะดำเนินงานก็เห็นว่าวิทยาลัยสามารถให้ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่าง ๆ

ใดคอนข้างมากใน 3 ชั้นตอนแรก และมากที่สุดเ็นชั้นตอนสุดท้าย แต่การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาในชั้นตอนการมีส่วนร่วม และการทดลองสอนยังค่อนข้างน้อย ($\bar{x} = 3.40$ และ 3.12 ตามลำดับ) แต่ก็มีคความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูทั้ง 4 ชั้นตอน ที่เป็นการทำให้นักศึกษาได้พัฒนาเขาสู่วิชาชีพครูใดคอนข้างมาก ($\bar{x} = 3.67$) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนก็มีความเห็นว่าทำให้นักศึกษาได้พัฒนาได้มาก ($\bar{x} = 5.26$)

แต่ในสภาพการณ์ปัจจุบัน ผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยค่อนข้างน้อยกับการจัดให้นักศึกษามาฝึกชั้นตอนการศึกษาและสังเกต และการทดลองสอนในโรงเรียน ($\bar{x} = 2.30$ และ 2.79 ตามลำดับ) ซึ่งขณะดำเนินงานก็มีความคิดเห็นเช่นกันว่าโรงเรียนให้ความร่วมมือต่อการฝึกในชั้นตอน ๆ คือ การศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม และการทดลองสอนค่อนข้างน้อย ($\bar{x} = 3.47, 2.98$ และ 3.35 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษา ที่เห็นว่าทางโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ความสำคัญกับการฝึกชั้นการศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม และการทดลองสอน ค่อนข้างน้อยเช่นกัน ($\bar{x} = 2.74, 2.52$ และ 3.46 ตามลำดับ) นักศึกษาจึงไม่ค่อยเห็นด้วยกับการที่ตนเองออกมาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตั้งแต่ระดับชั้นปีที่ 1 อย่งไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว นักศึกษาเห็นว่า วิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาได้ฝึกชั้นการศึกษาและสังเกตในระดับมาก ($\bar{x} = 4.69$) ชั้นการมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 4.48$) ส่วนชั้นการทดลองสอนค่อนข้างน้อย ($\bar{x} = 3.49$)

สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นเต็มรูป 1 ภาคเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 5.62$) ที่วิทยาลัยได้จัดให้นักศึกษาได้ฝึกในโรงเรียน ซึ่งขณะดำเนินงานก็เห็นว่าโรงเรียนได้ให้ความร่วมมือกับทางวิทยาลัยมากในการฝึกชั้นนี้ ($\bar{x} = 4.83$) สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่เห็นว่าทางโรงเรียนได้อำนวยความสะดวกในขณะที่ตนฝึกประสบการณ์วิชาชีพค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 4.42$)

จากแบบสอบถามปลายเปิด กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1) คณะกรรมการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.2 (N = 65) เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดชั้นตอนแรก ๆ ของการ

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เนื่องจากเป็นการฝึกมากขึ้นตอนเกินไป และแต่ละขั้นตอน (ยกเว้นการฝึกขั้นเต็มรูป) ที่มีเวลาฝึกเพียง 1-2 สัปดาห์ ทำให้นักศึกษาไม่ได้ประโยชน์เต็มที่ และเป็นการเพิ่มภาระกับทางโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนก็ไม่ค่อยเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ

2) ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.6 (N = 32) เห็นว่า การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูควรลดเหลือเพียง 2 ขั้นตอนคือ ขั้นการศึกษาสังเกตและมีส่วนรวม กับขั้นการทดลองสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปและไม่เป็นภาระแก่ทางโรงเรียนเกินไป ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์พี่เลี้ยงจำนวน 42 คน จาก 68 คน

3) นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.2 (N = 31) แสดงความคิดเห็นว่าทางวิทยาลัยยังไม่ควรจัดให้นักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นการศึกษาและสังเกต ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 เนื่องจากนักศึกษายังไม่มีความพร้อมทั้งทางด้านจิตใจและวิชาชีพครูพอ และทางโรงเรียนก็ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการฝึกขั้นนี้ และนักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.8 (N = 31) ก็เห็นว่า วิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาออกไปฝึกขั้นการศึกษาสังเกต และการมีส่วนร่วม ติดต่อกันในครั้งเดียวกัน

4) ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.3 (N = 45) เห็นว่า เวลาที่ใช้ในการทดลองสอนเพียง 1 สัปดาห์นั้นน้อยเกินไป และนักศึกษาก็ไม่ได้รับการนิเทศ และข้อมูลย้อนกลับที่เพียงพอ ทำให้ไม่ได้ประโยชน์จากการฝึกอย่างเต็มที่ ควรจัดไปรวมกับขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป

5) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 33 (N = 97) เห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปเป็นสิ่งที่ดีมาก ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง เป็นการสร้างความมั่นใจให้นักศึกษาที่จะออกไปประกอบอาชีพครูต่อไป แต่นักศึกษาก็ส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 27.8) ได้เห็นว่า นักศึกษาควรจะได้รับเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับทักษะการสอน ทักษะการควบคุมชั้นเรียนมากกว่าที่ได้รับ ก่อนที่จะส่งนักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป

อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มข้างต้น ได้แสดงความคิดเห็นตรงกันว่า วิทยาลัยควรปรับปรุงการประสานงานในการบริหารการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูกับทางโรงเรียนอย่างใกล้ชิด และให้มีประสิทธิภาพกว่าที่ดำเนินอยู่ รวมทั้งอาจารย์นิเทศควรมานิเทศนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทุกชั้นปีดังกล่าว ได้เสนอแนะ

อีกว่า วิทยาลัยครูไคซีเจงไททางโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้เข้าใจถึงหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่าง ๆ เพื่อทางโรงเรียนจะ ได้อำนวยความสะดวก และเห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

นอกจากนี้เกณฑ์มาตรฐานได้ระบุถึง การจัดให้นักศึกษาได้ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูในห้องปฏิบัติการ (Laboratories Experiences) เกี่ยวกับทักษะ การสอน และรูปแบบการสอน (Models of Teaching) นอกจากการฝึกในสถานการณ ์จริงที่โรงเรียน แต่จากการสัมภาษณ์ประธานหรือรองประธานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ปรากฏว่ามีเพียง 2 วิทยาลัยเท่านั้น ที่ยังเน้นและให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะการสอนให้ นักศึกษาอย่างจริงจังในห้องปฏิบัติการ แต่ยังไม่มีการจัดให้นักศึกษาได้มีความรู้และฝึก ปฏิบัติการเกี่ยวกับรูปแบบการสอน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนก็เห็นว่านักศึกษายังมีทักษะการสอน ค่อนข้างน้อย ก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นเต็มรูปแบบในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.04$) และจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตการสอนในชั้นเรียนของนักศึกษา พบว่าสมรรถภาพทางการสอน โดยเฉพาะด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาจะต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งวิทยาลัย ครูไคพัฒนาพฤติกรรมการสอนต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้นักศึกษา กล่าวคือ วิธีการสอนที่ฝึกให้ นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่จะได้ข้อมูลความรู้ร่วมกัน รู้จักคิดหาเหตุผลและแก้ปัญหา อย่างมีระบบ และวิธีการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่แก่นักเรียน ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 27.8 (N = 97) ก็ได้เสนอแนะว่า ตนควรจะได้รับ การเตรียมความพร้อมทาง ทักษะการสอน และการควบคุมชั้นเรียนไ้มากกว่าที่เป็นอยู่ ก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูแบบเต็มรูปแบบ ดังที่กล่าวข้างต้นแล้ว ทั้ง ๆ ที่นักศึกษาแต่ละวิทยาลัยจะได้รับการ ปฐมนิเทศนักศึกษาออกฝึก เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมอยู่แล้ว ซึ่งนักศึกษาจะได้รับ คำชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการฝึกในชั้นตอนที่ออกฝึก วิธีการวัดผลและประเมินผล ปัญหา และ อุปสรรค มากกว่าจะเน้นความพร้อมทางด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะทางวิชาชีพ ดังนั้นในประเด็นนี้จึงไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน

เกณฑ์มาตรฐาน ได้เน้นให้วิทยาลัยครูจัดกิจกรรมที่จะฝึกนักศึกษาครู ได้คิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไข้ปัญหา (Reflective Thinking) จากการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพที่ใคร่ ฝึกให้นักศึกษาทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน (Action Research) ปรากฏว่าคณะดำเนินงานเห็นว่าวิทยาลัยไม่ได้เน้นและส่งเสริมสิ่งเหล่านี้ให้กับนักศึกษา จึงไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานในปัจจุบัน

ส่วนการจัดกิจกรรมหรือโครงการ เสริมประสบการณ์วิชาชีพครูให้ นักศึกษาเป็นระยะ ๆ ต่อเนื่องตลอดหลักสูตร ตามที่เกณฑ์มาตรฐานใคร่ระบุไว้ นั้น จากการ สัมภาษณ์ปรากฏว่า ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ละวิทยาลัยจะไม่ใช่ผู้ดำเนินการ ซึ่งฝ่าย กิจการนักศึกษาของแต่ละวิทยาลัยจะเป็นผู้ดำเนินการ และจัดให้นักศึกษาหมดทั้งวิทยาลัย ไม่ได้เน้นเฉพาะนักศึกษาครู กิจกรรมหรือโครงการที่ปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา ศาสตร์และวัฒนธรรม และการปัจฉิมนิเทศเมื่อนักศึกษาจบการศึกษา จึงเป็นการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครูที่ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานในปัจจุบัน ที่เน้นการจัดให้แก่นัก ศึกษาครูโดยเฉพาะ ดังที่คณะดำเนินงานเห็นว่าวิทยาลัยได้จัดประสบการณ์วิชาชีพครู เสริมในลักษณะโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้นักศึกษาค่อนข้างน้อย ($\bar{x} = 2.56$)

ข) การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล

การนิเทศ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ได้กำหนดให้อาจารย์นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป อย่างน้อย 3 ครั้ง ตอนนักศึกษา 1 คน และในการนิเทศ อาจารย์นิเทศก็ได้ชี้แนะนักศึกษาทันทีหลังจากนักศึกษา สอนเสร็จ ทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของการสอน และก็ได้สร้างบรรยากาศการนิเทศที่เป็นกันเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ในระดับมาก ($\bar{x} = 5.02$) และนักศึกษาก็เห็นว่า ตนได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 3.52$ และ $\bar{x} = 4.27$ ตามลำดับ) ดังนั้นสภาพการปฏิบัติงานนิเทศ โดยอาจารย์นิเทศและอาจารย์ พี่เลี้ยงจึงสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน แต่นักศึกษาก็ได้รับการนิเทศจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) ในระดับน้อย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ก็พบว่า ทางวิทยาลัยไม่ได้ส่งเสริมหรือสนับสนุน ให้มีการนิเทศกันในกลุ่มเพื่อนอย่างจริงจังและชัดเจน ประเด็นนี้จึงมีไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ มาตรฐาน อย่างไรก็ตามทุกวิทยาลัยได้จัดสัมมนา (Conference) ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครู ระหว่างการฝึก 1-2 ครั้ง และหลังจากการฝึกแล้วอีก 1 ครั้ง แต่ก็เป็นการสัมมนาแลกเปลี่ยนปัญหาและประสบการณ์ที่นักศึกษาได้ประสบมาเท่านั้น มีประเด็นที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาได้เกิดความคิดพิจารณาไตร่ตรองและแก้ไขปัญหาแต่อย่างใด จึงไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ในประเด็นนี้เช่นกัน

การวัดผลประเมินผล

วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ มีกระบวนการการวัดผลประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามที่ระบุในเอกสาร "กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พ.ศ. 2529" ของกรมการฝึกหัดครู โดยเน้นวิธีการประเมินผลตามแนวคิดแบบอิงเกณฑ์ ซึ่งผลการประเมินเป็น ผ่าน/ไม่ผ่าน ในการฝึกชั้นการศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม และการทดลองสอน และผลการประเมินเป็น "ผ่าน/ไม่ผ่าน/ผ่านยอดเยี่ยม" ในการฝึกชั้นประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปซึ่งเป็นขั้นสุดท้าย ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ว่า นักศึกษาร้อยละ 95 ขึ้นไป ก็จะได้รับผลการประเมิน "ผ่าน" ซึ่งก็จะไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานที่ระบุไว้ว่า การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ควรจะมีทั้งการประเมินผลตามแนวคิดแบบอิงเกณฑ์ และแบบอิงกลุ่มประกอบกัน และควรมีผลการประเมินระดับต่าง ๆ กัน ตามความสามารถของนักศึกษา วิธีการประเมินผลดังกล่าวนี้ คณะดำเนินงานเห็นว่า เป็นปัญหามาก ($\bar{x} = 4.60$) และผู้บริหารโรงเรียนก็เห็นว่ามีความเหมาะสมน้อย ($\bar{x} = 1.62$) เพราะทำให้นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่าที่ควร ขาดความกระตือรือร้น จึงเสนอว่าการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป ควรใช้แนวคิดแบบอิงกลุ่ม โดยเป็นคะแนนระดับต่าง ๆ (Grade) อย่างไรก็ตามในการวัดและประเมินผลนี้ วิทยาลัยได้ระบุสมรรถภาพการเป็นครูที่จะประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาทราบ และมีการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาค่อย ๆ และในการประเมินตัดสินผลการฝึกของนักศึกษาในขั้นตอนสุดท้าย ก็เป็นผลจากการพิจารณาาร่วมกันของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งประเด็นที่กล่าวทั้งหมดนี้ เป็นการวัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน

แต่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปรากฏว่า แต่ละวิทยาลัยไม่ได้เน้นและส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของตนเอง (Self-evaluation) และไม่มีมีการประเมินผลการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่ดำเนินอยู่ จึงเป็นประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน

4. ผลการประเมินสัมฤทธิ์ผลของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

ก) สมรรถภาพด้านความรู้ในวิชาชีพครู

เป็นการประเมินความสามารถของนักศึกษา ที่แสดงถึงการมีความพร้อมด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพครู ตามที่ปรากฏในเนื้อหารายวิชาของกลุ่มวิชาชีพครู บัณฑิต ตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษา พุทธศักราช 2530 ของสภาการฝึกหัดครู ซึ่งได้แก่ วิชาการศึกษาเบื้องต้น ความเป็นครู จิตวิทยาการเรียนการสอน การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ หลักการสอนเบื้องต้น และเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่วิชาชีพได้ โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ทางวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่าง ๆ ทั้งหมดแล้ว ผลปรากฏว่ามีนักศึกษาเพียง 72% เท่านั้น ที่สามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง 70% (49 ข้อ) ซึ่งไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า มีนักศึกษา 80% ที่สามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง 70%

ข) สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี

เป็นการประเมินความสามารถของนักศึกษาครูในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูต่าง ๆ คือ งานสอน งานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ งานพัฒนาตนและงานพัฒนาสังคม ปรากฏผลดังนี้

งานสอน โดยการสังเกตการสอนในชั้นเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีสมรรถภาพการสอนส่วนมากไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน กล่าวคือ มีสมรรถภาพน้อยกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ (กำหนดไว้ $\bar{x} = 2.50$ ขึ้นไป จากแบบประเมินมาตราส่วน 5 ระดับ) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมรรถภาพการสอนต่อไปนี้ กล่าวคือ ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่จะให้ใครมาซึ่งความรู้ร่วมกัน

($\bar{x} = 1.41$) การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดหาเหตุผลและแก้ปัญหาอย่างมีระบบ
 ($\bar{x} = 1.30$) การส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 1.30$) การสรุป
 บทเรียนโดยโยงความสัมพันธ์กับบทเรียนครั้งต่อไป ($\bar{x} = 1.27$) และการเสนอแนวทาง
 การนำความรู้จากบทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 1.15$) นอกจากนี้ก็มีสมรรถภาพ
 การสอนเกี่ยวกับการควบคุมชั้นเรียนและการจัดการ การวัดผลและประเมินผล (ดังปรากฏ
 รายละเอียดในตารางที่ 13) ที่นักศึกษาที่มีสมรรถภาพการสอนน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และ
 วิทยาลัยควรจะได้ปรับปรุงสมรรถภาพการสอนเหล่านี้ให้นักศึกษา ที่กล่าวมา ก็เป็นข้อมูลซึ่ง
 สอดคล้องกับปัญหาในขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ได้แก่การเลือกใช้วิธีสอนที่
 เหมาะสม การวัดผลประเมินผล และการควบคุมชั้นเรียนและการจัดการ และผู้บริหาร
 โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็เห็นว่านักศึกษามีความรู้ ทักษะ และความสามารถทาง
 การสอนค่อนข้างน้อย ก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป ซึ่งอาจารย์พี่เลี้ยง
 นักศึกษาร้อยละ 54.4 (N = 68) ก็ให้ความเห็นเรื่องนี้ว่า นักศึกษายังไม่ค่อยมีทักษะ
 และเทคนิควิธีสอน เมื่อมาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป เช่น การอธิบาย การตั้ง
 คำถาม การใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ นอกจากการสอนแบบบรรยาย การควบคุมชั้นเรียน
 และการสร้างข้อสอบ เป็นต้น อาจารย์พี่เลี้ยงร้อยละ 33.8 เสนอว่า นักศึกษาควรเป็น
 ตัวกลางนำความรู้และวิธีสอนใหม่ ๆ ที่น่าสนใจจากวิทยาลัยครูมาสู่โรงเรียนฝึกประสบการณ์
 วิชาชีพครู นอกจากนี้ ขอสังเกตทั่วไปเกี่ยวกับการสอนของนักศึกษาในชั้นเรียน (N = 105)
 ก็พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.1 ยังใช้การสอนแบบบรรยาย และนักศึกษา ร้อยละ
 55.3 ยังมีลักษณะการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง แต่ก็มีนักศึกษาเพียงร้อยละ 14.2 ที่ใช้
 อำนาจครู การบังคับ คำทัก และลงโทษนักเรียน และนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 70.5 มี
 ลักษณะการสอนที่แสดงว่ามีความรู้อย่างลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาที่สอน

ส่วนงานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ งานพัฒนา
 คน และงานพัฒนาสังคมนั้น นักศึกษามีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานเหล่านี้ ส่วนมากเป็นไป
 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ยกเว้นเพียงบางสมรรถภาพที่นักศึกษาควรได้ปรับปรุง คือ การสร้าง
 ความสัมพันธ์กับอาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์ประจำวิชาในสายวิชาที่รับผิดชอบ ($\bar{x} =$
 2.40) การประเมินตนเองและปรับปรุงตนตามผลการประเมิน ($\bar{x} = 2.23$) การ

ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{x} = 2.45$) การบริหารเวลาและตรงต่อเวลา
($\bar{x} = 2.31$)

ค) สมรรถภาพด้านคุณลักษณะการเป็นครู

ปรากฏว่านักศึกษาที่มีสมรรถภาพด้านนี้ ส่วนมากเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 15) ยกเว้นเพียงบางสมรรถภาพที่นักศึกษาควรได้ปรับปรุง กล่าวคือ การรู้จักประเมินตนเองอยู่เสมอ ($\bar{x} = 2.24$) และความขยันขันแข็งกระตือรือร้นในการทำงาน ($\bar{x} = 2.10$) อย่างไรก็ตาม จากข้อสังเกตทั่วไปเกี่ยวกับการสอนของนักศึกษาในชั้นเรียน ($N = 105$) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 52 มีบุคลิกภาพเหมาะสมในการเป็นครู

ตารางที่ 18 แสดงผลการประเมินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
<p>1. บริบทในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู</p> <p>1) เชิงสภาพปัญหา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาขาดการเรียนรู้ในลักษณะภาคทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ และมีการฝึกปฏิบัติในโรงเรียนไม่เพียงพอ - นักศึกษาไม่ได้รับการเตรียมพร้อมทางด้านทักษะทางวิชาชีพก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน - อาจารย์นิเทศขาดประสบการณ์ตรงในเรื่องที่นิเทศ - นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ตรงกับวิชาเอกและเมื่อฝึกประสบการณ์ นักศึกษา 	<p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
	<p>มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนการสอน การเลือกวิธีการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การวัดผล ประเมินผลและการควบคุมชั้นเรียน และการจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาการบริหารงานและประสานงานระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และภายในวิทยาลัยเองต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู - อาจารย์นี้เทศกไม่มีเวลาเพียงพอในการนี้เทศกและขาดการประสานงานกับอาจารย์พี่เลี้ยง - นักศึกษาไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเท่าที่ควร - วิทยาลัยไม่มีการประเมินผลการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างจริงจังที่จะนำผลมาปรับปรุงงานการผลิตครูให้มีประสิทธิภาพ 	<p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p>	<p>สภาพความไม่สอดคล้อง</p> <p>ไม่ใคร่ระบุไว้ในเอกสาร</p> <p>ไม่ใคร่ระบุไว้ในเอกสาร</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
<p>2) แนวคิดในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคทฤษฎีควบคู่กับภาคปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร - เตรียมนักศึกษาใหม่มีความรู้ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพอย่างเพียงพอก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์จริง - จัดให้นักศึกษาได้ฝึกภายใต้การนิเทศอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์พี่เลี้ยง - จัดให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองและแก้ไข้ปัญหา (Reflective Thinking) ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับ - วิทยาลัยและโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรได้ประสานความร่วมมือกันในด้านการผลิตครู 	<p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	<p>ไม่ใคร่ระบุไว้ในเอกสาร</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
<p>3) คุณภาพของครูตามที่สังคมไทยต้องการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีรูปแบบและแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน - พัฒนาและส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีอุดมการณ์การเป็นครู - มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีทักษะการสอนดี - มีความสามารถที่จะทำการวิจัย การเรียนการสอนในชั้นเรียน - มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีวิญญานความเป็นครูและมีคุณธรรม - มีความประพฤติเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและชุมชน - รู้จักพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคม 	<p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	<p>ไม่ใคร่ระบุไว้ในเอกสาร</p>
<p>4) นโยบายการผลิตครูตามแผนพัฒนาการศึกษา</p>	<p>- ควรปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสัดส่วนที่เหมาะสม</p>	<p>สอดคล้อง</p>	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
แห่งชาติ ฉบับที่ 6	- ส่งเสริมให้มีการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการฝึกหัดครู ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู	สอดคล้อง	
5) หลักการของการจัด ประสบการณ์ วิชาชีพครู	- การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นกระบวนการหลักของการผลิตครู	สอดคล้อง	
	- การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เน้นการให้ความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับการฝึกภาคปฏิบัติ ทั้งในวิทยาลัยและสถานการณ์จริงที่โรงเรียน	สอดคล้อง	
	- การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ควรฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดพิจารณาไตร่ตรอง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน	ไม่สอดคล้อง	ไม่ครอบคลุมไว้ในเอกสาร
	- ควรให้นักศึกษามีความรู้และทักษะอย่างเพียงพอ ก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	สอดคล้อง	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
6) จุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู จุดมุ่งหมายทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> - ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและจากกลุ่มเพื่อนด้วย - มีการประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยครูกับโรงเรียนหรือหน่วยงานผู้ใช้ครูในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู - การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องไม่เป็นการสร้างปัญหาแก่ทางโรงเรียน - มีการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น - เป็นการบูรณาการเนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ, เป็นการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคปฏิบัติ ให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทของการเป็นครู, เป็นการสร้างศรัทธาคานิยมในอาชีพและเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่สอดคล้อง สอดคล้อง ไม่สอดคล้อง ไม่สอดคล้อง ไม่สอดคล้อง 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่ใคร่ระบุไว้ในเอกสาร เป็นปัญหาเนื่องจากกระบวนการฝึกมีหลายขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนนำไปฝึกในโรงเรียน ไม่ใคร่ระบุกล่าวเป็น "จุดมุ่งหมายทั่วไป"

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลสวนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
<p>จุดมุ่งหมายเฉพาะ</p> <p>2. ปัจจัยเบื้องต้น</p> <p>1) แหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู</p> <p>2) บุคลากรดำเนินงาน</p>	<p>การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียนที่จะร่วมกันผลิตครู</p> <p>- เน้นสมรรถภาพการเป็นครู (Competency Based) ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทางวิชาชีพด้านเจตคติและด้านการปฏิบัติงานครู</p> <p>- แหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพที่ควรจัดห้องปฏิบัติการสอน, ห้องปฏิบัติการหลักสูตร, ห้องบริการสื่อการเรียนการสอน, โรงเรียนสาธิต, โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, ศูนย์ส่งเสริมความสัมพันธ์ของนักศึกษา กับผู้ประกอบการและชุมชน</p> <p>- บุคลากรแต่ละวิทยาลัยควรประกอบด้วยคณะกรรมการดำเนินงาน, ผู้ประสานงาน, อาจารย์นิเทศทั่วไป, อาจารย์พี่เลี้ยง, ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการที่ปรึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู</p>	<p>สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	<p>แต่ละวิทยาลัยมีแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครูอื่น ๆ เพียง 2-3 รายการเท่านั้น นอกจากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
<p>3) ลักษณะการบริหารและ บริการงาน จัด ประสบการณ์ วิชาชีพครู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน - มีฝ่ายต่าง ๆ ที่จะปฏิบัติงานอำนวยความสะดวกในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ ฝ่ายสารบรรณ, ฝ่ายประชาสัมพันธ์, ฝ่ายการเงิน, ฝ่ายพัสดุและครุภัณฑ์, ฝ่ายการพิมพ์และโรเนียว และฝ่ายประเมินผล - งานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่จะต้องปฏิบัติ ได้แก่ งานลงทะเบียนนักศึกษาที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, งานรวบรวมข้อมูลละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, การจัดทำปฏิทินตารางการฝึก, การจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์ 	<p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง เกือบ ทุกงาน ยกเว้น งานติดตามผล และ ประเมินผลการ ดำเนินงานการจัด ประสบการณ์วิชาชีพ ครูที่ไม่สอดคล้อง</p>	<p>ไม่ครบถ้วน และ ไม่มีการปฏิบัติโดย ชัดเจน</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
<p>4) งบประมาณดำเนินงาน</p> <p>3. สภาพการดำเนินงาน</p> <p>1) กระบวนการ</p>	<p>นิเทศปีละ 1-2 ครั้ง, การจัดทำระเบียบบันทึกผลและการประเมินผลการฝึก, การจัดปฐมนิเทศและสัมมนาให้แก่ นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และงานติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู</p> <p>- งบประมาณสำหรับค่าพาหนะในการนิเทศ, การจัดประชุมสัมมนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>- งบประมาณสำหรับการวิจัยและโครงการทดลองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู</p> <p>- งบประมาณเป็นค่าตอบแทนแก่บุคลากรผู้ให้การนิเทศ</p> <p>- จัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้</p>	<p>สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	<p>แต่ละวิทยาลัย</p> <p>ไม่ได้มีงบประมาณเพื่อการนี้</p> <p>แต่ละวิทยาลัย</p> <p>ไม่มีงบประมาณเพื่อการนี้</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
<p>ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู</p>	<p>นักศึกษา โดยการเริ่มต้นจากสิ่งที่ยากไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนกว่า และเป็นการประสานการเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ</p> <p>- จัดให้นักศึกษาฝึกทักษะการสอนในห้องปฏิบัติการ (Laboratory Experience)</p> <p>- จัดเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาทางด้านความรู้ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพเป็นอย่างดี ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน</p>	<p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p>	<p>มีเพียง 2 วิทยาลัยเท่านั้นที่สังเกตเห็นและให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะการสอนในห้องปฏิบัติการด้วย นอกจากการฝึกในสถานการณ์จริง</p> <p>วิทยาลัยจัดให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ซึ่งนักศึกษายังมีความรู้ทางวิชาชีพครูไม่</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็ม 1 ภาคเรียน - จัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาได้ฝึกคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหา (Reflective Thinking) 	<p>สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p>	<p>เพียงพอ และวิทยาลัยก็ได้เน้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะการสอนอย่างจริงจังที่จะทำให้นักศึกษามีทักษะและความสามารถที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมั่นใจ โดยเฉพาะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นเต็มรูปแบบในโรงเรียน</p> <p>ไม่ได้เน้นและไม่ได้ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติอย่างชัดเจน</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
2) การนิเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกให้นักศึกษาได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน (Action Research) และรู้จักใช้ผลการวิจัยปรับปรุงการเรียนการสอน - จัดกิจกรรมหรือโครงการเสริมประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะทางวิชาชีพยิ่งขึ้น - ผู้นิเทศควรได้มีการประชุมปรึกษากับนักศึกษา หลังจากที่ไต่สังเกต 	<p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	<p>วิทยาลัยยังไม่ได้จัดรายวิชาให้นักศึกษาได้มีความรู้ความสามารถทางด้านนี้โดยเฉพาะ</p> <p>ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครูของแต่ละวิทยาลัยไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการเรื่องนี้โดยเฉพาะ จะมีก็แต่ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยซึ่งก็จะเป็นกิจกรรมประเภทกีฬา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่จัดให้กับนักศึกษาทั้งวิทยาลัย</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
	<p>การสอน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาแต่ละคนควรได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศอย่างน้อย 3 ครั้ง ในการฝึกตลอดภาคเรียน - ส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการนิเทศจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) นอกเหนือจากอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง - จัดปฐมนิเทศนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 	<p>สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	<p>วิสัยทัศน์ไม่ได้ส่งเสริมเรื่องนี้อย่างจริงจัง เช่น ไม่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศในกลุ่มเพื่อนหรือไม่ได้กำหนดจำนวนครั้งที่นักศึกษาจะต้องให้การนิเทศซึ่งกันและกัน</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
การวัดผลประเมินผล	<p>- จัดสัมมนานักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างน้อย 2 ครั้ง และหลังจากฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ครั้ง โดยเน้นให้นักศึกษาเกิดความคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหา (Reflective Thinking) เกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้รับ</p> <p>- ระบุสมรรถภาพการเป็นครู ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา</p>	<p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	<p>มีวิทยาลัย 3 แห่งที่จัดสัมมนานักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพียง 1 ครั้ง แต่ทุกวิทยาลัยก็ได้จัดสัมมนาหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และก็เป็นการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนปัญหาเท่าที่นักศึกษาได้ประสบมาไม่ได้เน้นให้นักศึกษาได้คิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหาต่าง ๆ</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินผลจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ควรมีทั้งการประเมินตามแนวคิดแบบอิงเกณฑ์และแบบอิงกลุ่ม โดยมีทั้งการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) - ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตน (Self Evaluation) - การประเมินตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ภาคเรียนของนักศึกษาเป็นผล 	<p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>สอดคล้อง</p>	<p>แต่ละวิทยาลัยจะประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเน้นแบบอิงเกณฑ์ กล่าวคือผล การประเมิน เป็นผ่าน/ไม่ผ่าน ของแต่ละชั้นการฝึก</p> <p>ประสบการณ์วิชาชีพไม่คำนึงถึงแนวคิด การประเมินแบบอิงกลุ่ม ถึงแม้ว่าทำ การประเมิน ทั้ง ความก้าวหน้า และ ประเมินผลสรุปก็ตาม</p> <p>ไม่ใคร่ระบุไว้ และไม่มีการปฏิบัติ</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
4. สัมฤทธิผลของการจัดประสบการณ์	<p>มาจากการพิจารณารวมกันของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน</p> <p>- ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา (Summative Evaluation) ควรมีระดับต่าง ๆ กันตามความสามารถของนักศึกษา เมื่อเทียบกับคนอื่น ๆ ในกลุ่ม</p> <p>- มีการประเมินผลการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัย</p> <p>นักศึกษามีสมรรถภาพการเป็นครูในด้านความรู้ทางวิชาชีพครู (Cognitive Competencies)</p>	<p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์</p>	<p>ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา (Summative Evaluation) เป็นแบบ ผ่าน/ไม่ผ่าน/ผ่านยอดเยี่ยม ซึ่งนักศึกษาย่างน้อยร้อยละ 95 จะได้รับผลการประเมิน "ผ่าน" จึงไม่ทราบความสามารถของตนเมื่อเทียบกับคนอื่นในกลุ่ม</p> <p>แต่ละวิทยาลัยไม่มีแนวปฏิบัติที่จะประเมินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของตนโดยชัดเจน</p> <p>มีนักศึกษาเพียง 72% เท่านั้น ที่สามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
วิชาชีพครู	<p>ตามที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหา รายวิชาของกลุ่มวิชาชีพครู บังคับ ตามหลักสูตร ระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษา พุทธศักราช 2530 ของสภา การฝึกหัดครู โดยกำหนด เกณฑ์ว่านักศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่าน กระบวนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูทุกขั้นตอนแล้ว ร้อยละ 80 มีความสามารถ ในการทำแบบทดสอบวัด ความรู้ทางวิชาชีพครู (ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้นนี้) ได้ถูกต้อง 70%</p> <p>นักศึกษามีสมรรถภาพทางงาน เทคโนโลยี (Performance Competencies) คือสามารถ ปฏิบัติงานหน้าที่ครู ซึ่งได้แก่ งานสอน งานกิจกรรมนักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ งาน พัฒนาตน และงานพัฒนาสังคม</p>	สอดคล้อง	<p>ตามที่เกณฑ์กำหนดไว้</p> <p>นักศึกษาส่วนใหญ่มี สมรรถภาพทางงาน สอน โดยเฉพาะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้น เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นที่ทำการประเมิน	ข้อมูลส่วนมาตรฐาน	ความสอดคล้องของข้อมูลในสภาพการณ์จริงกับมาตรฐาน	สภาพความไม่สอดคล้อง
	<p>ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้</p> <p>$\bar{x} = 2.50$ จาก 4.00</p> <p>(โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ)</p> <p>- นักศึกษามีสมรรถภาพทางด้านคุณลักษณะการเป็นครู ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ $\bar{x} = 2.50$ จาก 4.00 เช่นกัน</p>	สอดคล้องกับเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้	

จากตารางที่ 18 ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสภวิทยาลัรตนโกสินทร ดังต่อไปนี้

1. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสภวิทยาลัรตนโกสินทรที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ในคานบรบิพที่เกยวขงกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูทงในเชิงสภาพปญหา แนวคดิในการกำหนดลักษณะการจัประสบการณวิชาชีพครู คุณภาพของครูตามทสี่งคมไทยตองการนโยบายการผลติครูตามแผนพัฒนาการศึกษาฉบับปัจจุบัน ตลอดจนหลักการ และจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนใหญ่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่สอดคล้อง แต่ก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ กล่าวคือ

ก) ในเชิงสภาพปัญหา ไม่ได้กล่าวถึงปัญหาอีก 2 ประการคือ นักศึกษาไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และวิทยาลัยมักไม่มีการประเมินผลการดำเนินงานจัดประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างจริงจัง ที่มุ่งจะนำผลมาปรับปรุงการผลิตครูให้มีประสิทธิภาพ

ข) แนวคิดในการกำหนดลักษณะการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ที่สำคัญที่ไม่ได้คำนึงถึง คือ การจัดให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหา (Reflective Thinking) และในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและจากกลุ่มเพื่อน

ค) คุณภาพของครูตามที่สังคมต้องการอีกประการหนึ่งที่ไม่ได้กล่าวไว้คือนักศึกษาคูควรจะสามารถที่จะทำการวิจัยการเรียนการสอนในชั้นได้ และรู้จักนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอน

ดังนั้น ในหลักการของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูจึงมีได้กล่าวเน้นถึงการจัดให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะความสามารถที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรอง แก้ไขปัญหาการทำวิจัยการเรียนการสอนในชั้นเรียน และในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) ด้วย นอกเหนือจากการนิเทศจากอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง นอกจากนี้ไม่กล่าวเน้นในหลักการที่จะมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วิทยาลัยต่าง ๆ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ยังไม่มีความพร้อมเกี่ยวกับแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครูเท่าที่ควร ถึงแม้จะมีความพร้อมพอสมควรเรื่องบุคลากรดำเนินงาน มีลักษณะการบริหารและบริการ งานจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพ แต่ก็ทำให้ขาดปัจจัยเบื้องต้นที่สำคัญประการหนึ่งไป สำหรับงบประมาณที่กำหนดไว้ ก็เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะในการนิเทศ มีค่าใช้จ่ายตอบแทนในการนิเทศให้กับอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ ที่จะสร้างแรงจูงใจให้ทำการนิเทศ นอกจากนี้ยังไม่มีงบประมาณที่สนับสนุนการวิจัยและโครงการทดลองต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

3. ถึงแม้วการบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาจะเริ่มต้นจากสิ่งที่ย้ายไปสู่สิ่งที่ยิ่งซับซ้อนกว่าในแต่ละชั้นปี ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 และเป็นการประสานการเรียนภาคทฤษฎีควบคู่กับการฝึกภาคปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นศึกษาและสังเกต ชั้นการมีส่วนร่วม ชั้นการทดลองสอน และชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป แต่ก็ เป็นปัญหาประการหนึ่งของการดำเนินงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ที่จะจัดทำโรงเรียนในนักศึกษาฝึกแต่ละชั้นตอน อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อีกทั้งผู้บริหารและอาจารย์พี่เลี้ยงทางโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็เห็นว่า วิทยาลัยควรลดกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในนักศึกษาเหลือเพียง 2 ชั้นตอน กล่าวคือ ชั้นการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในโรงเรียน กับชั้นตอนการทดลองสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป เพื่อให้ศึกษามีเวลาฝึกอยู่ในโรงเรียนเต็มที่ และไม่เป็นการแหกทางโรงเรียนเกินไป ทางวิทยาลัยควรประสานงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพให้ดีกว่าที่ปฏิบัติอยู่ ควรจัดอาจารย์นิเทศประจำอยู่ในโรงเรียนสัปดาห์ละ $\frac{1}{2}$ - 1 วัน เพื่อคอยนิเทศนักศึกษาและประสานงานติดต่อบริเวณโรงเรียนกับวิทยาลัย และเป็นผู้ประสานงาน ระหว่างอาจารย์นิเทศวิชาเอกต่าง ๆ กับทางโรงเรียน

4. วิทยาลัยต่าง ๆ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ยังไม่ได้เน้นและให้ความสำคัญกับการจัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในห้องปฏิบัติการ (Laboratory Experiences) ก่อนที่นักศึกษาจะออกไปฝึกปฏิบัติการสอนจริงในโรงเรียน ทำให้ขาดการเตรียมความพร้อมทางด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติการสอนนักเรียน ซึ่งเป็นภาระหน้าที่หลักของการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู

5. วิทยาลัยต่าง ๆ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ได้จัดให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็ม 1 ภาคเรียน ก่อนที่นักศึกษาจะจบการศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนการจัดที่ทางโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้การสนับสนุนและความร่วมมืออย่างดี

6. วิทยาลัยต่าง ๆ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ยังไม่เน้นการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ในนักศึกษาฝึกคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหา (Reflective Thinking) ที่เกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพที่ปฏิบัติ และไม่ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน (Action Research) การใช้ผลการวิจัยปรับปรุงการเรียนการสอน

7. ถึงแม้ว่า กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529 ของกรมการฝึกหัดครูจะได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติ "การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม" ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมหรือโครงการ เสริมประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาครูเป็นระยะ ๆ ตลอดหลักสูตร แต่ในการปฏิบัติจริง แต่ละวิทยาลัยมีได้จัดกิจกรรมลักษณะนี้อย่างจริงจังตามแนวทางที่กำหนดไว้

8. นักศึกษาจะได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยงด้วยบรรยากาศที่ค่อนข้างพอใจของนักศึกษาส่วนใหญ่ แต่วิทยาลัยก็มีได้เน้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการนิเทศในกลุ่มเพื่อน (Peer Group)

9. วิทยาลัยต่าง ๆ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ได้จัดปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ละขั้นตอน และมีการจัดสัมมนานักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นเต็มรูป กับหลังจากฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นตอนต่าง ๆ แล้ว แต่ก็เป็นการจัดเพื่อให้นักศึกษาได้เสนอและแลกเปลี่ยนปัญหาที่ประสบมา มีได้นั้นให้นักศึกษาพิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ (Reflective Thinking) อย่างจริงจัง

10. ถึงแม้จะมีการระบุสมรรถภาพการเป็นครู ที่จะเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา และเป็นการประเมินทั้งความก้าวหน้าและประเมินผลสรุปก็ตาม แต่ก็ใช้แนวทางการประเมินแบบอิงเกณฑ์เท่านั้น โดยผลการประเมินเพียง ผ่าน, ไม่ผ่าน, ผ่านยอดเยี่ยม และนักศึกษาอย่างน้อย 95% ก็จะมี "ผ่าน" การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งแนวทางการประเมินเช่นนี้ทำให้นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญและตั้งใจฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่าที่ควร เพราะอย่างไรตนเองก็ผ่านการประเมินอยู่แล้ว วิทยาลัยจึงควรให้นักศึกษาได้รับผลการประเมินเป็นคาจะแนระดับต่าง ๆ กัน เพื่อสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษา และควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของตนเองด้วย ถึงแม้ว่าในการพิจารณาผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา จะเป็นผลการพิจารณาร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับทางโรงเรียนแล้วก็ตาม

11. หลังจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นเต็มรูปแล้ว มีนักศึกษาเพียง 72% เท่านั้น ที่มีสมรรถภาพความรู้ทางวิชาชีพครูเกี่ยวกับการศึกษาเบื้องต้น ความเป็นครู หลักการสอนทั่วไป จิตวิทยาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลทางการศึกษา และ

เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้เรียนรายวิชาดังกล่าวตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และ 2 และเป็นความรู้อาภคณาจารย์ที่นักศึกษาไม่ได้นำมาเชื่อมโยงกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ปฏิบัติอยู่ จึงทำให้ไม่สามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่นักศึกษาก็มีสมรรถภาพด้านบุคลิกลักษณะการเป็นครู และมีสมรรถภาพด้านเทคนิควิธีในงานต่าง ๆ คือ งานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ งานพัฒนาคน และงานพัฒนาสังคม ยกเว้นงานสอน ควรที่จะได้ปรับปรุงพัฒนาความสามารถของนักศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน อันส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และนักศึกษาสามารถเป็นตัวกลางที่จะนำความรู้เทคนิควิธีสอนต่าง ๆ จากวิทยาลัยไปสู่โรงเรียนได้

จากผลการประเมินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดดังนี้

1. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ควรเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะความสามารถที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหา (Reflective Thinking) การทำวิจัย การเรียนการสอนในชั้น และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) ด้วย
2. วิทยาลัยต่าง ๆ ควรจัดแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีความพร้อม เพื่อจะได้เสริมการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพให้นักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องปฏิบัติการหลักสูตร (Curriculum Laboratory) และห้องปฏิบัติการสอน (Teaching Laboratory) ห้องผลิตและบริการสื่อการเรียนการสอน และศูนย์ส่งเสริมความสัมพันธ์ของนักศึกษากับผู้ประกอบการและชุมชน
3. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษา ควรจัดเป็น 3 ขั้นตอน กล่าวคือ (1) ชั้นการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม ซึ่งจัดเพื่อให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียน (ในชั้นปีที่ 2) (2) ชั้นการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในห้องปฏิบัติการสอน (ในชั้นปีที่ 3) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านทักษะการสอนต่าง ๆ ให้นักศึกษา ก่อนที่จะ

ออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป โดยนักศึกษาจะได้ฝึกทดลองสอนอย่างจริงจังกับกลุ่มเพื่อน และ (3) ชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป

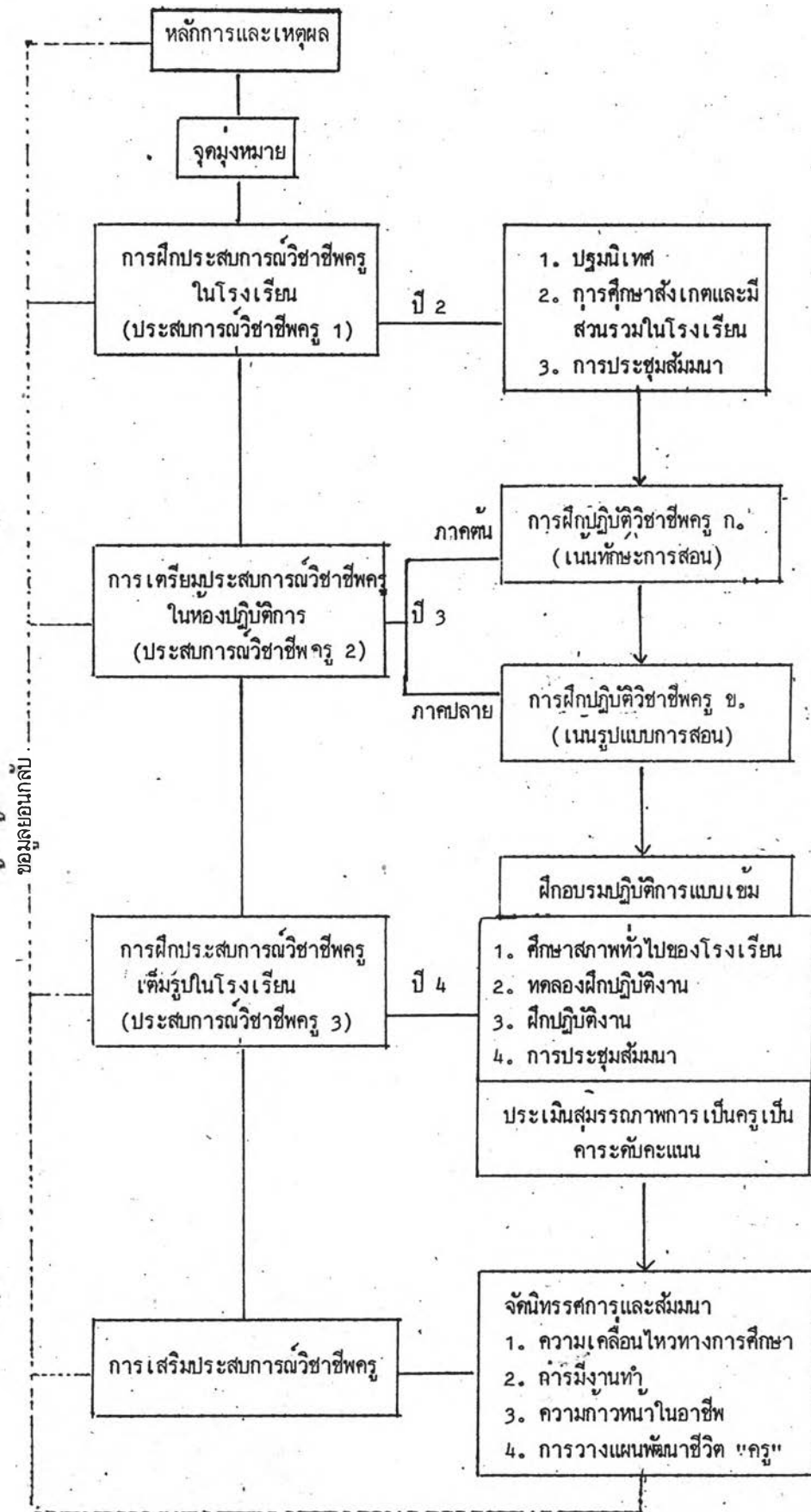
4. วิทยาลัยต่าง ๆ โดยคณะวิชาครุศาสตร์ ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้นักศึกษาครูเพิ่มเติมจากการเรียนการสอน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อที่จะพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะทางวิชาชีพเพิ่มขึ้น

5. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรใช้แนวทางอิงเกณฑ์ เพื่อประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาและการประเมินแบบอิงกลุ่ม เพื่อประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) ฉะนั้น ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปควรประเมินผลเป็นคาบคะแนนระดับต่าง ๆ (ก, ข, ค และ ง)

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ก. การพัฒนารูปแบบ

การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูนี้ มุ่งพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลาของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นการพัฒนาจากรูปแบบที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยได้นำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินข้างต้นในตอนต้นที่ 1 มาประกอบการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ ซึ่งข้อความที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดพื้นฐานนี้ ได้นำมาใช้ในการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลาของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ กล่าวคือ หลักการ จุดมุ่งหมาย ลักษณะการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการประเมินผล โดยสามารถแสดงเป็นโครงสร้างของรูปแบบได้ในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 10 แสดงรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่ได้ออกมา

รายละเอียดของรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์ ที่โตพัฒนา

ก) หลักการและเหตุผล ของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

1) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาถือว่าเป็นกระบวนการ
ที่สำคัญในการผลิตครู

2) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เน้นการให้ความรู้ทางการปฏิบัติ
ควบคู่กับการเรียนรู้ทางทฤษฎี ทั้งในวิทยาลัยและสถานการณจริงที่โรงเรียน

3) มุ่งเตรียมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะการสอนอย่างเพียงพอ
ก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ

4) ในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มุ่งให้นักศึกษาได้ฝึกความ
สามารถในการคิดพิจารณาไตร่ตรอง (Reflective Thinking) ที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
และความสามารถในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

5) ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาได้รับการนิเทศอย่าง
ใกล้ชิดจากอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ และจัดให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
และจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) ด้วย

6) มุ่งให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
และได้แสดงออกซึ่งศักยภาพสูงสุดในการฝึกปฏิบัติงาน

7) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาเป็นความร่วมมือ
ระหว่างวิทยาลัยครูกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แต่ต้องไม่เป็นการสร้างภาระและ
ปัญหาแก่ทางโรงเรียน

ข) จุดมุ่งหมายทั่วไป ของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

1) เป็นการบูรณาการ เนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของวิชาชีพครู

2) เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและ

หน้าที่การ เป็นครูที่ดี

3) เป็นการสร้างศรัทธาและค่านิยมในอาชีพครูให้นักศึกษา

4) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียนที่จะ

ร่วมกันผลิตครู

ค) จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เน้นสมรรถภาพ (Competency Based) การเป็นครูของนักศึกษา
ทั้งด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติงานหน้าที่ครู กล่าวคือ

1) สมรรถภาพด้านความรู้ในวิชาชีพครู นักศึกษาจะต้องแสดงว่า
ตนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

- ธรรมชาติและการเรียนรู้ของนักเรียน
- การจัดการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา
- จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน
- หลักสูตรแต่ละระดับ และการนำหลักสูตรไปใช้
- หลักการสอนทั่วไป และเทคนิคการสอนเฉพาะ
- การจัดหา การพัฒนา การเก็บรักษา และการใช้
สื่อการเรียนรู้การสอน
- การวัดผลและประเมินผล
- กิจการนักเรียน
- การแนะแนว
- ชุรกิจการทั่วไป และชุรกิจการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
- การพัฒนาโรงเรียนและชุมชน

2) สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี ซึ่งเป็นความสามารถในการปฏิบัติงาน
หน้าที่ครูด้านต่าง ๆ คือ งานสอน งานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานชุรกิจการ งานพัฒนา
ตน และงานพัฒนาสังคม ในเรื่องต่อไปนี้

งานสอน

- เตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบครบขั้นตอน
- วางแผนและจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนได้เหมาะสมกับการ
เรียนรู้ของนักเรียน
- นำหลักจิตวิทยาไปใช้ในการเรียนการสอนสอดคล้องกับ
พัฒนาการของนักเรียน

- ใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ถูกต้อง ทั้งการพูด การเขียน การถ่ายทอดความรู้ การใช้คำถาม การออกความคิดเห็นและการอภิปราย

- ใช้สื่อการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหาวิชาที่สอน

เสมอ

- รู้วิธีสอนหลายรูปแบบ และเลือกมาสอนได้อย่างถูกต้อง

- ใช้คำถามที่ท้าทายนักเรียนคิดเป็น

- จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ใช้เทคนิคการเสริมแรงอย่างถูกต้อง

- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะแบบทดสอบ สามารถออกข้อสอบ และปรับปรุงแบบทดสอบ รวมทั้งนำมาใช้ได้จริง เหมาะสมกับระดับชั้นและความสามารถของนักเรียน

- ใช้การวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธี

- ทำผลการสอบของนักเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอน

- วิจัยการเรียนการสอนเพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการสอน และแก้ปัญหาการเรียนการสอน

- ใช้วิธีสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนตามความต้องการและจำเป็นของนักเรียน

งานกิจการนักเรียน

- จัดกิจกรรมพัฒนาความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ

- ควบคุมการเข้าแถวและจัดระเบียบนักเรียนในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

- เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมของนักเรียน และกิจกรรมพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ

ดูแลแนะนำให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 - ควบคุมและแนะนำการปฏิบัติตนของนักเรียน เช่น การ
 แต่งกาย กิริยามารยาท ใต้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานแนะแนว

สังเกตและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และให้ความ
 - ช่วยเหลือตามความจำเป็น

- รักษาความลับของนักเรียนได้
- ใ้คำแนะนำวิธีการเรียนและการศึกษาด้วยตนเองแก่

นักเรียน (ที่มีปัญหา) ใ้ได้อย่างเหมาะสม

- ใ้เทคนิคต่าง ๆ ในการใ้คำปรึกษาและแก้ปัญหาใ้

นักเรียน

- ใ้การอบรมแก่นักเรียน โดยเลือกเรื่องใ้เหมาะสมกับ

สถานการณ์และวัยของนักเรียน

- ใ้ความสนใจดูแลและช่วยเหลือด้านสุขภาพอนามัย และ

ความปลอดภัยของนักเรียน

งานธุรการ

- ทำเอกสารประจำชั้นใ้ดี และเป็นปัจจุบัน
- เรียกชื่อนักเรียนใ้ถูกต้อง และรู้จักนักเรียนตามรายชื่อ

มากขึ้นทุกขณะ

- ปฏิบัติหน้าที่ครูเวร ตามที่ใ้รับมอบหมายใ้โดยมี

ประสิทธิภาพ

- เข้าร่วมประชุมครูของโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ คำน

พฤติกรรมอันเหมาะสม

- จัดเก็บระเบียบสะสมนักเรียน เอกสารเป็นหมวดหมู่ และ

เป็นระบบ

งานพัฒนาตน

- ปฏิบัติตนตามระเบียบแบบแผนของทางโรงเรียน วิทยาลัย และประเพณีวัฒนธรรม เช่น การแต่งกาย การปฏิบัติงาน
- สร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์พี่เลี้ยง และบุคลากรอื่นในโรงเรียน ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ
- ประยุกต์ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม แลนำมาปฏิบัติงานสอน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

บกพร่องของตนเอง

- ประเมินตนเอง และปรับปรุงตนตามผลการประเมิน
- ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น หรือยอมรับข้อ

- แสดงพฤติกรรมที่สามารถจัดการบริหาร เวลาและตรงต่อเวลา
- แสดงพฤติกรรมเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองอย่างมีเหตุผล

งานพัฒนาสังคม

- เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนตามความต้องการของโรงเรียน
- ได้อย่างเหมาะสม

- สังเกตและเข้าร่วมประชุมของสมาคมครู ผู้ปกครอง และสถาบันในชุมชน โดยได้รับการยินยอมจากโรงเรียน

- ปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาชุมชนทางวิชาการและศิลปวัฒนธรรม โดยได้รับความเห็นชอบจากโรงเรียนอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

3) สมรรถภาพด้านคุณลักษณะการ เป็นครูที่ดี ซึ่งเป็นความสามารถของนักศึกษาที่จะบังคับและพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

- มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู
- ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน

- การรู้จักประเมินตนเองอยู่เสมอ
- การไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม
- การควบคุมอารมณ์ใต้มั่นคง
- การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู
- ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
- ความขยันขันแข็งและกระตือรือร้นในการทำงาน
- การมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น และทำในสิ่ง
- การประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

มีเหตุผล

ง) ลักษณะการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 1 ประสบการณ์วิชาชีพครู 1

ระยะเวลา 4 สัปดาห์

สมรรถภาพที่คาดหวัง

- 1) มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ พัฒนาการ ปัญหา และแนวคิดในการพัฒนานักเรียนและโรงเรียน
- 2) มีทักษะในการสังเกต บันทึกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และอธิบายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องของอย่างมีเหตุผล
- 3) คุณเคยกับบริบท (Context) ของวิชาชีพครู และการปฏิบัติงานโรงเรียน
- 4) พัฒนาคุณลักษณะการเป็นครูที่ดี

ลักษณะการจัด เป็นการจัดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู (Professional Experience) ควบคู่การศึกษาสังเกต และมีส่วนรวมในโรงเรียนต่อเนื่องกันเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ทั้งนี้ จัดปฐมนิเทศก่อนออกฝึก และในระยะแรกของการฝึก ให้นักศึกษาสังเกตและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment)

ของโรงเรียน พฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล การแก้ปัญหาวินัยในชั้นเรียน และการพัฒนาหลักสูตรในระดับห้องเรียน ระยะหลังนักศึกษามีส่วนรวมช่วยครูฝึกปฏิบัติงานในชั้น กล่าวคือ ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน ช่วยดูแลเมื่อนักเรียนทำกิจกรรมการเรียนการสอน ในขณะที่อาจารย์พี่เลี้ยงสอนแนะนำการเรียนให้นักเรียนเป็นรายบุคคล ช่วยเหลือทางด้านการเรียนกับนักเรียนที่ขาดเรียนและเรียนไม่ทันเพื่อน ช่วยสร้างอุปกรณ์การสอนและจัดบอร์ด และช่วยงานวัดผลประเมินผลการเรียนของนักเรียน (ซึ่งในชั้นตอนนี้ยังไม่จัดให้นักศึกษาได้ปฏิบัติตามการสอนตามลำพัง) ในระหว่างการฝึกนี้จัดให้นักศึกษากลับมาประชุมสัมมนาที่วิทยาลัยเป็นเวลา 2 ครั้ง และมีการประชุมสัมมนาหลังจากการฝึกสิ้นสุดแล้วอีก 1 ครั้ง โดยเป็นการประชุมสัมมนาที่เน้นให้นักศึกษาได้วิเคราะห์และพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหา (Reflective Thinking) จากประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับ ทั้งนี้ระหว่างฝึกในโรงเรียน นักศึกษาจะได้รับกรณีศึกษาจากพี่เลี้ยง

การประเมินผล เป็นการพิจารณาผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักศึกษา ความเอาใจใส่ในการศึกษาสังเกต และการช่วยครูปฏิบัติงานที่โรงเรียน ตลอดจนความสนใจและการมีส่วนร่วมในการประชุมสัมมนาที่วิทยาลัย โดยสรุปผลการประเมินเป็นผ่าน/ไม่ผ่าน ถ้าไม่ผ่านต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นใหม่

ขั้นตอนที่ 2 ประสบการณ์วิชาชีพครู 2

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง/สัปดาห์/จำนวน 2 ภาคเรียน

สมรรถภาพที่คาดหวัง

- 1) มีความรู้เกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาค และรูปแบบการสอน
- 2) มีทักษะการสอนแบบจุลภาพ และทักษะการใช้รูปแบบการสอน
- 3) เห็นคุณค่าในศาสตร์แห่งการสอนที่จะพัฒนาตน

ลักษณะการจัด เป็นการจัดเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความพร้อมทางด้านทักษะที่เกี่ยวกับการสอน ด้วยการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการสอน (Teaching Laboratory) กับกลุ่มเพื่อน ก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูเต็มรูปในขั้นต่อไป โดยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติวิชาชีพ เกี่ยวกับทักษะการสอนแบบ จุลภาคในภาคตน และรูปแบบการสอนต่าง ๆ (Models of Teaching) ในภาคปลาย ซึ่งปฏิบัติการสอนในกลุ่มเพื่อน และมีโอกาสทำการสอนในโรงเรียนสาธิตของวิทยาลัย หรือ โรงเรียนใกล้เคียงเป็นครั้งคราว ในการฝึกปฏิบัติการสอนเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ร่วมกัน เป็นกลุ่ม ฝึกการแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีแบบการสังเกตการปฏิบัติการสอนเพื่อให้ ได้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ฝึกปฏิบัติการสอน มีการวิเคราะห์และอภิปรายการสอน

การประเมินผล พิจารณาผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักศึกษา การเอาใจใส่ในการฝึกปฏิบัติ และผลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา โดยสรุปผลการประเมินเป็น ผ่าน/ไม่ผ่าน นักศึกษาต้อง "ผ่าน" การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ก. ก่อน แล้วจึงได้ฝึกปฏิบัติ วิชาชีพ ข.

ขั้นตอนที่ 3 ประสพการณ์วิชาชีพครู 3 (เมื่อผ่านการประเมินใน 2 ชั้นแรกแล้ว)

ระยะเวลา ประมาณ 16 สัปดาห์ (1 ภาคเรียน)

สมรรถภาพที่คาดหวัง

- 1) มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศาสตร์แห่งการสอน และวิถีชีวิต แห่งวิชาชีพครู
- 2) มีทักษะการสอน และการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูอื่นในโรงเรียน
- 3) มีทักษะในการคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขปัญหา (Reflective Thinking) ที่ประสบจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ

ลักษณะการจัด เป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปใน โรงเรียนเป็นเวลาต่อเนื่องกันประมาณ 16 สัปดาห์ ภายใต้การนิเทศจากอาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศจากวิทยาลัย ทั้งนี้จัดให้มีการฝึกอบรมปฏิบัติการแบบเข้มเพื่อเป็นการ เตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ท้อออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป และใน 1 สัปดาห์ แรกของการฝึก จัดให้นักศึกษา ศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียน และวางแผนการปฏิบัติงาน ร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยงก่อน แล้วให้นักศึกษาได้ทดลองฝึกปฏิบัติการสอนอีก 1 สัปดาห์ ต่อ จากนั้นจึงเป็นการฝึกงานสอนและฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ อีกประมาณ 14 สัปดาห์ โดย

เน้นหน้าที่การสอน มีการกำหนดหน้าที่และงานที่นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติให้ชัดเจน ระหว่างการฝึกก็จัดให้นักศึกษาได้มาประชุมสัมมนาที่วิทยาลัย 3 ครั้ง และหลังจากการฝึกสิ้นสุดแล้วอีก 1 ครั้ง

การฝึกอบรมปฏิบัติการแบบเข้ม (2 วัน) ประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้

- 1) ปฐมนิเทศเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในชั้นตอนนี้ การปฏิบัติและวางแผนของนักศึกษา การวัดผลและประเมินผลการฝึก
- 2) เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับงานฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน
- 3) เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการสอน การทำบันทึกการสอน การจัดทำรายนิเทศ การวัดผลประเมินผลการเรียน เป็นต้น
- 4) เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยการเรียนการสอน การทำโครงการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชน การนิเทศกันเองในกลุ่มเพื่อน (Peer Group)

หน้าที่และงานที่นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่

- 1) ฝึกปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้น
- 2) ฝึกปฏิบัติงานสอน มีการทำแผนการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ดำเนินการสอนตามแผนที่วางไว้ การผลิตสื่อการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ฝึกการควบคุมชั้นเรียนและการจัดการ
- 3) บันทึกประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับในขณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พร้อมกันนี้แสดงความคิดเห็นโดยตรง แก่ไขปัญหา (Reflect) เกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น ๆ
- 4) ทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ปฏิบัติอยู่ (Action Research) เช่น การพัฒนาการเรียนของนักเรียน การพัฒนาการสอน การพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นต้น ทั้งนี้ดำเนินการภายใต้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์

5) มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาาร่วมกัน
ทุกสัปดาห์ มีการบันทึกการประชุม

6) จัดทำโครงการร่วมกัน 1 โครงการ เพื่อพัฒนาโรงเรียนหรือ
ชุมชน แล้วปฏิบัติตามโครงการนั้น ๆ

7) บันทึกการนิเทศการสอนในกลุ่มเพื่อนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

อนึ่ง การจัดประชุมสัมมนาที่วิทยาลัย ระหว่างการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูนั้น เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตามที่คิดเห็นได้จากการเรียนการสอนในชั้น
เรียน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่นักศึกษาประสบ โดยกระตุ้นให้นักศึกษาวิพากษ์วิจารณ์
ตลอดจนพิจารณาไตร่ตรองทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ (Reflective Thinking) และใน
การประชุมสัมมนาเมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก็จัดให้มีการเสนอผลโครงการ
วิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ปฏิบัติอยู่ พร้อมกับเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นวิพากษ์-
วิจารณ์ในผลการวิจัยนั้นด้วย

การประเมินผล เป็นการประเมินสมรรถภาพการเป็นครูของ
นักศึกษา โดยพิจารณาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติตนของนักศึกษา และบุคลิกลักษณะ
การเป็นครู ความสามารถในการปฏิบัติงานสอน และงานหน้าที่อื่น ตลอดจนความสนใจและ
สามารถในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นพิจารณาไตร่ตรอง แก้ไขปัญหา (Reflective
Thinking) เกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับในการประชุมสัมมนาที่วิทยาลัย

การประเมินผลระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แบ่งเป็น 3
ช่วงเวลา ซึ่งกำหนดให้ 2 ช่วงแรก เป็นช่วงเวลาของการประเมินผลเพื่อพัฒนา ส่วน
ช่วงที่ 3 เป็นช่วงเวลาของการประเมินผลเพื่อตัดสิน ซึ่งในการสรุปผลการประเมิน 2
ช่วงแรก ผู้ประเมินต้องเขียนขอเสนอแนะที่เป็นแนวทางต่อการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นแก่นักศึกษา
และการสรุปผลการประเมินเพื่อตัดสินจะให้เป็นการระดับคะแนน ก, ข, ค และ ง

ขั้นตอนที่ 4 การเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู

ระยะเวลา 1-2 วัน

สมรรถภาพที่คาดหวัง

- 1) มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในบทบาทและความสำคัญของการศึกษา ต่อการพัฒนามนุษย์และสังคม
- 2) มีทักษะในการคิดพิจารณาไตร่ตรองเกี่ยวกับวิชาชีพครู วิถีชีวิตครู อุดมคติ และการสอน
- 3) สามารถคิดพิจารณาแนวทางในการปฏิบัติอาชีพ และวิถีการดำเนินชีวิตต่อไป

ลักษณะการจัด เป็นการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาชีพครู เสริมให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ไต่พานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบแล้ว และก่อนจบการศึกษา โดยจัดนิทรรศการ และการสัมมนาอภิปรายเกี่ยวกับแนวโน้มและความเคลื่อนไหวทางการศึกษาที่สำคัญ ๆ การมีงานทำ ความก้าวหน้าในอาชีพ และการวางแผนพัฒนาชีวิตการเป็นครู

การประเมินผล สังเกตความร่วมมือและความสนใจของนักศึกษา และสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา

จ) สภาพการณ์ที่ส่งเสริมให้การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสัมฤทธิ์ผล

- 1) อาจารย์นิเทศปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจและมีความรับผิดชอบ
- 2) อาจารย์พี่เลี้ยงสามารถ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษา
- 3) ความพร้อมของห้องปฏิบัติการสอน (Teaching Laboratory) ห้องปฏิบัติการสอนหลักสูตร (Curriculum Laboratory) และบุคลากรผู้ให้การฝึกปฏิบัติแก่นักศึกษา
- 4) ความสัมพันธ์ของการจัดการเรียนการสอนรายวิชา (ภาคทฤษฎี) กับกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ภาคปฏิบัติ) ของนักศึกษา กล่าวคือ
 - (ก) จัดให้นักศึกษาเรียนวิชาการศึกษาเบื้องต้น ความ เป็นครู หลักการสอนเบื้องต้น จิตวิทยาการเรียนการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา และการประเมินผล การสร้างแบบทดสอบ ก่อนที่จะจัดประสบการณ์วิชาชีพ 1 ในโรงเรียน
 - (ข) จัดให้นักศึกษาได้เรียนวิชาปฏิบัติการการสอนวิชาเฉพาะ วิชาหลักสูตรระดับต่าง ๆ สัมพันธ์กับการจัดฝึกปฏิบัติการ วิชาชีพในห้องปฏิบัติการสอน

(ค) จัดให้นักศึกษาได้เรียนวิชาการวิจัยการเรียนการสอน (Action Research) ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ

เปรียบเทียบรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่วิทยาลัย
รัตนโกสินทร์กำลังดำเนินการกับรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนา

1) หลักการของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น ได้คำนึงถึงแนวความคิดต่อไปนี้ ซึ่งการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเดิมมีได้กล่าวถึงหรือมุ่งเน้นคือ

(ก) มุ่งเตรียมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะการสอนอย่างเต็มที่ก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ

(ข) ในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มุ่งให้นักศึกษาได้ฝึกความสามารถในการคิดพิจารณาไตร่ตรองที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (Reflective Thinking) และความสามารถในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

(ค) ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จัดให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) นอกเหนือจากการนิเทศจากอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

(ง) มุ่งให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแสดงออกซึ่งศักยภาพสูงสุดในการฝึกปฏิบัติงาน

(จ) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ต้องไม่เป็นการสร้างภาระ และปัญหาแก่ทางโรงเรียน

2) จุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น ได้แยกกล่าวเป็นจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้เห็นจุดมุ่งหมายทั้งแนวกว้างและแนวแคบ ซึ่งระบุสมรรถภาพการเป็นครูที่ต้องการให้นักศึกษามี

3) ขั้นตอนและลักษณะการจัด

(ก) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนแบบเดิมจัดเป็น 4 ขั้นตอน กล่าวคือ การศึกษาและสังเกต การมีส่วนร่วม การทดลองสอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมักจัดให้นักศึกษาฝึก 1-2 สัปดาห์ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ 1

ภาคเรียน ซึ่งจากผลการวิจัยปรากฏแล้วว่าเป็นการจัดที่หลายขั้นตอนเกินไป ทำให้เกิดผล
กระทบ และเป็นภาระแก่ทางโรงเรียน อีกทั้งนักศึกษาไม่สามารถได้ประสบการณ์วิชาชีพตาม
ที่จุดมุ่งหมายวางไว้แต่ละขั้นตอนอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะ 3 ขั้นตอนแรก เนื่องจากเวลา
สั้นเกินไป การจัดประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนที่พัฒนาแล้วนั้นจึงจัดเป็น 2 ขั้นตอนเท่านั้น
กล่าวคือ (1) การศึกษาสังเกตและมีส่วนรวมในโรงเรียน ใช้ระยะเวลา 4 สัปดาห์ และ
(2) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ 1 ภาคเรียน เช่น เดิม ซึ่งขั้นตอนการทดลองสอน
ในโรงเรียนตามแบบเดิมนั้นได้นำมาจัดเป็นขั้นเตรียมฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในห้องปฏิบัติการสอนที่
วิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษามีทักษะ และความพร้อมทางการสอนอย่างเต็มที่ ก่อนที่จะออกฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ

(ข) ในขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นเต็มรูปแบบ ได้แบ่ง
เป็นขั้นตอนย่อย ๆ ที่ชัดเจนคือ ให้นักศึกษา ศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียน และการวางแผน
การปฏิบัติงานร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยง 1 สัปดาห์ก่อน แล้วฝึกในนักศึกษาได้ทดลองปฏิบัติ
งานอีก 1 สัปดาห์ ต่อจากนั้นจึงเป็นช่วงของการฝึกปฏิบัติงานที่มีการประเมินผลการปฏิบัติ

(ค) ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูรูปแบบที่พัฒนา
ขึ้น จัดให้นักศึกษามีการนิเทศกันในกลุ่มเพื่อน นอกเหนือจากการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยง
และอาจารย์นิเทศจากวิทยาลัย และจัดให้นักศึกษาได้บันทึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับ
พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นไตร่ตรอง (Reflect) ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อส่งเสริม
ให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาชีพด้วยตนเอง

(ง) การประชุมสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ในโรงเรียน และเมื่อสิ้นสุดการฝึกแต่ละขั้นตอนแล้ว ในรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เน้นการส่งเสริม
ให้นักศึกษารูจักคิดพิจารณาไตร่ตรองและแก้ปัญหาเกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับ

(จ) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน
(Action Research) ที่ปฏิบัติอยู่ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามรูปแบบที่พัฒนา
ขึ้นใหม่

4) การประเมินผลของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
ตามรูปแบบเดิม สรุปผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นเต็มรูปแบบ ซึ่งเป็นขั้น
สุดท้าย เป็นแบบ ผ่าน / ไม่ผ่าน / ผ่านยอดเยี่ยม ซึ่งตามผลการวิจัยก็ปรากฏว่า นักศึกษา

ไม่เห็นความสำคัญและสนใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่าที่ควร เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่จะคิดว่า อยากรู้ก็ตามคนก็ได้ผล "ผ่าน" ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพที่พัฒนาขึ้น ได้สรุปผลการประเมินการฝึกของนักศึกษาเป็นค่าระดับคะแนน ก, ข, ค และ ง

(ค) ในรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นใหม่ ได้จัด "เสริม" ประสบการณ์วิชาชีพครู ให้นักศึกษาหลังจากได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป และผ่านการประเมินสมรรถภาพการเป็นครูแล้วก่อนที่จะจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ ในลักษณะจัดนิทรรศการและสัมมนาตามหัวข้อที่นักศึกษาสนใจและต้องการ เช่น ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา การพัฒนาทำความเข้าใจในอาชีพ และการวางแผนพัฒนาชีวิตการเป็นครู ซึ่งการจัดในลักษณะเช่นนี้มีได้กล่าวไว้ในรูปแบบการจัดแบบเดิม

ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ

ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาฝึกหัดครู จำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจสอบรายละเอียด
ของรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่ผู้วิจัยพัฒนา และตอบ
แบบประเมินความคิดเห็นแบบประมาณค่า ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อคุณภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู
ที่พัฒนา

ประเด็นที่ถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	\bar{x}	ความหมาย
1. ความเหมาะสมของสารสนเทศ จากการประเมิน ที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครู	4.4	เหมาะสมมาก
2. ความเหมาะสมของทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐาน ในการพัฒนารูปแบบ	4.4	เหมาะสมมาก
3. ศักยภาพของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูมีความ สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	4.8	สอดคล้องมากที่สุด
4. ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครู	4.1	เหมาะสมมาก
5. ความเหมาะสมของลักษณะการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.6	เหมาะสมมากที่สุด
6. ความสอดคล้องของลักษณะการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กับหลักการและจุดมุ่งหมาย	4.1	สอดคล้องมาก
7. ความเหมาะสมของวิธีการวัดผลประเมินผล	4.8	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.4	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 19 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการจัด
 ประสภารณวิชาชีพรูของสทวทยาฬรัทนโกสนทรทพัฒนา นึความเหมาะสมในระดับมาก

อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อเสนอแนะบางประการจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย
 หลักการ และลักษณะการจัดฝึกประสภารณวิชาชีพรู ซึ่งผู้วิจัยไคแก้ไขและปรับปรุงรายละเอียด
 ในส่วนนี้แลว กลาวคือ

1. หลักการของการจัดประสภารณวิชาชีพรูขอ 6

- เดิม : มุงไทนักศึษาเห็นความสำคัญของการฝึกประสภารณวิชาชีพรู
 ปรับปรุง : มุงไทนักศึษาเห็นความสำคัญของการฝึกประสภารณวิชาชีพรู
 และไคแสดงออกซึ่งศึษาภาพสูงสุคในการฝึกปฏิบัติงาน
 คำชี้แจง : เนื่องจกผู้ทรงคุณวุฒิเห็นดวกับการประเมินผลการฝึก
 ประสภารณวิชาชีพรูเต็มรูป เป็นแบบการระดับคะแนน
 ก, ข, ค ... จึงเสนอแนะวควรเขียนหลักการเกี่ยวกับ
 ประเด็นที่ไคชัดเจนดว

2. จุดมุ่งหมายทั่วไปของการจัดประสภารณวิชาชีพรูขอ 4

- เดิม : ไมไคระบุไว
 ปรับปรุง : เป็นการสรางความสัมพันธ์ระหวางวิทยาลัยกับโรงเรียนที่
 จะรวมกันผลิตครู
 คำชี้แจง : ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำวจุดมุ่งหมายขอนี้ วิทยาลัยครูควรไค
 ตระหนักและไคความสำคัญแกโรงเรียนฝึกประสภารณ
 วิชาชีพรู ในฐานะเป็นหนวยงานหนึ่งของวิทยาลัย ที่
 จะตองไคความร่วมมือซึ่งกันและกันในการผลิตครูหลาย ๆ
 รูปแบบ

3. ลักษณะการจัดฝึกประสภารณวิชาชีพรู ชั้นตอนทึ 2 (ประสภารณ
 วิชาชีพรู 2) ในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพรู 2 (เนนรูปแบบการสน)

- เดิม : ไมไคระบุไวชัดเจน

ปรับปรุง : เพิ่มเติมข้อความว่านักศึกษาต้อง "ผ่าน" การฝึกปฏิบัติ
วิชาชีพ ก. ก่อน แล้วจึงได้ฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ข.

คำชี้แจง : ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะว่า การระบุเช่นนี้อย่างชัดเจน
และเป็นเงื่อนไขในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในห้องปฏิบัติการ
การสอนของนักศึกษา

4. สภาพการณ์ที่ส่งเสริมให้การจัดการประสบการณ์วิชาชีพครูสัมฤทธิ์ผล

เดิม : ไม่ใดระบุ

ปรับปรุง : เพิ่มข้อความว่า จัดให้นักศึกษาได้เรียนวิชาการวิจัย
การเรียนการสอน (Action Research) ก่อนฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป

คำชี้แจง : ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับการที่ให้นักศึกษาฝึกการทำวิจัย
เกี่ยวกับการเรียนการสอน ในขณะที่ฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูเต็มรูป แต่เสนอแนะว่าควรระบุไว้ด้วยว่า
จัดให้นักศึกษาได้เรียนเรื่องนี้เป็นรายวิชา ก่อนที่นักศึกษา
ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป

ข. การพัฒนาเอกสารประกอบการทดลองการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู

(การฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู 2 : เน้นรูปแบบการสอน)

เป็นเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการสอน (Models of Teaching) ที่จัดเป็น
ระบบ มีลำดับขั้นตอนการสอนอย่างชัดเจน ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีวิธีการที่จะรวบรวม และได้
มาซึ่งความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างมีเหตุมีผล และเป็นระบบ โดยนักศึกษาฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถนำรูปแบบการสอนเหล่านี้มาเป็นส่วนในการดำเนินกิจกรรมการ
เรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิด
หาเหตุผล แกนนำหาอย่างมีระบบ และเรียนรู้หรือคิดหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการ
ดำเนินการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
การจัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการสอนนี้ในห้องปฏิบัติการสอน จึงเป็นการ

เตรียมประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษามีความพร้อม และไ้พัฒนาสมรรถภาพการสอนก่อนที่
จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปอีกด้วย ดังปรากฏขอคนพบจากการสังเกตพฤติกรรม
การสอนของนักศึกษาในชั้นเรียนตามตารางที่ 13 ที่วิทยาลัยครูควรรไ้พัฒนาสมรรถภาพการสอน
ต่าง ๆ ดังกล่าวไว้ให้นักศึกษา

เอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการสอน (Models of Teaching) ที่จัดให้
นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการสอน ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปนี้
ประกอบด้วยรูปแบบการสอนต่อไปนี้ (1) Concept Attainment Model (2) Inquiry
Training Model (3) Synectics Model (4) Memory Model (5) Group
Investigation Model และ (6) Inductive Thinking Model. แต่ละรูปแบบ
การสอนจะประกอบด้วย คำอธิบายเกี่ยวกับรูปแบบ ลำดับขั้นของการสอนในรูปแบบ (Syntax)
แบบการเตรียมการสอนของครู ผลที่เกิดแก่ผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ตัวอย่างรูปแบบ
การสอน และแบบการสังเกต และแนะนำการสอนรูปแบบนั้น ๆ ซึ่งในการพัฒนาเอกสาร
เกี่ยวกับรูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้ขอคำปรึกษาแนะนำจาก Professor Dr. James G. Hauwiler
ศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมอนทานาสเตท รัฐมอนทานา และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน
รูปแบบการสอน จากมูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (Fulbright)

การจัดฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูเกี่ยวกับรูปแบบการสอนนี้ ให้นักศึกษาได้ฝึก
ปฏิบัติร่วมกันเป็นกลุ่ม 4-5 คน ในห้องปฏิบัติการสอน ใช้เวลาสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงติดต่อกัน
เป็นเวลา 13 สัปดาห์ (1 ภาคเรียน) การประเมินผลการฝึกปฏิบัติได้พิจารณา (1) ผล
เกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักศึกษาในฐานะนักศึกษาครู (2) ความเอาใจใส่ในการฝึกปฏิบัติ
การสอนและ (3) ผลของการฝึกปฏิบัติการสอนโดยใช้รูปแบบการสอน

ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารและวิธีการจัดฝึกปฏิบัติ ปรากฏในภาคผนวก ค.

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบการทดลอง

ผู้ทรงคุณวุฒิทางรูปแบบการสอน (Models of Teaching) จำนวน 3 ท่าน
ได้ตรวจสอบรายละเอียดของเอกสารประกอบการทดลองการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครูที่จัด
ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูเกี่ยวกับรูปแบบการสอน (Models of Teaching)

ของ Bruce Joyce และ Marsha WeiI และตอบแบบประเมินความคิดเห็นแบบประมาณค่า มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านให้ความเห็นตรงกันในระดับมาก
2. ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู ข. ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านให้ความเห็นในระดับมาก ส่วนอีกหนึ่งท่านให้ความเห็นในระดับมากที่สุด
3. ความเหมาะสมของเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านให้ความเห็นในระดับมาก และเสนอแนะให้มีรูปแบบการสอนอื่นที่ไม่ได้มุ่งเน้นแต่วิธีการคิด (Thinking Skill) ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มเติมรูปแบบ Memory Model ในนักศึกษาฝึกปฏิบัติ
4. ความถูกต้องของเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ให้ความเห็นในระดับมาก อีกหนึ่งท่านให้ความเห็นในระดับปานกลาง และเสนอแนะให้ใช้ภาษาที่ชัดเจน ไม่ใช่ภาษาแปล ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดในส่วนนี้แล้ว
5. ความเหมาะสมของการดำเนินการฝึกปฏิบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ให้ความเห็นในระดับมากที่สุด อีกหนึ่งท่านให้ความเห็นในระดับมาก
6. ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลการฝึกปฏิบัติเพื่อการวิจัยนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านให้ความเห็นในระดับมาก อีกหนึ่งท่านให้ความเห็นในระดับมากที่สุด
7. ความถูกต้องของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ให้ความเห็นในระดับมากที่สุด อีกหนึ่งท่านให้ความเห็นในระดับมาก และได้แก้ไขข้อคำถามบางข้อให้ชัดเจนขึ้นตามขอแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสามท่าน มีความเห็นว่าเอกสารประกอบการทดลองการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครูนี้ มีคุณภาพในเกณฑ์ที่เหมาะสมระดับมาก สามารถนำไปจัดฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาได้

ผลการทดลองใช้เอกสาร

ผู้วิจัยได้นำเอกสารนี้เฉพาะรูปแบบการสอน Concept Attainment Model ไปทดลองฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการสอนให้กับนักศึกษาวิชาเอกประถมศึกษา ชั้นปีที่ 3 ของวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีจำนวนเท่ากับกลุ่มตัวอย่าง และมีลักษณะ

คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดลองใช้ขั้นตอนและการดำเนินการฝึกปฏิบัติ ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครูนี้ ปรากฏว่าสามารถดำเนิน กิจกรรมได้สะดวกตามเวลาที่กำหนดไว้ และพบว่า (1) ครูควรสาธิตการสอนโดยใช้รูปแบบ การสอนก่อนที่จะอธิบายลำดับขั้นตอนการสอนของรูปแบบใหนักศึกษา หลังจากสาธิตแล้วจึงให้คำ อธิบาย พร้อมกับชี้ใหนักศึกษาเห็นขั้นตอนการสอนในรูปแบบที่สาธิตประกอบคำอธิบายในเอกสาร ซึ่งจะใหนักศึกษาเข้าใจได้ดีขึ้น มากกว่าที่ครูจะใหนักศึกษาอ่านเอกสารแล้วครูจึงสาธิต (2) ในการฝึกปฏิบัติควรจัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน วิชาต่าง ๆ และ ระดับชั้นต่าง ๆ ไว้ใหนักศึกษา เพื่อที่จะทำแบบเตรียมการสอนรูปแบบต่าง ๆ (3) นักศึกษา แต่ละกลุ่มไม่ควรรวมมือกันทำแบบเตรียมการสอน และฝึกปฏิบัติด้วยความตั้งใจและสนใจ

ตอนที่ 3 การศึกษาความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาไปใช้

ก. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ และผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวม 10 ท่าน (ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก ก.)

ตารางที่ 20 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์
วิชาชีพครู ครอบคลุมการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูพัฒนา

ประเด็นที่ถาม	ความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	
	\bar{x}	ความหมาย
1. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของหลักการในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	4.5	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของจุดมุ่งหมายในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	4.0	มาก
3. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของลักษณะการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่าง ๆ		
1) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน (การศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม)	4.5	มากที่สุด
2) การเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครูในห้องปฏิบัติการ		
- การฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู ก. (เน้นทักษะการสอน)	3.9	มาก
- การฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู ข. (เน้นรูปแบบการสอน)	4.1	มาก
3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบในโรงเรียน	3.8	มาก
4) การเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู	3.7	มาก
4. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของวิธีการประเมินผลในชั้นตอนต่าง ๆ		
1) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน (การศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม)	3.8	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ประเด็นที่ถาม	ความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	
	\bar{x}	ความหมาย
2) การเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครูในห้องปฏิบัติการ	4.2	มาก
3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบในโรงเรียน	4.6	มากที่สุด
4) การเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู	3.4	ปานกลาง
รวม	4.0	มาก

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากในการนำไปใช้ โดยที่เห็นว่ามีเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดเกี่ยวกับหลักการในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน (การศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม) และวิธีการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบในโรงเรียน

ข. ผลการทดลองใช้ในสภาพการณ์จริง

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เฉพาะขั้นตอน การเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู ในส่วนการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู 2 ซึ่งเน้นรูปแบบการสอน กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เอกการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 3 ของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 19 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู 3 (การทดลองสอน) ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 การทดลองใช้เวลา 14 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง

ก่อนและหลังทดลองการฝึกปฏิบัติดังกล่าว ผู้วิจัยจัดให้นักศึกษาได้ทดสอบ (Pre-test และ Post-test) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการสอนด้วยแบบทดสอบฉบับ เดียวกัน และจัดให้นักศึกษาได้ปฏิบัติการสอนนักเรียนในโรงเรียนวัดประดิวรราม ซึ่งผู้วิจัย และอาจารย์ประจำวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู 3 ของนักศึกษา ได้ร่วมกันสังเกตการสอนของ นักศึกษา ก่อนและหลังการทดลองด้วย. คะแนนของนักศึกษาแต่ละคนเป็นคะแนนเฉลี่ยที่ผู้วิจัยกับ อาจารย์ประจำวิชาได้ร่วมกันประเมินการสอนของนักศึกษาคนหนึ่ง ๆ ทั้งนี้ใช้แบบประเมิน สมรรถภาพการสอนชนิดมาตราส่วนประมาณค่าฉบับเดียวกัน ผลการทดสอบ และการปฏิบัติ การสอน ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการสอนของนักศึกษาก่อนและหลังการทดลอง

	\bar{X}	S.D.	$\frac{\sigma}{D}$	t
ก่อนการทดลอง	2.08	0.46	.12	6.16
หลังการทดลอง	2.73	0.62		

$$.05 t_{18} = 1.734$$

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการสอนของนักศึกษ หลังจากการได้รับการทดลองฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการสอน สูงกว่าก่อนที่จะได้รับการทดลอง ฝึกปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการสอนด้านกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
ของนักศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง

	\bar{X}	S.D.	$\sigma_{\bar{D}}$	t
ก่อนการทดลอง	1.96	0.65		
หลังการทดลอง	2.92	0.70	.19	5.10

$$.05 t_{18} = 1.734$$

จากตารางที่ 22 แสดงว่าค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการสอนด้านการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้การสอนของนักศึกษา หลังจากการทดลองฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการสอน สูง
กว่าก่อนที่จะได้รับการฝึกปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการสอนของนักศึกษา หลังการทดลองกับ
เกณฑ์ที่กำหนดไว้

	\bar{X}	S.D.	μ	t
สมรรถภาพการสอนหลังการทดลอง	2.73	0.62	2.50	1.64

$$.05 t_{19} = 1.729$$

จากตารางที่ 23 แสดงว่าค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการสอนของนักศึกษา หลัง
จากการทดลองฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการสอน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
ของนักศึกษา หลังการทดลองกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

	\bar{X}	S.D.	μ	t
สมรรถภาพการสอนด้านกิจกรรม การเรียนการสอนหลังการทดลอง	2.92	0.70	2.50	2.62

$$.05 t_{19} = 1.729$$

จากตารางที่ 24 แสดงว่าค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการสอนด้านกิจกรรมการเรียน
การสอนของนักศึกษา หลังจากที่ได้รับทดลองฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการสอน สูงกว่าเกณฑ์
ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอน ก่อนและหลังการทดลอง

	\bar{X}	S.D.	\bar{D}	t
ก่อนการทดลอง	7.27	1.90		
หลังการทดลอง	16.50	2.26	.79	9.39

$$.01 t_{18} = 2.539$$

จากตารางที่ 25 แสดงว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอน หลัง
จากที่ได้รับทดลองฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการสอน สูงกว่าก่อนที่จะได้รับการทดลองฝึกปฏิบัติ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 26 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู ช.
(เน้นรูปแบบการสอน)

ประเด็นที่ถาม	ระดับความคิดเห็น	
	\bar{x}	ความหมาย
1. การฝึกปฏิบัติเรื่องรูปแบบการสอนมีประโยชน์ต่อการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ	4.6	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของการดำเนินการฝึกปฏิบัติ	3.9	มาก
3. ความชัดเจนของเอกสารที่ใช้ประกอบการฝึกปฏิบัติ	3.9	มาก
4. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติแต่ละ รูปแบบการสอน	3.13	ปานกลาง
5. ความสามารถของท่านในการสอนตามรูปแบบการสอน ต่อไปนี้ มีเพียงใด		
Concept Attainment Model	4.5	มากที่สุด
Inquiry Training Model	3.8	มาก
Synectics Model	3.5	มาก
Memory Model	3.6	มาก
Group Investigation Model	4.0	มาก
Inductive Thinking Model	3.4	ปานกลาง
6. รูปแบบการสอนที่ฝึกปฏิบัติมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.5	มากที่สุด
รวม	3.8	มาก

จากตาราง 26 แสดงว่านักศึกษาที่มีความเห็นว่าการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการสอนนี้มีประโยชน์ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป และมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับมากที่สุด นักศึกษามีความสามารถในการสอนตามรูปแบบการสอนที่ได้ฝึกปฏิบัติคือ Concept Attainment Model มากที่สุด ส่วนรูปแบบการสอนอื่น ๆ ในระดับมาก ยกเว้น Inductive Thinking Model ที่นักศึกษามีความเห็นว่ามีสามารถในการสอนในระดับปานกลาง